

Ročník 1983

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 8

Vydána dne 13. května 1983

Cena Kčs 5,80

OBSAH:

45. Hospodářský zákoník (úplné znění hospodářského zákoníku, jak vyplývá z pozdějších zákonných změn a doplňků)

Oznámení o vydání obecně závazných právních předpisů

45

PŘEDSEDNICTVO FEDERÁLNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

vyhlašuje

úplné znění hospodářského zákoníku ze dne 4. června 1964 č. 109 Sb., jak vyplývá ze změn a doplňků provedených zákonem ze dne 25. října 1966 č. 82 Sb., zákonným opatřením předsednictva Národního shromáždění ze dne 15. února 1967 č. 13 Sb., zákonem ze dne 29. června 1967 č. 69 Sb., zákonem ze dne 8. července 1970 č. 72 Sb., zákonem ze dne 21. prosince 1970 č. 138 Sb., zákonem ze dne 17. prosince 1975 č. 144 Sb. a zákonem ze dne 15. prosince 1982 č. 165 Sb.

HOSPODÁŘSKÝ ZÁKONÍK

Pracující lid Československé socialistické republiky v čele s dělnickou třídou vybudoval pod vedením Komunistické strany Československa socialismus. Ekonomickým základem Československé socialistické republiky je socialistická hospodářská soustava. Zespolečenštění výrobních prostředků umožňuje, aby uvědomělá, plánovitě řízená společenská práce se stala zdrojem mohutného rozvoje výroby a zabezpečovala vzestup životní úrovně pracujících. Úsilí socialistické společnosti směřuje, v souladu se zákonitostí společenského vývoje, ke konečnému cíli — komunismu.

Orgány socialistického státu i všechny socialistické organizace uplatňují při plánovitém řízení národního hospodářství i při své hospodářské

činnosti zákonitosti společenského vývoje a socialistické ekonomiky tak, aby na základě rozvoje vědy a techniky a využívání vědeckých poznatků ve výrobních procesech i v organizaci práce, včetně dělby práce mezi zeměmi světové socialistické soustavy, na základě růstu politické, odborné i kulturní úrovně pracujících byly účinně využívány všechny zdroje a rezervy a rostla společenská produktivita práce.

Veškerá činnost státních i jiných socialistických organizací je řízena podle zásady demokratického centralismu. Tato zásada se uskutečňuje jednotou stále upevňovaného a zdokonalovaného ústředního státního řízení, nezbytného k zabezpečení plánovitého proporcionalního rozvoje ná-

rodního hospodářství a tvořivé aktivity pracujících, kteří se účastní na řízení hospodářství na všech jeho stupních.

K tomu jsou vytvářeny předpoklady účelnou operativní hospodářskou samostatností a zvyšováním odpovědnosti všech státních orgánů a socialistických organizací za plnění jejich úkolů. Významnou úlohu při rozvíjení účasti pracujících na řízení hospodářství má Revoluční odborové hnutí, které tuto účast organizuje.

Tvořivá iniciativní práce občanů v socialistické společnosti vychází z poznání, že rozvoj a zájmy každého jejího příslušníka jsou v základním souladu s rozvojem a zájmy celé společnosti; práce je proto prací ve prospěch celku i ve prospěch pracovníka samého. Spojování zájmů jednotlivých pracujících a jejich pracovních kolektivů se zájmy rozvoje celé společnosti se uskutečňuje zejména odměňováním za práci podle jejího množství, jakosti a společenského významu a uspokojováním některých potřeb občanů společností bezplatně.

Vycházejíc z nutnosti upevňovat socialistický právní řád zejména zdokonalováním právních norem upravujících hospodářsko-organizátorskou činnost, dále z významu a zvláštností vztahů vznikajících při řízení národního hospodářství a při hospodářské činnosti socialistických organizací a z toho, že vítězství socialismu v naší zemi a dosažený stupeň rozvoje národního hospodářství vytvořily možnost i vyvolaly potřebu komplexní úpravy těchto vztahů,

a vycházejíc z toho, že vztahy vznikající při účasti ve společenské práci a při uspokojování osobních potřeb občanů jsou upravovány zákoníkem práce a občanským zákoníkem, usneslo se Národní shromáždění Československé socialistické republiky na tomto zákoně:

ZÁSADY HOSPODÁŘSKOPRÁVNÍCH VZTAHŮ

Článek I

Národní hospodářství Československé socialistické republiky tvoří nedílný celek řízený pod vedením Komunistické strany Československa státem podle zásady demokratického centralismu.

Článek II

Hlavním nástrojem řízení je státní plán rozvoje národního hospodářství, z něhož vychází a s nímž musí být v souladu veškerá řídicí a hospodářská činnost všech orgánů a socialistických organizací.

Článek III

K plnění úkolů hospodářské a kulturní výstavby zřizuje socialistický stát státní organizace a svěřuje jim do správy části národního majetku.

Družstevní a společenské organizace hospodaří s majetkem vlastním a mimoto také s majetkem národním, který jim stát svěřil do užívání. Jednotná zemědělská družstva hospodaří též s půdou, která je v jejich společenském užívání.

Článek IV

Úkoly hospodářské výstavby plní především státní hospodářské organizace.

Významný podíl na plnění úkolů hospodářské výstavby mají organizace družstevní, zejména jednotná zemědělská družstva.

Hospodářskou činnost vyvíjejí též společenské organizace, pokud je to třeba k plnění jejich úkolů.

Článek V

Všechny socialistické organizace jsou povinny pečovat o to, aby majetek v socialistickém společenském vlastnictví byl plně, účelně a hospodárně využíván, stále rozmnožován a všemožně chráněn.

Článek VI

Všechny orgány a socialistické organizace jsou povinny vynaložit nejvyšší úsilí a vyvinout co největší iniciativu, aby úkoly státního plánu rozvoje národního hospodářství byly splněny co nejlépe. Splnění úkolů státního plánu rozvoje národního hospodářství zajišťují socialistické organizace v plánech své hospodářské činnosti.

Článek VII

Důležitým nástrojem organizace, konkrétně zajišťování vzájemné spolupráce socialistických organizací při plnění plánovaných úkolů jsou hospodářské smlouvy. Jednání o nich je významnou součástí plánovacích prací.

Článek VIII

Za neplnění svých povinností, zejména závazků z hospodářských smluv, jsou socialistické organizace majetkově odpovědné. Tato odpovědnost má vést socialistické organizace především k řádnému a včasnému plnění jejich společenských úkolů.

Článek IX

Aktivní a iniciativní účast pracujících na řízení národního hospodářství, zejména na vytváření plánů, zvyšování hospodárnosti, uzavírání hospodářských smluv a na kontrole plnění plánů i hospodářských smluv, je předpokladem trvalého rozvoje národního hospodářství. Tuto účast pracujících organizují především společenské organizace, zejména Revoluční odborové hnutí. Orgány socialistických organizací jsou povinny vytvářet vhodné předpoklady pro rozšiřování účasti pracujících na řízení národního hospodářství.

Článek X

Při řízení a při hospodářské činnosti socialistických organizací, zejména též při jejich vzájemné spolupráci, nesmějí být uplatňovány na úkor celospolečenských zájmů zájmy resortní, podnikové nebo místní. Všechna ustanovení tohoto zákoníku musí být uskutečňována tak, aby byl zajišťován především zájem celé společnosti a aby úkoly plánované k uspokojení potřeb národního hospodářství byly plněny s největší možnou úsporou společenské práce.

ČÁST PRVNÍ OBEČNÁ USTANOVENÍ

Hlava první

HOSPODÁŘSKOPRÁVNÍ VZTAHY

§ 1

Hospodářský zákoník upravuje ze vztahů vznikajících při řízení národního hospodářství a při hospodářské činnosti socialistických organizací:

plánovitě řízení národního hospodářství a socialistické společenské vlastnictví,

organizaci hospodářské činnosti, postavení socialistických organizací a jejich hospodaření,

spolupráci socialistických organizací a jejich majetkovou odpovědnost za porušení stanovených povinností,

platební a úvěrové vztahy socialistických organizací.

Hlava druhá

ŘÍZENÍ NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

§ 2

Všestranný, plynulý a proporcionální rozvoj národního hospodářství, jako základní předpoklad uspokojování stále rostoucích potřeb společnosti, je zabezpečován rozšířenou socialistickou reprodukcí. Tento proces, který uvádí v soulad výrobní vztahy s rozvojem výrobních sil, je socialistickým státem cílevědomě řízen.

§ 3

Hlavním nástrojem řízení rozvoje národního hospodářství je státní plán, který zajišťuje, aby se národní hospodářství rozvíjelo proporcionálně na základě optimálního využívání přírodních a ekonomických zdrojů a podmínek země a na základě mezinárodní socialistické dělby práce.

§ 4

(1) Státní plán rozvoje národního hospodářství se vypracovává na základě směrnic Komunistické strany Československa. Na vypracování stát-

ního plánu rozvoje národního hospodářství se podílejí ústřední orgány, národní výbory, hospodářské a ostatní organizace; všechny tyto orgány i organizace jsou povinny neustále prohlubovat perspektivnost, vědeckost a nepřetržitost plánování.

(2) Vypracování a provádění státního plánu rozvoje národního hospodářství se opírá o nejširší aktivní účast pracujících.

§ 5

Finanční hospodaření státu a socialistických organizací zajišťuje, aby se finančních vztahů plánovitě využívalo k rychlému rozvoji výrobních sil, k maximální tvorbě všech zdrojů a jejich neefektivnějšímu využívání, k zvýšení tvůrčí účasti pracujících na řízení hospodářství a k upevňování jednoty zájmů pracujících, socialistických organizací a celé společnosti.

§ 6

(1) Kontrola hospodářské činnosti socialistických organizací a orgánů hospodářského řízení jako součást hospodářského řízení poskytuje příslušným orgánům objektivní informace o zajištěnosti a plnění úkolů, o základních příčinách odchylek a o využívání a účinnosti stanovených přímých a nepřímých nástrojů řízení. Zjišťuje nedostatky v hospodářské činnosti a jejich základní příčiny, prosazuje jejich trvalé odstranění a aktivně působí k tomu, aby orgány hospodářského řízení a socialistické organizace cílevědomě uskutečňovaly hospodářskou politiku státu. Působí ke zvyšování úrovně a účinnosti hospodářského řízení a k předcházení nedostatkům.

(2) Kontrola se zaměřuje též na výchovné působení na pracující k prohlubování jejich vědomí společenské odpovědnosti, upevňování pracovní kázně a státní disciplíny a k rozvíjení jejich úsilí o ochranu celospolečenských zájmů.

§ 7

Plánování, financování, kontrolu a organizaci hospodářské činnosti upravují tento zákon a jiné právní předpisy; zvláštní předpisy upravují další nástroje jednotné soustavy řízení, zejména mzdovou soustavu, tvorbu cen a jednotnou soustavu sociálně ekonomických informací.

Hlava třetí

SOCIALISTICKÉ SPOLEČENSKÉ VLASTNICTVÍ

§ 8

(1) Hlavním zdrojem rozvoje socialistického společenského vlastnictví je plánovitě řízená hospodářská činnost pracovních kolektivů socialistických organizací.

(2) Socialistickým společenským vlastnictvím je státní vlastnictví, družstevní vlastnictví, jakož i vlastnictví společenských a jiných socialistických organizací.

§ 9

Na výkonu socialistického společenského vlastnictví se aktivně podílejí všichni pracující. V jejich zájmu je chránit majetek v socialistickém společenském vlastnictví a podílet se v největší možné míře na jeho plném a hospodárném využívání.

§ 10

Právo na ochranu socialistického společenského vlastnictví proti neoprávněným zásahům, zejména právo na vydání věci vůči tomu, kdo ji neoprávněně zadržuje, nezaniká uplynutím času.

§ 11

(1) Nabývá-li se do socialistického společenského vlastnictví smlouvou věc, přechází vlastnické právo, není-li stanoveno nebo dohodnuto jinak, převzetím věci.

(2) Nabýt věc do socialistického společenského vlastnictví rozhodnutím státního orgánu lze jen v případech stanovených zákonem. Vlastnictví přechází dnem určeným v rozhodnutí, a není-li určen, dnem právní moci rozhodnutí.

(3) Není-li stanoveno nebo dohodnuto něco jiného, nabývá se s věcí i jejího příslušenství a práv s vlastnictvím věci spojených, pokud nejsou omezena na dřívějšího vlastníka.

(4) Stavba je ve vlastnictví té socialistické organizace, která ji pořídila, popřípadě ve vlastnictví státu, jde-li o státní organizace.

§ 12

(1) Věc může náležet společně státu a družstevním nebo jiným socialistickým organizacím, anebo společně několika družstevním nebo jiným socialistickým organizacím (spoluvlastnictví).

(2) Spoluvlastníci se podílejí na právech a povinnostech vyplývajících ze spoluvlastnictví podle svých podílů. V pochybnostech se má za to, že podíly všech spoluvlastníků jsou stejné.

(3) Užívání společné věci a nakládání s ní se řídí dohodou spoluvlastníků. K převodu spoluvlastnického podílu je třeba souhlasu všech spoluvlastníků.

§ 13

(1) Spoluvlastníci se mohou dohodnout o zrušení spoluvlastnictví a o vzájemném vypořádání.

(2) Dojde-li mezi spoluvlastníky k neshodě o vzájemných právech a povinnostech nebo o zrušení spoluvlastnictví, rozhodne na návrh někte-

rého spoluvlastníka hospodářská arbitráž. Jde-li o zrušení spoluvlastnictví, rozdělí hospodářská arbitráž věc mezi spoluvlastníky podle výše podílů, a není-li rozdělení možné, přikáže ji za přiměřenou náhradu některému z nich nebo některým z nich; přitom dbá, aby bylo zajištěno co nejúčelnější využití věci.

Hlava čtvrtá

SOCIALISTICKÉ ORGANIZACE

§ 14

Socialistickými organizacemi jsou státní, družstevní a společenské organizace, jakož i jiné organizace, jejichž činnost přispívá k rozvoji socialistických vztahů.

§ 15

Při své činnosti socialistické organizace vzájemně spolupracují a poskytují si potřebnou pomoc, aby byly nejúčinněji zajištěny zájmy celé společnosti. Je-li třeba, jsou povinny podle svých poměrů a hospodářských možností přispívat k provádění státního plánu rozvoje národního hospodářství, i když nejde o jejich vlastní úkoly, a chránit předměty socialistického vlastnictví před poškozením, ztrátou, zněužitím a rozkrádáním, i když nejsou v jejich správě (vlastnictví).

§ 16

Úkoly socialistické organizace plní kolektiv jejich pracovníků nebo členů; jejich činnost je organizována na základě statutů, stanov nebo organizačních řádů.

§ 17

(1) Socialistické organizace vystupují v hospodářských vztazích svým jménem a nesou také majetkovou odpovědnost z těchto vztahů vyplývající, pokud tento zákon nebo zvláštní předpisy nestanoví jinak.

(2) V případech a za podmínek stanovených v tomto zákoně nebo v jiném právním předpise vystupují v hospodářských vztazích svým jménem a nesou majetkovou odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících též organizační jednotky státních organizací, územní a oborové orgány družstevních organizací, orgány a organizační složky společenských organizací (dále jen „organizační jednotky socialistických organizací“); pro jejich způsobilost nabývat práv a zavazovat se, pro jejich právní úkony a závazkové vztahy platí obdobně ustanovení tohoto zákona a jiných právních předpisů, týkajících se socialistických organizací. Pro jejich hospodářskou činnost platí obdobně též ustanovení § 18a, § 119 a § 119a.

§ 18

Socialistické organizace mohou nabývat práv a zavazovat se, jen pokud to není v rozporu s plněním jejich společenských úkolů.

§ 18a

Socialistické organizace mohou vyvíjet hospodářskou činnost jen v rozsahu vymezeném předmětem činnosti stanoveným ve zřizovací listině, ve statutu nebo ve stanovách, anebo v jiném aktu, kterým jim byla určitá hospodářská činnost povolena; pro rozsah hospodářské činnosti rozpočtových organizací platí ustanovení § 60 odst. 1. Organizace nesmějí vymezený rozsah předmětu činnosti překračovat nebo jinak vyvíjet hospodářskou činnost neoprávněně. Pokud v právních předpisech není stanoveno něco jiného, není překračováním předmětu činnosti maloobchodní prodej výrobků, které organizace vyrábí, úprava nebo jiné zpracování prodávaných výrobků a poskytování prací nebo výkonů s prodejem souvisejících, doplňkový prodej výrobků souvisejících s poskytovanými pracemi nebo výkony a popřípadě též jiné dodávky, práce nebo výkony, pokud jsou prováděny jen příležitostně, ojediněle a krátkodobě.

§ 19

Ode dne zřízení mohou nabývat práv a zavazovat se socialistické organizace, které se do podnikového rejstříku nezapisují.

Hlava pátá

PRÁVNÍ ÚKONY SOCIALISTICKÝCH ORGANIZACÍ

§ 20

Socialistické organizace jednají svými (statutárními i jinými) orgány nebo prostřednictvím svých zástupců.

§ 21

(1) Statutárním orgánem socialistické organizace je její pracovník nebo člen, který je podle tohoto zákona nebo podle příslušných organizačních předpisů (např. statutu, stanov, organizačních řádů) oprávněn jednat jménem organizace ve všech věcech. Je-li statutární orgán kolektivní, určují organizační předpisy, jakým způsobem jedná navenek.

(2) Jiní pracovníci nebo členové socialistické organizace jsou jako její orgány oprávněni činit jménem organizace právní úkony nutné ke splnění uložených pracovních úkolů v případech, kdy je to stanoveno v organizačních předpisech nebo je to v hospodářském styku obvyklé.

(3) Právní úkon, při němž orgán překročil rozsah svého oprávnění, zavazuje socialistickou

organizaci jen tehdy, jde-li o překročení, o němž druhá organizace nemohla vědět. Překročil-li rozsah svého oprávnění jiný orgán než statutární, zavazuje právní úkon organizaci též tehdy, pokud k tomu dala dodatečný souhlas nebo pokud na základě právního úkonu jedná.

§ 22

Zastoupení

(1) Zástupcem socialistické organizace je zpravidla její pracovník (člen) nebo jiná socialistická organizace. Oprávnění zastupovat socialistickou organizaci vzniká udělením písemné plné moci statutárním orgánem; v plné moci musí být vymezen rozsah zmocnění.

(2) Právní úkon, při němž zástupce překročil rozsah svého zmocnění, zavazuje zastoupenou organizaci jen tehdy, pokud k tomu dala dodatečný souhlas nebo pokud na základě právního úkonu jedná. Totéž platí i o právním úkonu, jež jménem organizace učinil někdo, kdo k tomu nebyl oprávněn.

§ 23

Písemná forma

(1) K platnosti smluv a jiných dohod socialistických organizací se vyžaduje písemná forma, není-li v dalších ustanoveních tohoto zákona nebo prováděcích předpisech stanoveno jinak. K platnosti ostatních právních úkonů socialistických organizací se vyžaduje písemná forma jen v případech stanovených právními předpisy.

(2) Požadavek písemné formy je splněn i tehdy, byly-li projevy vůle učiněny v různých listinách, zejména v dopisech, nebo byly-li učiněny dálnopisem anebo za podmínek a způsobem, které stanoví prováděcí předpis, prostředky výpočetní techniky, popřípadě jiné techniky zpracování nebo přenosu dat. Telegram se pokládá za písemné sdělení jen tehdy, jestliže jej odesílatel bez zbytečného odkladu dopisem potvrdí.

(3) Ten, kdo za organizaci podpisuje, uvede též funkci, která ho k jednání opravňuje, popřípadě uvede, že jedná jako zástupce; nesplnění této povinnosti nemá však za následek neplatnost právního úkonu. Nahrazení podpisu mechanickými prostředky stačí jen tam, kde je to stanoveno právními předpisy nebo je to obvyklé.

(4) Hospodářská arbitráž může rozhodnout, že je platný od počátku i právní úkon, u něhož nebyly splněny náležitosti písemné formy, jestliže již bylo na jeho základě započato s plněním.

§ 24

(1) Právní úkony socialistických organizací jsou neplatné, jsou-li v rozporu s právními předpisy nebo jejich účel obcházejí nebo jsou v roz-

poru se zásadami hospodářské politiky Československé socialistické republiky anebo jestliže jejich předmětem je plnění nemožné. Plnění není nemožné, lze-li je uskutečnit jen za ztížených podmínek nebo s většími náklady, anebo až po určeném času.

(2) Zjistí-li hospodářská arbitráž při projednávání sporu, že právní úkon je neplatný proto, že jeho obsah se přičí právnímu předpisu nebo jeho účel obchází, může organizaci, která v době právního úkonu o neplatnosti věděla nebo vědět musela, uložit odvod do příslušného státního rozpočtu až do výše toho, co plnila nebo měla plnit, jestliže již bylo započato s plněním na základě takového právního úkonu. Místo nepeněžitého plnění se odvádí jeho peněžitá hodnota.

(3) Týká-li se důvod neplatnosti jen části právního úkonu, není tím dotčena platnost zbývajících částí mimo případy, kdy vztah, který by vznikl na základě této části právního úkonu, by byl hospodářsky neodůvodněný.

(4) Organizace, která věděla nebo vědět musela, že právní úkon je neplatný, je povinna nahradit škodu, která vznikla v důsledku neplatnosti právního úkonu organizaci, jež důvěřovala v platnost právního úkonu.

§ 25

Právní úkon je třeba vždy vykládat v souladu se zájmem celé společnosti na rozvoji národního hospodářství a v souladu s požadavky soudružské spolupráce socialistických organizací.

§ 26

Ustanovení o právních úkonech se nevztahují na jednání, v nichž socialistická organizace vystupuje jako řídicí orgán.

ČÁST DRUHÁ

HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST STÁTNÍCH ORGANIZACÍ

Hlava první

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 27

(1) Socialistický stát vytváří k plnění svých úkolů soustavu státních organizací.

(2) Státní organizace jsou zpravidla hospodářské nebo rozpočtové.

Hlava druhá

STÁTNÍ HOSPODÁŘSKÉ ORGANIZACE

§ 28

(1) Základním úkolem státních hospodářských organizací je provozovat na svěřených úsecích stanovenou hospodářskou činnost a tím zabezpečovat uspokojování potřeb společnosti

výrobky, pracemi a službami vysoké technické úrovně, při nejúčelnějším využívání materiálových i ostatních zdrojů a výrobních zařízení a při neustálém zvyšování společenské produktivity práce.

(2) Státní hospodářské organizace hospodaří podle zásad podnikového chozrasčotu.

(3) Ustanovení tohoto zákona o státních hospodářských organizacích se vztahují i na státní peněžní ústavy a Státní pojišťovnu, pokud zvláštní předpisy neobsahují úpravu odchylnou.

§ 29

Státní hospodářské organizace jsou řízeny ministerstvy, popřípadě jinými ústředními orgány (dále jen „ministerstva“), nebo národními výbory.

Státní hospodářské organizace řízené ministerstvy

§ 30

(1) Ministerstva odpovídají za to, že jimi řízené organizace budou v rámci stanovených úkolů plnit svou základní povinnost maximálně uspokojovat potřeby národního hospodářství; přitom odpovídají zejména za ústřední řízení rozvoje a uplatňování nové techniky a technologie, za materiálně technické zásobování a za organizaci dodavatelsko-odběratelských vztahů.

(2) Ministerstva jsou povinna běžně kontrolovat zajištěnost a plnění stanovených úkolů, provádět rozborů a hodnocení hospodářské činnosti podřízených organizací a svou hospodářsko-organizátorskou prací zajišťovat odstranění zjištěných nedostatků; jsou povinna též pečovat o to, aby v jimi řízených organizacích byly základní prostředky plně využívány. Obdobně postupují i ostatní orgány hospodářského řízení.

§ 31

Státní hospodářské organizace řízené ministerstvy jsou organizovány zpravidla podle odvětví a hlavních oborů. Vyžaduje-li to povaha hospodářské činnosti nebo jiná důležitá potřeba, jsou organizovány i podle jiných hledisek, zejména územních, nebo podle účelné kombinace hospodářských činností.

§ 32

(1) Hospodářská činnost v jednotlivých odvětvích nebo oborech národního hospodářství se zpravidla soustřeďuje do výrobních hospodářských jednotek nebo jiných obdobně uspořádaných hospodářských jednotek (dále jen „výrobní hospodářská jednotka“), které jsou vybaveny prostředky k zajištění uceleného hospodářského procesu a rozvoje soustředěné výroby, popřípadě jiné hospodářské činnosti.

(2) Při vytváření výrobních hospodářských jednotek se vychází z hlediska hospodářské účelnosti, zejména příbuznosti a návaznosti hospodářských činností, z technologické návaznosti výrob, sepětí výzkumu s výrobou, plánovaných základních změn struktury výroby a z obchodně technických a územních hledisek.

§ 33

Výrobní hospodářská jednotka je přímo řízena ministerstvem. Může být organizována jako jedna státní hospodářská organizace nebo jako seskupení několika státních hospodářských organizací, tvořící organizační, ekonomický a popřípadě též právní celek. Prováděcí předpis stanoví, v jakých formách se výrobní hospodářské jednotky vytvářejí.

§ 34

Výrobní hospodářská jednotka odpovídá v rámci úkolů stanovených státním plánem za zásobování národního hospodářství výrobky a pracemi stanoveného oboru a za rozvoj oboru v souladu s vývojem potřeb; je proto povinna soustavně zvyšovat technickou, technologickou, ekonomickou i organizační úroveň oboru a zajišťovat nepřetržitý růst produktivity práce, zvyšování jakosti výrobků a prací a snižování vlastních nákladů.

§ 35 — zrušen

§ 36 — zrušen

§ 37 — zrušen

Státní hospodářské organizace řízené národními výbory

§ 38

Státní hospodářské organizace řízené národními výbory jsou organizovány a řízeny tak, aby v příslušných odvětvích a oborech uspokojovaly kvalitně, pohotově a hospodárně především místní potřeby obyvatelstva zejména službami, výrobou, dopravou, výstavbou obcí a měst, údržbou bytového fondu, zdravotnických, školských a kulturních zařízení a aby svou činností přispívaly k rozvoji národního hospodářství.

§ 39

Příslušná ministerstva vykonávají v oblasti hospodářství řízeného národními výbory působnost vymezenou právními předpisy.

§ 40 — zrušen

§ 41 — zrušen

Zřizování a právní postavení státních hospodářských organizací

§ 42

(1) Státní hospodářské organizace zřizuje příslušný ministr nebo vedoucí ústředního orgá-

nu státní správy (dále jen „ministr“) po projednání s příslušným krajským národním výborem, popřípadě Národním výborem hlavního města Prahy, nebo Národním výborem hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy (dále jen „krajský národní výbor“) a příslušným odborovým svazem. Jestliže jde o státní hospodářskou organizaci řízenou federálním ministerstvem, činí tak ministr po projednání i s příslušným ústředním plánovacím orgánem republiky. Ustanovení zvláštních předpisů zůstávají nedotčena.

(2) Na úsecích řízených národními výbory zřizuje státní hospodářské organizace příslušný národní výbor. Úpravu zřizování, řízení a vnitřní organizaci těchto státních hospodářských organizací stanoví zvláštní předpisy.

§ 43

Orgán, který státní hospodářskou organizaci zřizuje, vydá zřizovací listinu a určí majetek, který se organizaci svěruje do správy. Zřizovací listina musí obsahovat

- a) název organizace a její sídlo; název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných organizací a má vyjadřovat, o jakou formu státní hospodářské organizace jde,
- b) předmět činnosti,
- c) označení orgánu, který organizaci zřídil, a označení orgánu přímo nadřízeného,
- d) den, ke kterému má být organizace zapsána do podnikového rejstříku.

§ 44

(1) V čele státní hospodářské organizace je jediný vedoucí (ředitel), který řídí činnost organizace a jedná jejím jménem ve všech věcech.

(2) Ředitel rozhoduje ve věcech státní hospodářské organizace samostatně, pokud rozhodnutí není vyhrazeno nadřízenému orgánu.

(3) Ředitele státní hospodářské organizace řízené ministerstvem jmenuje a z funkce odvolává příslušný ministr po vyjádření odborového svazu; u hospodářských organizací, které nejsou přímo podřízeny ministerstvu, přísluší toto právo řediteli nadřízené organizace, pokud si je nevyhradil ministr. Ředitele státní hospodářské organizace řízené národním výborem jmenuje a z funkce odvolává národní výbor po vyjádření příslušného odborového orgánu.

§ 45

Člení-li se státní hospodářská organizace na závody, může její ředitel se souhlasem nadřízeného orgánu stanovit, které závody se zapíší do podnikového rejstříku jako oddělné závody; vedoucí oddělného závodu je oprávněn činit jménem organizace všechny právní úkony týkající se závodu.

§ 43

(1) Vztahy uvnitř výrobních hospodářských jednotek, které tvoří organizace nebo organizační jednotky vystupující v hospodářských vztazích svým jménem, upravují v souladu s právními předpisy jejich statuty. Zásady statutů stanoví a jejich vydávání a schvalování upraví prováděcí předpisy.

(2) Vnitřní organizaci jednotlivých státních hospodářských organizací, popřípadě jejich organizačních jednotek, upravují jejich organizační řády, které vydává podle zásad stanovených ve statutech, popřípadě v prováděcích nebo zvláštních předpisech vedoucí organizace.

§ 47

(1) Státní hospodářské organizace neodpovídají za závazky státu ani za závazky jiných státních organizací. Stát neodpovídá za závazky státních hospodářských organizací. Výjimky mohou stanovit zvláštní předpisy.

(2) Organizační jednotka státní hospodářské organizace, vystupující v hospodářských vztazích svým jménem, neodpovídá za závazky státní hospodářské organizace, jejíž je součástí. Státní hospodářská organizace však odpovídá za závazky své organizační jednotky, k jejichž úhradě nestáčí prostředky, s nimiž organizační jednotka hospodaří.

§ 48

(1) Orgán, který je oprávněn státní hospodářskou organizací zřídit, může organizaci nebo její část převést do působnosti jiného orgánu (ministerstva nebo národního výboru) po dohodě s tímto orgánem; může též organizace sloučit, rozdělit nebo zrušit.

(2) Tato opatření nadřízených orgánů mohou být provedena jen po vyjádření příslušného odborového orgánu a po řádné přípravě a rozboru, který prokáže, že změna přinese zřejmý celospolečenský prospěch.

(3) Změny mohou být prováděny jen k počátku příštího roku, pokud vláda výjimečně nestanoví jinak.

§ 49

(1) Slučovaná státní hospodářská organizace zaniká dnem, ke kterému bylo sloučení zapsáno do podnikového rejstříku. Tímto dnem přecházejí její majetek a závazky na přejímající organizaci.

(2) Rozdělená státní hospodářská organizace zaniká a její majetek a závazky přecházejí na nové organizace dnem, ke kterému byly tyto organizace zapsány do podnikového rejstříku, a to v rozsahu určeném orgánem, který o rozdělení organizace rozhodl.

(3) Orgán, který státní hospodářskou organizaci zruší, učiní zpravidla opatření o veškerém jejím majetku a závazcích. Neučiní-li tak, provede se její likvidace. Likvidaci upravují prováděcí předpisy (§ 391).

§ 50

Ředitel přejímající státní hospodářské organizace, nově vzniklé organizace, popřípadě organizace, na niž přešel majetek a závazky zrušené organizace, odpovídá za to, že budou neprodleně vyrozuměny všechny organizace, jež budou uvedeny změnami dotčeny; je povinen požádat o provedení příslušných zápisů v podnikovém rejstříku. Při likvidaci má tyto povinnosti likvidátor.

Převody a změny výrobních programů

§ 51

Výrobní program je dovoleno převést mezi státními hospodářskými organizacemi jen, byla-li bezpečně zjištěna účelnost a hospodárnost převodu a bylo-li zajištěno plynulé zásobování národního hospodářství alespoň v dosavadním rozsahu a jakosti a řádné plnění závazků vůči zahraničí.

§ 52 — zrušen

§ 53

(1) Převody výrobních programů lze převést buď dohodou, která ke své účinnosti vyžaduje souhlas nadřízeného orgánu, popřípadě nadřízeného ústředního orgánu nebo krajského národního výboru, jestliže si souhlas vyhradil, anebo opatřením nadřízeného orgánu (ústředního orgánu nebo krajského národního výboru). Jde-li o organizace řízené různými orgány, je k tomu třeba dohody těchto orgánů.

(2) Dohoda, popřípadě opatření nadřízeného orgánu musí vymezit druh a rozsah převáděné výroby, rozsah převáděných práv a závazků a potřebné spolupráce a určit den, ke kterému se převod výrobního programu provádí.

(3) Má-li být při převodu výrobního programu převedena též správa národního majetku, postupuje se podle ustanovení § 68.

§ 54

Ředitelé zúčastněných státních hospodářských organizací odpovídají za to, že všechny organizace, jež budou převodem výrobního programu dotčeny, budou o změně včas vyrozuměny.

§ 55

Ustanovení o převodu a změně výrobních programů platí obdobně též pro převody a změny jiných hospodářských činností.

Hospodaření státních hospodářských organizací**§ 56**

Státní hospodářské organizace jsou vybaveny základními a oběžnými prostředky. Odpovídají za jejich řádné využívání, zachování, jakož i za jejich účelné rozmnožování; hospodaří tak, že zásadně uhrazují své výdaje ze zdrojů, které vytváří.

§ 57

(1) Prostředky z finančních zdrojů vytvářených státními hospodářskými organizacemi se jednak odvádějí ve stanoveném rozsahu do státního rozpočtu, jednak se jich používá ve prospěch těchto organizací, a to buď přímo těmito organizacemi, nebo jejich nadřízenými orgány.

(2) Státním hospodářským organizacím a jejich nadřízeným orgánům mohou být ze státního rozpočtu poskytovány příděly ke stanoveným účelům.

(3) K doplnění vlastních peněžních prostředků může být státním hospodářským organizacím poskytován úvěr.

(4) Státní hospodářské organizace jsou povinny provádět stanovené odpisy základních prostředků.

§ 58

K zajišťování hospodárného plnění plánovaných úkolů ve vnitropodnikových útvarech používají hospodářské organizace vnitropodnikové chozrasčotu, který zaměřuje vnitropodnikové útvary na plánovité odkrývání rezerv, snižování nákladů, na zvyšování produktivity práce a efektivnosti výroby a podněcuje tvůrčí iniciativu pracujících.

§ 59

(1) K zajištění nejlepších výsledků v práci organizací, kolektivů pracujících i jednotlivců se využívá hmotné zainteresovanosti tak, aby hmotná zainteresovanost organizací byla založena na zásadách chozrasčotu a hmotná zainteresovanost pracujících na zásadě odměňování podle množství, jakosti a společenského významu vykonané práce.

(2) Všechny hospodářské organizace a jim nadřízené orgány jsou povinny účelně spojovat hmotnou zainteresovanost s morálními podněty k práci, jako je například veřejné uznání dosažených výsledků a rozvíjení pocitu odpovědnosti kolektivů pracujících a každého pracovníka za společnou věc, a všestranně podporovat rozvoj socialistického soutěžení.

Hlava třetí**ROZPOČTOVÉ A JINÉ STÁTNÍ ORGANIZACE****§ 60**

(1) Rozpočtové organizace se zřizují k plnění úkolů zejména na úseku státní správy a řízení

hospodářství, na úseku kultury a zdravotnictví. Tyto organizace vykonávají hospodářskou činnost jen v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů. Pouze výjimečně lze zřídit rozpočtové organizace k plnění hospodářských úkolů, jde-li o činnosti, které vzhledem k jejich rozsahu nebo charakteru není účelné zajišťovat formou státních hospodářských organizací.

(2) Rozpočtovými organizacemi jsou státní organizace, které jsou svými příjmy a výdaji zapojeny na státní rozpočet federace nebo republiky nebo rozpočet národního výboru (dále jen „příslušný rozpočet“) a hospodaří samostatně podle schválených rozpočtů.

§ 61

(1) Rozpočtová organizace může v hospodářských vztazích svým jménem nabývat práv a zavazovat se ode dne zřízení.

(2) Zvláštní předpisy mohou stanovit, že rozpočtové organizace vystupují ve všech nebo jen v některých hospodářských vztazích jménem státu nebo že vystupují jménem jiné rozpočtové organizace.

§ 62

Jinými státními organizacemi jsou zejména

- a) příspěvkové organizace, které jsou na příslušný rozpočet zapojeny finančními vztahy (příspěvkem nebo odvodem); platí pro ně obdobně ustanovení § 61 odst. 1,
- b) federální fondy a státní fondy republik.

Hlava čtvrtá**STÁTNÍ SOCIALISTICKÉ VLASTNICTVÍ,
NÁRODNÍ MAJETEK A JEHO SPRÁVA****§ 63**

Státní socialistické vlastnictví je vlastnictvím všeho lidu. Jediným vlastníkem všech věcí ve státním socialistickém vlastnictví je stát.

§ 64

(1) Národním majetkem jsou veškeré věci ve státním socialistickém vlastnictví (hmotný národní majetek) a veškeré pohledávky a jiná majetková práva státu, včetně práva státu využívat v rozsahu a způsobem stanoveným v právních předpisech výsledky výzkumné, vývojové, projektové a jiné obdobné činnosti.

(2) Jednotlivé části národního majetku jsou ve správě státních organizací. Organizační jednotky státní organizace vystupují svým jménem v hospodářských vztazích, vykonávají svým jménem, v rozsahu své způsobilosti nabývat práv a zavazovat se, též správu národního majetku, který je ve správě státní organizace a s nímž tyto jednotky hospodaří; svým jménem činí též právní úkony týkající se tohoto národního majetku. Po-

kud není stanoveno jinak prováděcím předpisem nebo za podmínek v něm uvedených statutem, mají přitom stejná oprávnění a povinnosti jako organizace, spravující národní majetek.

Hmotný národní majetek

§ 65

(1) Národní majetek spravuje zásadně organizace, která je pověřena úkoly, k jejichž plnění majetek zcela nebo převážně slouží.

(2) Vzniknou-li pochybnosti o tom, která organizace má určitý národní majetek spravovat, rozhodne nejbližší orgán společně nadřízený organizacím, mezi nimiž pochybnosti vznikly; nemají-li společně nadřízený orgán, rozhodují v dohodě příslušné ústřední orgány, popřípadě krajské národní výbory; nedojde-li k dohodě, rozhoduje ministerstvo financí¹⁾ na žádost některého z nich.

(3) Národní majetek, u něhož při jeho nabytí státem není z právního úkonu nebo úředního rozhodnutí patrné, která státní organizace jej má spravovat, je v prozatímní správě příslušného okresního národního výboru, pokud právní předpis nestanoví, že tento majetek je v prozatímní správě jiného státního orgánu nebo organizace. Totéž platí o národním majetku, o němž se zjistí, že není ve správě žádné organizace.

§ 66

(1) Organizace, která spravuje národní majetek, je oprávněna a povinna využívat tohoto majetku ke splnění svých úkolů a nakládat s ním v souladu s těmito úkoly; má-li ve správě majetek, který pro plnění svých úkolů nepotřebuje nebo který je pro ni neupotřebitelný, musí se postarat, aby majetek byl využit jinde, popřípadě aby s ním bylo naloženo co nejúčelněji.

(2) Organizace spravující národní majetek je povinna vést tento majetek v evidenci, udržovat jej v řádném stavu, provádět soustavně a důsledně všechna opatření potřebná k jeho ochraně a dbát zejména, aby se předešlo jeho poškození, ztrátě, zneužití a rozkrádání.

(3) Organizace spravující národní majetek může požadovat jeho vydání od jiné státní organizace, která jej má neoprávněně u sebe; toto právo zaniká, nebude-li uplatněno do jednoho roku (§ 131 odst. 5). Neuplatní-li organizace své právo včas, rozhodne příslušný orgán (§ 65 odst. 2), která ze státních socialistických organizací má tento majetek spravovat.

§ 67

Pro převody správy národního majetku mezi státními organizacemi, k nimž dochází při plnění závazku k dodávce výrobků, k provedení prací

nebo k poskytnutí jiného plnění v rámci vymezeného předmětu činnosti nebo v souvislosti s ním (obvyklé hospodaření), platí ustanovení tohoto zákona a prováděcích předpisů o příslušných druzích hospodářských závazků.

§ 68

(1) Převody správy národního majetku mimo obvyklé hospodaření mohou být prováděny jen ze závažných důvodů, zejména při reorganizacích, převodech výrobních programů, nebo jde-li o majetek přebytný nebo neupotřebitelný. Takové převody se provádějí hospodářskými smlouvami o převodu správy národního majetku (§ 347) nebo opatřeními nadřízených orgánů. Tato opatření musí mít stejné podstatné náležitosti jako hospodářské smlouvy o převodech správy národního majetku.

(2) Prováděcí předpis může stanovit, ve kterých případech se majetek přebytný nebo neupotřebitelný převádí v rámci obvyklého hospodaření.

§ 69

(1) Pro převody národního majetku do vlastnictví jiných organizací než státních, k nimž dochází při obvyklém hospodaření, platí ustanovení tohoto zákona a prováděcích předpisů o příslušných druzích hospodářských závazků.

(2) Převody věcí určených k osobní spotřebě do vlastnictví občanů při prodeji v obchodě a při poskytování jiných služeb socialistickými organizacemi se řídí ustanoveními občanského zákoníku.

(3) Jiné převody vlastnictví k věcem, které jsou v národním majetku, jsou možné, jen pokud to připouští prováděcí předpisy. V těchto případech převody do vlastnictví družstevních nebo jiných socialistických organizací než státních se provádějí smlouvou podle ustanovení § 349; převody do vlastnictví občanů se provádějí podle ustanovení občanského zákoníku.

§ 70

(1) Části národního majetku mohou být odevzdány bezplatně do trvalého užívání jiným socialistickým organizacím než státním, zejména družstevním nebo společenským.

(2) Organizace, které byl majetek odevzdán do trvalého užívání, je oprávněna užívat majetku jen k účelu, ke kterému jí byl odevzdán. Je povinna majetek udržovat a chránit. Mohou jí být uložena zvláštní omezení práva trvalého užívání.

(3) Majetek odevzdaný do trvalého užívání může být organizací odňat, neplní-li své povinnosti trvalého uživatele; jinak jen tehdy, vyžaduje-li to vyšší společenský zájem.

¹⁾ Viz § 34 písm. e) zákona č. 133/1970 Sb.

§ 71

(1) Státní socialistická organizace může, pokud je to účelné, národní majetek, který má ve správě a který dočasně nepotřebuje k plnění svých úkolů, přenechat smlouvou k užívání jiné socialistické organizaci (§ 348).

(2) Užívání národního majetku občany upravuje občanský zákoník, popřípadě zvláštní předpisy.

Pohledávky a jiná majetková práva státu

§ 72

(1) Pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak, přísluší správa pohledávek té státní organizaci,

- a) z jejíž činnosti pohledávka vznikla, nebo
- b) do jejíž působnosti patří ochrana majetkových zájmů státu, jejichž poškozením pohledávka vznikla, anebo
- c) která má ve správě majetek, s nímž pohledávka souvisí.

(2) Není-li podle odstavce 1 příslušná žádá státní organizace, je příslušný ústřední orgán, jehož oboru působnosti se pohledávka týká, popřípadě ta z podřízených organizací, kterou určí tento orgán.

(3) Nelze-li určit příslušnost ani podle odstavce 2, je příslušné ministerstvo financí,¹⁾ popřípadě ta z organizací, kterou určí.

§ 73

(1) Organizace, která má pohledávku státu ve správě, je povinna jménem státu pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě, aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů a aby rozhodnutí těchto orgánů byla včas vykonána.

(2) Dlužník nemůže svůj závazek vůči státu uhradit započtením své pohledávky za státem.

§ 73a

(1) Pro příslušnost ke správě jiných majetkových práv státu platí ustanovení § 72 obdobně.

(2) Organizace jsou povinny spravovat, využívat a zabezpečovat další účelné využívání jiných majetkových práv státu včetně výsledků výzkumné, vývojové, projektové a jiné obdobné činnosti způsobem stanoveným právními předpisy.

Společná ustanovení

§ 74

Zjistí-li nadřízené orgány závady při správě národního majetku, mohou omezit organizaci spravující národní majetek ve výkonu správy.

§ 75

(1) Prováděcí předpisy zejména stanoví

- a) co se rozumí generálními opravami, v kterých případech jsou organizace povinny provádět generální opravy a kdy mohou státní organizace provádět generální opravy a investiční práce na majetku, který není ve státním socialistickém vlastnictví,
- b) postup při převezech správy národního majetku nebo při převezech vlastnictví k věcem v národním majetku, jejich schvalování a kdy se převody správy nebo vlastnictví provádějí úplatně nebo bezplatně,
- c) podmínky pro nabývání věcí do státního vlastnictví,
- d) způsob vymáhání, popřípadě prominutí pohledávek státu a státních organizací.

(2) Prováděcí předpisy mohou též stanovit omezení a podmínky pro úplatné nabývání věcí socialistickými organizacemi od občanů a jiných organizací než socialistických.

ČÁST TŘETÍ**HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST
DRUŽSTEVNÍCH ORGANIZACÍ****Hlava první****DRUŽSTEVNÍ ORGANIZACE**

§ 76

(1) Družstevní organizace se významně podílejí na plnění úkolů hospodářské výstavby a svou činností v oblasti politické, kulturní a sociální přispívají k rozvoji socialistických společenských vztahů jako dobrovolné společenské organizace družstevníků.

(2) Družstevními organizacemi jsou zejména lidová družstva, jejich vyšší organizace (svazy družstev, Ústřední rada družstev) a družstevní podniky.

§ 77

(1) V lidových družstvech se dobrovolně sdružují pracující, aby společnou činností a společnými prostředky přispívali k rozvoji socialistického národního hospodářství a tím i k růstu vlastní hmotné a kulturní úrovně. Členy družstevních organizací mohou být výjimečně i socialistické organizace.

(2) Lidovými družstvy jsou zejména jednotná zemědělská družstva, výrobní družstva, spotřební družstva, stavební bytová družstva a družstva vzájemné občanské pomoci.

(3) Z dalších ustanovení této části platí pro jednotná zemědělská družstva, meliorační družstva a jiné družstevní zemědělské organizace jen ustanovení § 88 a § 94 až 96.

§ 78

(1) Lidová družstva mohou k zajištění svého rozvoje, k prohloubení vzájemné pomoci a spolupráce a v zájmu jednotného řízení vytvářet vyšší organizace, zejména svazy družstev.

(2) Svazy družstev plánují, řídí a kontrolují v rozsahu své působnosti činnost družstev ve svém oboru, svých družstevních podniků, popřípadě dalších družstevních organizací.

(3) Svazy družstev mohou ve své působnosti v zájmu zdokonalování plánovitého řízení družstevních organizací vytvářet územní nebo oborové orgány (dále jen „územní orgány“). Vytváření, zejména způsob volby a základní působnost územních orgánů upravují stanovy svazu družstev. Územní orgány mohou svým jménem vystupovat v hospodářských vztazích jen tehdy a v tom rozsahu, pokud tak určují stanovy příslušného svazu.

§ 79

(1) Vrcholnou organizací československého družstevnictví je Ústřední rada družstev. Ústřední rada družstev pečuje o všestranný rozvoj družstevnictví a dbá, aby družstevní organizace plnily svou společenskou funkci. Projednává společné záležitosti družstevních organizací a v těchto věcech je zastupuje navenek. Organizuje mezinárodní styky a podle zvláštních předpisů i zahraniční obchod družstevních organizací.

(2) Vůči družstvům, která nevytvořila svou vyšší družstevní organizaci, přísluší Ústřední radě družstev oprávnění svazu družstev.

§ 80

Svazy družstev a Ústřední rada družstev mohou zřizovat k plnění svých hospodářských úkolů družstevní podniky.

Činnost a zásady řízení družstevních organizací

§ 81

Plány družstevních organizací jsou sestavovány tak, aby zajišťovaly plnění úkolů státního plánu rozvoje národního hospodářství.

§ 82

Vedoucí zásadou řízení a organizační výstavby socialistického družstevnictví je zásada socialistické demokracie. O všech zásadních otázkách se usnášejí volené kolektivní orgány družstev a jejich vyšších organizací. Usnesení vyšších orgánů jsou závazná pro orgány nižší.

§ 83

(1) Nejvyššími orgány Ústřední rady družstev a svazů družstev jsou sjezdy, popřípadě konference; delegáty na sjezdy a konference volí orgány členských organizací.

(2) Stanovy Ústřední rady družstev nebo svazu družstev mohou určit, že v těchto organizacích může být zřízen orgán, vykonávající v období mezi zasedáními jejich nejvyšších orgánů působnost těchto orgánů v rozsahu vymezeném stanovami.

(3) Nejvyšším orgánem družstva je členská schůze, na níž členové uplatňují své právo řídit a kontrolovat činnost družstva. Není-li vzhledem k rozsahu družstva možno svolávat členské schůze, mohou stanovy určit, že se svolává shromáždění (konference) delegátů volených členy družstva.

§ 84

(1) Výkonnými orgány družstev a jejich vyšších organizací jsou představenstva, která jsou oprávněna jednat jejich jménem ve všech věcech. Způsob, jakým představenstva jednají navenek, upravují stanovy; je-li však pro právní úkon, který činí představenstvo, předepsána písemná forma, je třeba podpisů nejméně dvou členů představenstva.

(2) Činnost představenstva organizuje a řídí předseda volený podle stanov. Působnost představenstva a předsedy upravují stanovy, popřípadě jednací řády.

§ 85

Kontrolní orgány družstev a jejich vyšších organizací jsou kontrolní komise, které kontrolují veškerou jejich činnost, zejména i činnost představenstva.

§ 86

K lepšímu plnění svých úkolů mohou si družstva a jejich vyšší organizace zřizovat další orgány.

§ 87

(1) Svazy družstev a Ústřední rada družstev vydávají v souladu s právními předpisy a potřebami národního hospodářství v oboru své působnosti závazné směrnice, zejména v otázkách organizace, plánování, hospodaření s majetkem, financování, úvěrování a likvidace družstevních organizací; plánování, financování a úvěrování družstevní bytové výstavby upravují však prováděcí, popřípadě zvláštní předpisy.

(2) Vyžaduje-li to důležitý společenský zájem, mohou svazy družstev nebo Ústřední rada družstev ve své působnosti

- a) zastavit výkon usnesení orgánů družstva nebo svazu družstev,
- b) zrušit usnesení, jehož výkon byl zastaven, pokud odporuje právním předpisům, stanovám nebo závazným směrnici vyšších družstevních organizací a pokud družstevní o

nizace, která je vydala, sama nezjedná nápravu v přiměřené lhůtě, kterou jí vyšší družstevní organizace stanovila s upozorněním, že jinak bude usnesení zrušeno,

- c) odvolat funkcionáře družstva nebo svazu družstev,
- d) odvolat orgán družstva nebo svazu družstev a jmenovat na dobu do zvolení nového orgánu orgán náhradní.

§ 88

(1) V zájmu rozvoje národního hospodářství podporuje stát činnost družstevních organizací také tím, že jim odevzdává části národního majetku do trvalého užívání nebo jim poskytuje jinou hospodářskou pomoc.

(2) Stavebním bytovým družstvům poskytuje stát též příspěvek a přiměřený úvěr na výstavbu bytových domů, jakož i daňové a poplatkové výhody.

(3) Družstevní organizace plní své úkoly a uspokojují potřeby pracujících v úzké součinnosti s národními výbory.

Zřizování a právní postavení

§ 89

Ke zřízení družstva nebo svazu družstev je třeba

- a) schválení stanov ustavující členskou schůzi družstva nebo sjezdem (konferencí) svazu družstev,
- b) zvolení orgánů,
- c) souhlasu vyšší družstevní organizace.

§ 90

(1) Ve své činnosti se družstva a jejich vyšší organizace řídí především stanovami. Stanovy upravují zejména

- a) název a sídlo družstevní organizace,
- b) předmět činnosti,
- c) vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů,
- d) složení orgánů, způsob jejich volby, jejich pravomoc a způsob jednání,
- e) zásady hospodaření, zejména jak se nakládá se ziskem a uhrazuje případná ztráta,
- f) bližší ustanovení o zrušování, jakož i slučování a rozdělování družstevní organizace.

(2) K platnosti usnesení o změnách stanov je zapotřebí souhlasu vyšší družstevní organizace.

§ 91

(1) Družstva a svazy družstev se mohou slučovat, rozdělovat nebo zrušovat usnesením členské schůze družstva nebo sjezdu (konferen-

ce) svazu družstev; k platnosti usnesení je třeba souhlasu vyšší družstevní organizace.

(2) Vyžaduje-li to důležitý společenský zájem, mohou být družstva a jejich vyšší organizace sloučeny, popřípadě zrušeny rozhodnutím příslušného svazu družstev nebo Ústřední rady družstev.

(3) O právních důsledcích spojených se sloučením nebo rozdělením družstev nebo jejich vyšších organizací platí obdobně ustanovení § 49 odst. 1 a 2.

§ 92

Po zrušení družstevní organizace se provede likvidace. Likvidátory jmenuje a o způsobu likvidace rozhoduje orgán, který se na zrušení usnesl, popřípadě svaz družstev nebo Ústřední rada družstev. V případě likvidace stavebního bytového družstva použije se zbylého čistého jmění k podpoře družstevní bytové výstavby.

§ 93

(1) Družstevní organizace, která zřídila družstevní podnik, vydá zřizovací listinu a určí družstevní majetek, který se podniku svěruje do správy. O obsahu této listiny platí obdobně ustanovení § 43.

(2) V čele družstevního podniku je jediný vedoucí (ředitel), který řídí činnost podniku a je oprávněn jednat jeho jménem ve všech věcech; jmenuje jej a odvolává, po vyjádření příslušného odborového svazu, družstevní organizace, která družstevní podnik zřídila.

(3) Člení-li se družstevní podnik na závody, může družstevní organizace, která jej zřídila, stanovit, které závody se zapíší do podnikového rejstříku jako odštěpné závody družstevního podniku; vedoucí odštěpného závodu je oprávněn činit jménem družstevního podniku všechny právní úkony týkající se závodu.

(4) Vnitřní organizaci, způsob řízení a činnost družstevního podniku upravuje statut vydaný organizací, která podnik zřizuje.

(5) Družstevní podnik neodpovídá za závazky organizace, která jej zřídila; tato organizace neodpovídá za závazky podniku.

(6) Při zrušení družstevního podniku může organizace, která podnik zřídila, rozhodnout, na koho bez likvidace přechází majetek a závazky zrušeného podniku.

Hlava druhá

DRUŽSTEVNÍ SOCIALISTICKÉ VLASTNICTVÍ

§ 94

Družstevní vlastnictví je formou socialistického společenského vlastnictví; spočívá především na společné činnosti soudružského kolektivu členů družstva.

§ 95

(1) Družstevní majetek je ve vlastnictví jednotlivých družstevních organizací s výjimkou těch, kterým se majetek svěřuje do správy.

(2) Svazy družstev a Ústřední rada družstev svěřují svůj družstevní majetek do správy družstevním podnikům, které zřídí, popřípadě jiným družstevním organizacím, které zřídí na základě zvláštních předpisů, a svazy družstev též územním orgánům, které vystupují v hospodářských vztazích svým jménem.

§ 96

S družstevním majetkem může družstevní organizace nakládat, zejména jej převádět, jen k plnění svých úkolů, nebo vyžaduje-li to důležitý společenský zájem. Toto omezení se nevztahuje na neupotřebitelný a přebytný majetek.

ČÁST ČTVRTÁ

HOSPODAŘENÍ SPOLEČENSKÝCH ORGANIZACÍ

§ 97

Společenské organizace pracujících působí zejména v oblasti politické, kulturní a sociální a přispívají svou činností k rozvoji socialistických společenských vztahů. Tento zákon upravuje jen zásady, jimiž se společenské organizace řídí v hospodářských vztazích.

§ 98

Vlastnictví společenských organizací je formou socialistického společenského vlastnictví. V tomto vlastnictví jsou zejména předměty společenské potřeby; výrobní prostředky mohou být ve vlastnictví společenských organizací, jen pokud je potřebují k zajištění vlastní činnosti.

§ 99

(1) Společenské organizace hospodaří s vlastním majetkem; mohou též hospodařit s národním majetkem, který jim byl státem odevzdán do trvalého užívání nebo do dočasného užívání.

(2) V souvislosti s převedením některých úkolů státních orgánů na společenské organizace může stát poskytovat těmto organizacím k využití národní majetek, který je určen k zajištění prostředky ze státního rozpočtu. S tímto národním majetkem hospodaří pak společenská organizace, avšak může ho použít jen k určenému účelu a za stanovených podmínek.

§ 100

(1) Vlastní majetek společenských organizací je v trvalém užívání zejména z příspěvků členů a z činnosti organizací.

(2) Majetek společenských organizací je ve vlastnictví organizace jako celku, pokud stanovy neurčí jinak.

§ 101

Stanovy společenských organizací určují, které nižší organizační složky a orgány společenských organizací mohou svým jménem nabývat práv a zavazovat se. Nemají-li tyto organizační složky nebo orgány majetek ve svém vlastnictví, určují stanovy nebo opatření ústředních orgánů společenských organizací, jakým způsobem a v jakém rozsahu je jim svěřován do správy majetek společenské organizace, potřebný k plnění jejich úkolů.

§ 102

(1) K obstarávání hospodářské činnosti společenských organizací mohou jejich ústřední orgány zřizovat podniky nebo hospodářská zařízení (dále jen „hospodářská zařízení“).

(2) Hospodářská zařízení nabývají práv a zavazují se vždy svým jménem; hospodaří s majetkem společenské organizace, který jim byl svěřen do správy.

(3) Vnitřní organizací, způsob řízení a činnost hospodářských zařízení upravují statuty, které schvaluje ústřední orgán společenské organizace.

(4) Hospodářské zařízení zrušuje orgán, který je zřídil.

§ 103

Organizační složky a orgány společenských organizací, jakož i jejich hospodářská zařízení, jimž byl majetek společenské organizace svěřen do správy, mohou s tímto majetkem nakládat a užívat jej k plnění svých úkolů a mají samostatnou majetkovou odpovědnost.

§ 104

(1) Jednání jménem společenské organizace a jejich nižších organizačních složek nebo orgánů upravují stanovy. Je-li k platnosti právního úkonu předepsána písemná forma, je třeba podpisu nejméně dvou oprávněných osob.

(2) Jednání a podepisování u hospodářských zařízení společenských organizací upravují jejich statuty.

§ 105

(1) Povinnosti společenské organizace i všech jejích organizačních složek, orgánů a hospodářských zařízení je využívat jak majetek společenské organizace, tak i svěřený národní majetek co nejhospodárněji a všemožně ho chránit.

(2) Vyžaduje-li to ochrana majetku společenské organizace, mohou za nižší organizační složky a orgány vykonat příslušné úkony a opatření orgány vyšší.

§ 106

(1) Po zrušení společenské organizace jako celku se provede majetková likvidace.

(2) Při zrušení nižší organizační složky nebo orgánu společenské organizace určí vyšší orgán, příslušný podle stanov, zda tyto složky zanikají s likvidací, nebo bez likvidace; u hospodářského zařízení učiní toto opatření orgán, který rozhodl o jeho zrušení.

(3) Nedojde-li k likvidaci, určí orgán uvedený v odstavci 2 zároveň, na koho přechází majetek a závazky zrušené organizační složky nebo hospodářského zařízení.

ČÁST PÁTÁ PODNIKOVÝ REJSTŘÍK

§ 107

(1) Do podnikového rejstříku se zapisují státní hospodářské organizace, družstevní organizace a hospodářská zařízení společenských organizací, a stanoví-li tak právní předpis, i jiné organizace. Do podnikového rejstříku se zapisují též odštěpné závody.

(2) Podnikový rejstřík vede okresní soud v sídle krajského soudu (rejstříkový soud) pro organizace, které mají sídlo v obvodu tohoto krajského soudu. Vláda může stanovit, že podnikový rejstřík vede jiný orgán.

§ 108

(1) Do podnikového rejstříku se zapisuje způsob zřízení organizace, den jejího vzniku, název, sídlo, označení statutárních orgánů (s uvedením funkcí a jmen) a způsob, jak za organizaci podepisují. U družstevních organizací se do podnikového rejstříku zapisuje též, jak jejich členové přispívají k úhradě vzniklých ztrát.

(2) U odštěpných závodů se do podnikového rejstříku zapisuje označení závodu, jeho sídlo, název a sídlo organizace, jejíž součástí závod je, a jméno vedoucího. Má-li odštěpný závod sídlo mimo obvod rejstříkového soudu příslušného pro zápis organizace, zapíše se též u rejstříkového soudu příslušného podle sídla odštěpného závodu.

(3) Do podnikového rejstříku se zapisuje i změna nebo zánik skutečností uvedených v odstavcích 1 a 2, zrušení organizace, vstup organizace do likvidace a likvidátor.

§ 109

(1) Zápis do podnikového rejstříku provede rejstříkový soud na návrh organizace, jíž se zápis týká, popřípadě na návrh orgánu, který je

jí nadřízen. V žádosti o zápis organizace do podnikového rejstříku nelze požadovat zápis se zpětnou účinností.

(2) Rejstříkový soud je oprávněn provádět v rejstříku zápis též bez návrhu, zejména aby byla dosažena shoda mezi zápisem v rejstříku a skutečným stavem; organizace jsou povinny sdělit rejstříkovému soudu skutečnosti potřebné k provedení těchto zápisů.

§ 110

Do podnikového rejstříku je oprávněn nahlížet a vyžádat si z něho úřední opisy nebo potvrzení ten, kdo osvědčí právní zájem na skutečnostech v něm uvedených.

§ 111

Skutečnosti zapsané v podnikovém rejstříku jsou účinné vůči všem organizacím a osobám ode dne, kdy zápis byl proveden. Nebyla-li určita skutečnost (její změna nebo zánik) do podnikového rejstříku zapsána, nelze se jí dovolávat vůči jiným organizacím a osobám, ledaže by o těchto nezapsaných skutečnostech věděly.

§ 112

Prováděcí předpisy mohou stanovit, že se do podnikového rejstříku některé organizace nebo údaje nezapisují, anebo že se do podnikového rejstříku zapisují i jiné skutečnosti; tyto předpisy mohou též stanovit, že podnikový rejstřík pro obvody několika krajských soudů vede jediný soud.

ČÁST ŠESTÁ SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O HOSPODÁŘSKÝCH ZÁVAZCÍCH

Hlava první

PLÁNY A HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY

Oddíl první

Poměr plánu a závazku

§ 113

K zabezpečení organizované spolupráce vznikají mezi socialistickými organizacemi, mezi orgány hospodářského řízení, popřípadě též mezi orgány hospodářského řízení a socialistickými organizacemi hospodářské závazky, které musí být v souladu s právními předpisy a se zásadami hospodářské politiky Československé socialistické republiky, zejména s potřebami plánovitého proporcionálního rozvoje národního hospodářství.

§ 114

(1) Hospodářské závazky zajišťují především plnění úkolů vyplývajících ze státního plánu rozvoje národního hospodářství a konkretizují je ve vzájemných vztazích mezi socialistickými organizacemi.

(2) Hospodářské závazky mezi organizacemi vznikají nejčastěji z hospodářských smluv.

§ 114a

(1) Organizace jsou povinny provádět soustavně průzkum potřeb a vzájemnou spolupráci vytvářet předpoklady pro řádné uzavírání hospodářských smluv na takový rozsah, strukturu a časové členění dodávek, jaké v souladu s připravovanými úkoly plánu budou nejlépe uspokojovat potřeby společnosti. Proto jsou v období přípravy a tvorby střednědobých plánů a při zajišťování úkolů těchto plánů při přípravě prováděcích plánů zejména povinny

- a) projednávat vzájemné dodavatelsko-odběratelské vztahy podle naléhavosti potřeb a stavu jejich zabezpečení,
- b) informovat dlouhodobé odběratele a dodavatele v potřebném předstihu o záměrech v rozvoji výrobních, popřípadě odbytových programů, v inovaci sortimentu a o výraznějších změnách v předpokládaném rozsahu, sortimentu nebo časovém členění dodávek a odběrů a v závažnějších případech je s nimi projednávat.

(2) V případech, kdy je právním předpisem jmenovitě stanovena povinnost projednat dodavatelsko-odběratelské vztahy, nebo kdy takovou povinnost uloží příslušné orgány hospodářského řízení, jsou organizace, popřípadě orgány hospodářského řízení, povinny na základě podkladů určených pro vypracování návrhu státního plánu uzavřít jednání pořízením protokolu o projednání dodavatelsko-odběratelských vztahů, popřípadě uzavřením smlouvy o přípravě dodávek.

(3) Orgány hospodářského řízení jsou povinny organizovat projednání dodavatelsko-odběratelských vztahů a v případech, kdy je toto projednání stanoveno jako povinnost podle odstavce 2, řešit rozpory postupem a ve lhůtách stanovených právním předpisem nebo opatřením příslušné vlády.

(4) Po schválení státního plánu jsou organizace i orgány hospodářského řízení povinny provést nezbytné úpravy dodavatelsko-odběratelských vztahů, pokud vyplnou z potřeby zajistit úkoly státního plánu.

(5) Prováděcí předpis stanoví podrobnější postupy organizací, popřípadě orgánů podle odstavců 1 až 4; může též stanovit, zda a v kterých případech mají povinnosti stanovené v odstavcích 1, 2 a 4 organizační jednotky nebo organizační složky socialistických organizací.

§ 115

Plánovací akty

(1) Plánovací akt, na jehož základě vzniká povinnost uzavřít hospodářskou smlouvu nebo právo vydat dodávkový příkaz, je plánovací roz-

hodnutí vydané oprávněným orgánem v souladu s právním předpisem, které shodně po linii dodavatelské i odběratelské vymezuje budoucí dodávky výrobků, prací nebo výkonů mezi organizacemi, popřípadě i jinou jejich spoluprací (dále jen „plánovací akt“). Plánovací akt musí stanovit alespoň základní určení předmětu a období plnění určité organizace vůči jiné organizaci; vydává se zpravidla na roční nebo víceleté období. Prováděcí předpis může stanovit další náležitosti plánovacího aktu.

(2) Plánovacími akty, pokud splňují náležitosti podle odstavce 1, jsou úkol státního plánu a jeho rozpis, opatření vlády stanovící úkoly k zajištění naléhavých společenských potřeb a další druhy plánovacích rozhodnutí, stanovené prováděcím předpisem.

§ 116

Hospodářské smlouvy

(1) Socialistické organizace jsou povinny v plánovacím procesu využívat hospodářské smlouvy jako nástroje k organizování vzájemné spolupráce. Hospodářské smlouvy zejména konkretizují a zabezpečují plánované úkoly; jsou též jedním z podkladů pro přípravu a tvorbu plánů.

(2) Organizace jsou povinny promítnout do smluv odpovídajícím způsobem plánovací rozhodnutí a dohody uzavřené při projednávání dodavatelsko-odběratelských vztahů v plánovacím procesu; závazky z těchto smluv jsou pro organizace závazným podkladem pro zpracování jejich hospodářského plánu, zejména plánu výroby.

(3) Orgány hospodářského řízení a orgány, popřípadě organizace pověřené hmotným bilančováním a rozdělováním, jsou povinny při rozpisu úkolů určených pro vypracování návrhů plánů, při rozpisu bilancí a při rozpisu úkolů plánu vycházet ze smluv uzavřených na základě plánovacích rozhodnutí.

(4) Organizace uzavírají hospodářské smlouvy za účelem přípravy budoucích plnění (přípravné smlouvy) nebo o dodávce výrobků, prací, výkonů nebo o jiném plnění (smlouvy o dodávce).

(5) Je-li to účelné k zabezpečení vzájemné spolupráce, uzavírají hospodářské smlouvy i orgány hospodářského řízení. V těchto případech platí pro orgány hospodářského řízení přiměřeně ustanovení o socialistických organizacích.

§ 117

Závazky z plánovacích aktů a z jednostranných úkonů

(1) V prováděcích předpisech může být stanoveno, že hospodářské závazky vznikají přímo z plánovacích aktů, jestliže jejich další zpřesnění v hospodářské smlouvě není nutné.

[2] Za podmínek stanovených tímto zákonem nebo prováděcím předpisem mohou mezi organizacemi vznikat hospodářské závazky k dodávce a odběru i na podkladě právního úkonu jedné z organizací.

[3] Pro hospodářské závazky podle odstavců 1 a 2 platí ustanovení o závazcích z hospodářských smluv.

§ 118

Opatření nadřízených orgánů a hospodářské arbitráže

[1] Vyžadují-li to potřeby plánovitého proporcionálního rozvoje národního hospodářství nebo jsou-li pro to jiné důležité důvody, mohou ústřední orgány, národní výbory nebo orgány (organizace) jimi pověřené uložit organizacím, které řídí, aby uzavřely hospodářskou smlouvu, nebo jim přímo uložit hospodářské závazky, popřípadě jejich závazky změnit nebo zrušit. Jde-li o závazky organizací, které jsou řízeny různými orgány, je k tomu třeba předchozí dohody těchto orgánů. Ze stejných důvodů může založit, změnit nebo zrušit závazky mezi organizacemi hospodářská arbitráž; u závazků k dodávce zvláště přitom přihlédne též k vyjádření příslušných nadřízených orgánů.

[2] Pro závazky uložené podle odstavce 1 platí ustanovení o závazcích z hospodářských smluv. Přípustnost odchylné úpravy stanovená v tomto zákoně pro prováděcí předpisy platí i pro opatření ústředních orgánů nebo rozhodnutí hospodářské arbitráže.

Oddíl druhý

Zásady spolupráce socialistických organizací

§ 119

[1] Organizace jsou povinny při zajišťování plánovaných úkolů spolupracovat a pomáhat si tak, aby byly co nejlépe zajištěny potřeby národního hospodářství. Zejména jsou povinny zavazovat se při uzavírání hospodářských smluv k dodávkám výrobků, prací nebo výkonů v jakosti, sortimentu a ve lhůtách, které jsou z hlediska celého národního hospodářství pro plnění plánovaných úkolů nejvhodnější, své závazky řádně plnit a důsledně kontrolovat plnění závazků, které vůči nim mají druhé organizace.

[2] Jestliže organizace včas neinformuje druhou organizaci o výraznějších změnách v předpokládaném rozsahu, sortimentu nebo časovém členění dodávek nebo odběrů (§ 114a); je u dlouhodobých dodavatelsko-odběratelských vztahů dodavatel povinen při uzavírání hospodářských smluv se zavazovat v návaznosti na došavadní vývoj rozsahu, struktury a sortimentu dodávek a odběratel je oprávněn prosazovat jen takové dodávky.

[3] Organizace dodávající průmyslové výrobky jsou povinny zajišťovat v nezbytném rozsahu servisní službu a dodávky náhradních dílů, pokud to vyžaduje povaha těchto výrobků. Tato povinnost trvá i po zastavení výroby nadále po dobu, v níž je obvyklé a účelné výrobky opravovat. Obdobnou povinnost má při dovozu podnik zahraničního obchodu.

§ 119a

[1] Organizace nesmějí v rozporu s požadavky odběratelů omezovat výrobu nebo vypouštění z výrobního programu výrobky, práce nebo výkony, pokud jim k tomu nedá souhlas nadřízený ústřední orgán, nebo u organizací řízených národními výbory krajský národní výbor; souhlas dává po projednání s rozhodujícími odběratelskými ústředními orgány. Jde-li o výrobky určené pro potřeby obrany a bezpečnosti státu, nelze provést omezení výroby nebo vypuštění výrobků z výrobního programu, pokud nadřízený orgán nedosáhne dohody s federálním ministerstvem národní obrany nebo s federálním ministerstvem vnitra, a jde-li o výrobky určené pro komplexní bytovou výstavbu, dohody s ministerstvy výstavby a techniky republik. Vláda Československé socialistické republiky může stanovit další případy, kdy k omezení výroby nebo k vypuštění výrobků z výrobního programu může být dán souhlas jen po dohodě s odběratelskými ústředními orgány, popřípadě stanovit, s kterými dalšími ústředními orgány musí být omezení nebo zrušení výroby projednáno. Ustanovení § 51 platí obdobně.

[2] Organizace nesmějí zneužívat svého hospodářského postavení k získání neoprávněných nebo nepřiměřených výhod na úkor jiných organizací nebo na úkor spotřebitelů, anebo jiným způsobem jednat proti zájmům společnosti. Zejména nesmějí

- vynucovat nepřiměřené podmínky při uzavírání hospodářských smluv nebo jiných dohod (prohlašovat nepřiměřené množství jednostranně výhodných ustanovení za náležitosti nutné pro vznik smlouvy, podmiňovat uzavření hospodářské smlouvy převzetím závazku k plnění, který s požadovaným plněním nesouvisí, nebo jehož zabezpečení náleží do jejich hospodářské činnosti apod.);
- zastavit nebo omezit prodej výrobků, zatajovat nebo hromadit výrobky nebo jiným způsobem vyvolávat jejich nedostatek za účelem získání neoprávněného hospodářského prospěchu;
- znevýhodňovat organizace za to, že uplatňují majetkovou odpovědnost, zejména vymáhají majetkové sankce.

[3] Organizace se nesmějí samy nebo v dohodě s jinými organizacemi ve své hospodářské činnosti dopouštět jednání, které by v rozporu se

zájmy národního hospodářství omezovalo nebo jinak nepříznivě ovlivňovalo činnost jiných organizací nebo bylo na újmu spotřebitelů.

[4] Organizace, která má právní zájem, může se u hospodářské arbitráže domáhat toho, aby organizace, která jedná v rozporu s ustanoveními odstavců 1 až 3, se zdržela takového jednání, popřípadě, aby byl odstraněn protiprávní stav. Organizace, která takovým jednáním způsobila jiné organizaci škodu, je povinna nahradit jí tuto škodu včetně ušlého zisku.

§ 120

Zjistí-li organizace, že nebude moci svoji povinnost včas nebo stanoveným způsobem splnit, musí to ihned písemně s uvedením důvodu oznámit druhé organizaci; zároveň musí uvést, kdy, popřípadě jakým způsobem závazek splní. Tímto oznámením se nemění obsah závazku ani majetková odpovědnost za jeho nesplnění.

§ 121

[1] Zjistí-li organizace, že druhá organizace jí udělila nesprávné příkazy nebo předala nevhodné hmoty, výrobky, zařízení nebo obaly, je povinna ji na to upozornit.

[2] Hrozí-li nebezpečí vzniku škody, jsou organizace povinny učinit opatření, aby škoda bylo zabráněno; vznikne-li škoda, jsou povinny usilovat o to, aby se dále nezvětšovala, a podle svých možností přispět k jejímu odstranění.

§ 122

Organizace, které vznikly náklady plněním povinností podle § 15 nebo § 121, může od organizace, v jejíž prospěch jednala, požadovat náhradu odůvodněně vynaložených nákladů, a to i když tento prospěch nenastal nebo byl zmařen. Šlo-li o jednání ve prospěch několika organizací, rozdělí se náklady poměrně.

§ 123

[1] Jestliže organizace přijala plnění nebo jinak získala majetkový prospěch, které jí nenáleží, musí je neprodleně vydat organizaci, na jejíž úkor byly získány; přitom je povinna se řídit jejími pokyny.

[2] Organizace, která způsobila, že došlo k neoprávněnému plnění, popřípadě jinému majetkovému prospěchu, je povinna nahradit jiným organizacím všechny náklady, které jim v souvislosti s tím vznikly.

[3] Není-li možné nebo účelné vydat to, co bylo neoprávněně získáno, nebo věc téhož druhu, je organizace povinna nahradit cenu podle doby získání.

Oddíl třetí

Vznik, změna a zrušení hospodářských závazků

§ 124

Závazky mezi organizacemi vznikají především uzavřením hospodářských smluv, dále opatřením nadřízených orgánů a rozhodnutím hospodářské arbitráže; vznikají též jako důsledek porušení povinností nebo z jiných skutečností, uvedených v tomto zákoně nebo v jiných právních předpisech.

§ 125

[1] Organizace se mohou dohodnout na změně nebo zrušení závazku, pokud to nevylučuje právní předpis nebo povaha závazku; mohou se též dohodnout o tom, že jedna z nich požádá o rozhodnutí hospodářskou arbitráž.

[2] Organizace je povinna přistoupit na změnu nebo zrušení závazků z hospodářské smlouvy, požádá-li o to druhá organizace do jednoho měsíce po uplynutí lhůty pro předložení návrhu smlouvy na příslušné dodávkové období,

a) jestliže podkladem je plánovací akt nebo později vzniklý závazek, popřípadě jiný závěr přijatý při jednání o mezinárodních hospodářských vztazích vedeném orgány k tomu oprávněnými,

b) jestliže druhá organizace prokáže, že by v důsledku obsahu závazku nemohla zabezpečit plnění úkolů uložených jí pozdějším plánovacím aktem; povinnost přistoupit na změnu nebo zrušení závazků organizace však nemá, pokud by požadovanou úpravou bylo u ní znemožněno plnění úkolu uloženého plánovacím rozhodnutím alespoň stejné síly.

[3] Na podkladě souladných opatření nadřízených orgánů, vydaných podle právních předpisů, jsou organizace povinny přistoupit na změnu nebo zrušení závazku z hospodářské smlouvy i po uplynutí lhůty podle odstavce 2.

[4] Organizace jsou dále povinny přistoupit na změnu nebo zrušení závazků v případech, kdy

a) nebylo vydáno opatření, které je právním předpisem stanoveno jako předpoklad pro plnění závazku,

b) plnění závazku alespoň jedné z organizací by se dostalo do rozporu s opatřením příslušného orgánu učiněným podle právních předpisů,

c) po uzavření přípravné smlouvy nastaly nové skutečnosti, pro které nelze spravedlivě požadovat plnění příslušných závazků; změny nebo zrušení závazku ze smlouvy o přípravě dodávek, kterou organizace byly povinny uzavřít, se však lze domáhat jen podle odstavců 2 a 3.

(5) Na změnu závazku je organizace povinná přistoupit též v případě, kdy splnění závazku je závislé na jejím spolupůsobení a včasné plnění závazku je znemožněno tím, že své povinnosti v dohodnuté lhůtě řádně nesplnila.

(6) V případech uvedených v odstavcích 4 a 5 je ta organizace, na jejíž straně vznikl důvod pro změnu nebo zrušení závazku, povinná nahradit druhé organizaci nutné náklady, které jí v souvislosti s přípravou na plnění závazku, se změnou závazku nebo s jeho zrušením vznikly.

(7) Organizace není povinná přistoupit na změnu nebo zrušení závazku podle odstavců 2 až 5, jestliže o to druhá organizace nepožádala bez zbytečného odkladu poté, kdy zjistila nebo mohla zjistit skutečnost rozhodnou pro změnu nebo zrušení závazku. Podnik zahraničního obchodu není dále povinen přistoupit na změnu nebo zrušení závazku, pokud není zajištěno devizové krytí na úhradu nákladů, bez jejichž vynaložení nelze zajistit odpovídající změnu nebo zrušení závazku ve vztahu k zahraničí.

(8) Další případy, kdy jsou organizace povinny přistoupit na změnu nebo zrušení závazku a případy, na které se povinnost přistoupit na změnu nebo zrušení závazku nevztahuje, mohou stanovit prováděcí předpisy.

§ 126

Socialistické závazky pracovních kolektivů směřující k včasnějšímu a kvalitnějšímu plnění plánovaných výrobních úkolů, jsou podkladem, na jehož základě jsou organizace povinny projednat možnost odpovídajících změn hospodářských smluv. Změnu hospodářských smluv lze však provést, jen souhlasí-li s tím kolektiv, který socialistický závazek přijal.

§ 127

Je-li obsah závazku sporný nebo pochybný a není-li hospodářsky účelné jej přesně zjišťovat, může být obsah tohoto závazku stanoven dohodou organizací.

§ 128

(1) Nevylučuje-li to právní předpis, dohoda organizací nebo povaha závazku, mohou být práva ze závazku postoupena dohodou na jinou organizaci. Dokud organizace, která má povinnost plnit, neví o postupu, může plnit organizaci původně oprávněnou.

(2) Povinnost ze závazku může být dohodou převzata jinou organizací jen se souhlasem oprávněné organizace, pokud nejde o převzetí na základě rozhodnutí nebo se souhlasem nadřízených orgánů.

(3) Mezi státními organizacemi mohou být práva a povinnosti ze závazku převedeny přímo opatřením nadřízeného orgánu; jde-li o organi-

zace řízené různými orgány, je k takovému opatření třeba dohody těchto orgánů.

§ 129

(1) Povinnost ze závazku zaniká jejím splněním.

(2) Čas, kdy musí být závazek splněn, určuje prováděcí předpis nebo právní úkon, zejména hospodářská smlouva. Není-li čas plnění takto určen, může oprávněná organizace požadovat splnění a povinná organizace plnit ihned. Před stanoveným nebo sjednaným časem může být plněno jen se souhlasem oprávněné organizace, nestanoví-li prováděcí předpis jinak.

(3) Pokud to neodporuje právnímu předpisu nebo povaze závazku, nesmí být odmítnuto plnění částečné.

§ 129a

Organizace, která uzavřela smlouvu nebo jinou dohodu na neurčitou dobu, je oprávněna ji vypovědět nejméně šest měsíců předem, pokud z povahy závazku, z právního předpisu nebo z dohody nevyplývá o možnosti vypovědi, popřípadě o výpovědních lhůtách něco jiného.

§ 129b

(1) Závazek zaniká, stane-li se jeho plnění nemožným (§ 24 odst. 1); nezaniká však, pokud nemožnost plnění způsobila zavázaná organizace.

(2) Stane-li se nemožnou pouze část plnění, zaniká závazek pouze co do této části. Vypývá-li však z povahy smlouvy anebo z účelu plnění, který byl organizacím znám při vzniku závazku, že plnění zbytku by bylo hospodářsky neodůvodněné, zaniká závazek v celém rozsahu.

Oddíl čtvrtý

Lhůty pro uplatnění práv

§ 130

(1) Práva ze závazkových vztahů mezi organizacemi zanikají, nebyla-li ve stanovené lhůtě uplatněna u hospodářské arbitráže, popřípadě u jiného orgánu, který je oprávněn o nich rozhodnout. Práva, která mohou být uspokojena jednostranným úkonem oprávněné organizace, zanikají, nebyla-li ve stanovené lhůtě vykonána.

(2) Tato lhůta činí, pokud v právních předpisech není stanoveno jinak,

- a) u práv z odpovědnosti za vady a u práv na zaplacení majetkových sankcí šest měsíců,
- b) u práv na plnění z pojištění vůči pojišťovně tři roky,
- c) u ostatních práv jeden rok.

§ 131

(1) Lhůta pro zánik práv z odpovědnosti za vady počíná od prvního dne měsíce následujícího

a) po uplynutí lhůty, ve které podle dohody měly být vady odstraněny; nedošlo-li k dohodě o odstranění vad, po odeslání nebo předání reklamace, popřípadě po splnění, není-li lhůta pro reklamaci stanovena;

b) po odstranění vad, jde-li o právo na náhradu nákladů na odstranění vad; toto právo lze však uplatnit nejdéle do konce druhého roku následujícího po splnění;

c) po odškodnění zahraničního zákazníka, popřípadě poté, kdy se podnik zahraničního obchodu dozvěděl o vrácení zboží ze zahraničí, jde-li o zboží, které bylo vyvezeno.

(2) Lhůta pro zánik práva na zaplacení majetkových sankcí — nejde-li o majetkové sankce, které jsou součástí práv z odpovědnosti za vady — počíná od prvního dne měsíce následujícího po vzniku práva.

(3) Lhůta pro zánik práva na náhradu škody počíná od prvního dne roku následujícího poté, kdy se poškozená organizace dozvěděla o výši škody a o organizaci, která za ni odpovídá. Právo na náhradu škody lze však uplatnit nejdéle do konce pátého roku a jde-li o dodávky pro vývoz do konce desátého roku následujícího po uplynutí lhůt pro reklamaci vad, jde-li o škodu vzniklou vadným plněním; v ostatních případech do konce desátého roku následujícího po vzniku škody.

(4) Lhůta pro zánik práv na plnění z pojištění vůči pojišťovně počíná od prvního dne roku následujícího poté, kdy nastala pojistná událost.

(5) Lhůta pro zánik ostatních práv počíná od prvního dne roku následujícího poté, kdy právo mohlo být uplatněno (vykonáno) poprvé. Právo na splnění samostatně odevzdávané a přejímané části dodávky pro provedení investiční výstavby, na poskytnutí samostatného (díličního) plnění investičního celku z dovozu nebo dodávky vývozního investičního celku však nezanikne, dokud nezanikne právo na splnění celého předmětu plnění podle smlouvy.

§ 132

(1) Obdrží-li oprávněná organizace písemné uznání závazku co do důvodu i rozsahu, přestává běžet původní lhůta pro zánik práv. Celá lhůta běží znovu ode dne, kdy původní lhůta měla skončit. Týká-li se uznání pouze části závazku, nastávají tyto důsledky jen ohledně této části. Závazek s těmito účinky je možno uznat jen jednou.

(2) V případě, kdy při bezhotovostních platbách dal věřitel podle předpisů o platebním a zúčtovacím styku oprávněně příkaz k úhradě pohledávky peněžnímu ústavu, přestává běžet lhůta pro zánik práv tímto dnem. Byl-li příkaz k úhradě odvolán nebo vrácen, popřípadě byl-li dán zákaz úhrady, běží celá lhůta znovu ode dne, kdy původní lhůta měla skončit.

Hlava druhá

DŮSLEDKY PORUŠENÍ ZÁVAZKŮ A JINÝCH PRÁVNÍCH POVINNOSTÍ

Oddíl první

Odpovědnost za vady (záruka)

§ 133

Rozsah odpovědnosti

(1) Dodavatel odpovídá za to, že předmět plnění má a po stanovenou dobu bude mít vlastnosti stanovené technickými normami nebo jinými právními předpisy, smlouvou, rozhodnutím hospodářské arbitráže, opatřením státního nebo jiného oprávněného orgánu, popřípadě vlastnosti obvyklé, dále za to, že je kompletní a bez právních vad. Dodavatel rovněž odpovídá za to, že dodané množství se shoduje s údaji v průvodních dokladech.

(2) Dodavatel neodpovídá za zhoršení vlastností plnění nebo za poškození, které po splnění způsobil odběratel, popřípadě někdo jiný, nebo které byly způsobeny neodvratitelnými událostmi.

§ 134

Pokud tento zákon nebo prováděcí předpis nestanoví jinak, je odběratel povinen prověřit předmět plnění s ohledem na jeho předpokládané použití a na zkušenosti z dosavadních dodávek tak, aby předcházel vzniku škod a aby zajistil věrohodné důkazní prostředky o zjištěných vadách a o odpovědnosti dodavatele.

§ 135

Doba odpovědnosti (záruční doba)

Dodavatel odpovídá za vady předmětu plnění, které odběratel zjistí v záruční době a které včas reklamuje. Záruční doba, jakož i rozsah odpovědnosti jsou stanoveny tímto zákonem nebo prováděcími předpisy. Organizace si mohou dohodnout delší záruční dobu; pro tuto prodlouženou část záruční doby mohou sjednat rozsah odpovědnosti nebo další podmínky odchylně. Dodavatel může prodloužit záruční dobu též jednostranným úkonem. Kratší záruční dobu si organizace mohou výjimečně dohodnout, jen se souhlasem nadřízených orgánů, pokud dodaný výrobek bude použit neobvyklým způsobem.

Uplatňování práv z odpovědnosti za vady (reklamační řízení)

§ 136

(1) Odběratel je povinen vady písemně reklamovat u dodavatele bez zbytečného odkladu po jejich zjištění. Pokud tento zákon nebo prováděcí předpisy nestanoví jinak, práva z odpovědnosti za vady zanikají, nebude-li reklamováno nejpozději do konce záruční doby.

(2) V reklamaci musí odběratel vady popsat, popřípadě uvést, jak se projevují.

(3) V reklamaci odběratel uvádí též své požadavky, popřípadě je vyčíslí, a k reklamaci připojí též vhodné důkazní prostředky, které umožní ověřit oprávněnost reklamace.

§ 137

(1) Vady traťových dodávek může reklamovat odběratel nebo příjemce zásilky. Reklamuje-li příjemce, platí, že tak činí jako zástupce odběratele. Reklamaci dále projednává odběratel.

(2) Jestliže vady traťové dodávky reklamuje příjemce zásilky a pošle opis reklamace odběrateli, plní tím vůči němu povinnost reklamovat.

Oddíl druhý

Prodlení

§ 138

Organizace je v prodlení, jestliže nesplní svou povinnost ve stanovené době; není však v prodlení po dobu, po kterou nemohla svou povinnost plnit následkem okolností vzniklých u organizace oprávněně.

§ 139

Nesplnila-li organizace, jež je v prodlení, svou povinnost ani v dodatečné lhůtě přiměřené povaze závazku, kterou jí oprávněná organizace stanovila s upozorněním, že jinak od závazku odstoupí, má oprávněná organizace právo od závazku odstoupit, pokud tento zákon nebo prováděcí předpisy nestanoví jinak. Dodavatel však nemůže odstoupit od závazku k plnění pro vývoz nebo k zajištění obranyschopnosti státu.

§ 140

Mělo-li být plněno výhradně jen v určitý den nebo výhradně jen do určité lhůty, musí oprávněná organizace, chce-li trvat na splnění po uplynutí stanoveného času, oznámit to bez zbytečného odkladu druhé organizaci; jestliže tak neučiní, nemůže již později na splnění trvat.

Oddíl třetí

Majetkové sankce

§ 141

(1) Organizace, která nesplní řádně závazek, popřípadě jinou právní povinnost, je povinna zaplatit majetkové sankce (např. penále, poplatek z prodlení, zdržné) stanovené v právním předpisu nebo ve smlouvě.

(2) Organizace si mohou sjednat majetkové sankce vyšší, než stanoví právní předpis.

§ 142

(1) Organizace jsou povinny majetkové sankce stanovené tímto zákonem, prováděcími předpisy,

opatřením nadřízeného orgánu nebo rozhodnutím hospodářské arbitráže vyúčtovat a vymáhat; totéž platí pro majetkové sankce, které organizace sjednaly na základě povinnosti uložené jim tímto zákonem, nebo prováděcími předpisy. Majetková sankce, která v jednotlivém případě nepřesáhne částku 2000 Kčs, nemusí být účtována, ani vymáhána. Tento zákon stanoví, popřípadě prováděcí předpisy mohou stanovit další případy, kdy majetkové sankce nemusí být účtovány a vymáhány.

(2) Organizace je povinna majetkové sankce vyúčtovat bez zbytečného odkladu po uplynutí měsíce, v němž na ně vzniklo právo. Organizace, které byly majetkové sankce vyúčtovány, je povinna do 30 dnů po obdržení vyúčtování buď majetkové sankce zaplatit, nebo sdělit oprávněné organizaci své námitky.

(3) Pokud si organizace sjednají majetkové sankce, které nejsou stanoveny v zákoně nebo v prováděcích předpisech, může oprávněná organizace od jejich účtování nebo vymáhání upustit.

(4) Jestliže hospodářská arbitráž zjistí, že v důsledku porušení povinnosti vyúčtovat, vymáhat nebo platit majetkové sankce zaniklo právo na penále, uloží každé z organizací povinnost odvést do příslušného státního rozpočtu částku, která měla být jako penále zaplacená. Odvod lze uložit nejpozději do tří let od vzniku práva na penále.

§ 143

Nestanoví-li prováděcí předpisy něco jiného, nezaniká závazek zaplacením majetkové sankce.

§ 144

Hospodářská arbitráž může snížit, popřípadě prominout majetkové sankce, jen jsou-li pro to zcela mimořádné důvody; v případech, kdy podle právních předpisů rozhoduje hospodářský spor uvnitř výrobní hospodářské jednotky její orgán, může tak učinit tento orgán.

Oddíl čtvrtý

Vypořádání škod mezi socialistickými organizacemi

§ 145

(1) Organizace, která jiné organizaci způsobila škodu porušením závazku nebo jiné právní povinnosti, je povinna škodu nahradit. Škoda je způsobena organizací, jestliže byla způsobena v rámci plnění úkolů organizace těmi, kteří její úkoly plnili.

(2) Organizace se odpovědnosti zproští, jestliže prokáže, že škodě nemohla zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které na ní lze požadovat. Svě odpovědnosti se však nemůže zprostit poukazem na to, že plnila opatření nadřízených orgánů.

(3) Předpoklady, za kterých je organizace povinna hradit škodu, mohou být v právních předpisech stanoveny odchylně.

§ 146

(1) Způsobilo-li škodu více organizací, odpovídají poměrně. Nelze-li rozsah odpovědnosti každé z nich zjistit bez neúměrných obtíží, odpovídají stejným dílem.

(2) Způsobila-li škodu také organizace poškozená, zejména tím, že se nepřičinila o zmenšení nebo odvrácení škody, nese škodu poměrně.

§ 147

(1) Nahrazuje se to, oč se majetek poškozené organizace škodnou událostí zmenšil. U škod na zemědělských a lesních porostech (kultu-
rách), u škod na živočišné produkci a u škod způsobených znemožněním výroby na zemědělské a lesní půdě se hradí též to, čeho by byla poškozená organizace dosáhla, kdyby nebyla nastala škodná událost (ušlý zisk); v ostatních případech se ušlý zisk nahrazuje jen tehdy, jestliže organizace hrubě porušila své povinnosti. Při porušení závazku se však nenahrazuje škoda, kterou organizace, jež škodu způsobila, nemohla při vzniku závazku předvídat jako obvyklý následek takového porušení.

(2) Škoda se nahrazuje v penězích; jestliže však o to poškozená organizace požádá a je-li to možné a účelné, nahrazuje se škoda uvedením v předešlý stav včetně odstranění vady, jde-li o škodu vzniklou vadným plněním.

(3) Na náhradu škody se započítávají majetkové sankce, které byly zaplacený za nesplnění povinností, jejichž porušením byla škoda způsobena.

(4) V právních předpisech může být rozsah náhrady škody pro určité případy stanoven odchylně.

§ 148

(1) Nelze-li přesně nebo bez neúměrných obtíží zjistit výši škody, stanoví ji hospodářská arbitráž s přihlédnutím ke všem okolnostem.

(2) Snížit náhradu škody může hospodářská arbitráž, jen jsou-li pro to zcela mimořádné důvody.

(3) V případě, kdy podle právních předpisů rozhoduje hospodářský spor uvnitř výrobní hospodářské jednotky její orgán, může postupovat podle odstavců 1 a 2.

§ 149

Právo na náhradu škody, která vznikla vadným plněním, není dotčeno zánikem práv z odpovědnosti za vady.

§ 150

Za škody způsobené při provozu dopravních prostředků odpovídá organizace podle příslušných ustanovení občanského zákoníku.

Hlava třetí

UZAVÍRÁNÍ HOSPODÁŘSKÝCH SMLUV

§ 151

Dodávky výrobků, prací a jiné způsoby hospodářské spolupráce jsou organizace povinny zajišťovat stanoveným způsobem, především uzavíráním hospodářských smluv.

§ 152

(1) Hospodářské smlouvy musí být uzavřeny včas a jejich obsah musí být přesný a srozumitelný. Výhrady ve smlouvách o dodávce závisející na nejistých událostech jsou neplatné, pokud tento zákon nebo prováděcí předpisy nestanoví něco jiného. Ve smlouvách o přípravě dodávek, které byly organizace povinny uzavřít, jsou takové výhrady neplatné, pokud se týkají povinnosti uzavřít budoucí smlouvu.

(2) Nedohodnou-li organizace lhůty pro předkládání návrhů smluv, platí, že návrh smlouvy předkládá organizace ve lhůtě stanovené v prováděcím předpise, a není-li tato lhůta stanovena, ve lhůtě obvyklé.

(3) Jestliže organizace považuje návrh hospodářské smlouvy za technicky nevyjasněný nebo jinak nedostatečný, je povinna jej bez zbytečného odkladu vrátit k doplnění a vytknout nedostatky, které mají být odstraněny. Odešle-li druhá organizace opravený návrh smlouvy do 10 dnů po obdržení vráceného návrhu, považuje se návrh smlouvy za včas předložený.

(4) Pokud v dalších ustanoveních tohoto zákona nebo v prováděcích předpisech není stanoveno něco jiného, platí o uzavírání hospodářských smluv ustanovení § 153 až 155.

§ 153

(1) Hospodářská smlouva vzniká, dojde-li k dohodě o předmětu a času plnění, popřípadě o dalších náležitostech, o kterých při sjednávání smlouvy některá z organizací prohlásí, že dohoda o nich je nutná pro vznik smlouvy. Jestliže se cena tvoří dohodou organizací, vznikne smlouva jen, dojde-li též k dohodě o výši ceny nebo o způsobu, jakým cena bude určena. Nedojde-li k dohodě o celém požadovaném rozsahu plnění, je smlouva uzavřena na rozsah plnění, o němž bylo dosaženo dohody, nebrání-li tomu projev organizace, povaha závazku nebo právní předpis.

(2) Smlouva platí za uzavřenou, i když nedošlo k dohodě o některé nevýznamné podrobnosti předmětu plnění, jestliže z úkonů a pozdějšího chování organizací vyplývá, že pokládaly smlouvu za uzavřenou.

(3) Dohoda o předmětu a času plnění, popřípadě o ceně a o dalších náležitostech stanovených jako podmínka vzniku smlouvy může být nahrazena

a) při uzavírání smlouvy o dodávce výrobků, předkládá-li návrh smlouvy odběratel, tím, že odběratel do jednoho měsíce ode dne, kdy obdržel od dodavatele návrh změn nebo doplňků, týkajících se předmětu nebo času plnění, popřípadě ceny nebo jiných náležitostí stanovených jako podmínka vzniku smlouvy, nesdělí dodavateli, že s těmito změnami nebo doplňky nesouhlasí; v tomto případě je smlouva uzavřena ve znění změn a doplňků navržených dodavatelem, a to i když dodavatelův návrh změn a doplňků je opožděný;

b) nevylučuje-li to povaha závazku, tím, že dodavatel poskytne požadované plnění a odběratel je bez zbytečného odkladu neodmítne; je-li poskytnuta jen část požadovaného plnění, došlo k uzavření smlouvy jen v rozsahu plnění poskytnutého;

c) rozhodnutím hospodářské arbitráže v případě, kdy se tak organizace dohodly, a v případě, kdy povinnost alespoň jedné z organizací uzavřít na žádost druhé organizace hospodářskou smlouvu vyplývá z právního předpisu nebo ze smlouvy o přípravě dodávek. Organizace, která se domáhá uzavření smlouvy, je povinna nahradit druhé organizaci zvýšení nákladů vzniklé v důsledku uzavření smlouvy, pokud byla na předpokládaný rozsah tohoto zvýšení před uzavřením smlouvy upozorněna; to neplatí, domáhá-li se organizace uzavření smlouvy na základě plánovacího aktu nebo na základě opatření podle § 118 anebo na základě smlouvy o přípravě dodávek.

(4) Vznikne-li smlouva, avšak organizace se nedohodly o jiných náležitostech, než je předmět a čas plnění, popřípadě cena nebo jiná náležitost stanovená jako podmínka vzniku smlouvy, stanou se tyto náležitosti součástí smlouvy ve znění změn a doplňků uvedeném v přijetí návrhu smlouvy, jestliže organizace, která návrh podala, nepožádá hospodářskou arbitráž do jednoho měsíce od vzniku smlouvy o rozhodnutí. Nestanoví-li rozhodnutí hospodářské arbitráže jinak, má její rozhodnutí účinek od vzniku smlouvy.

(5) Byla-li dohodnuta cena vyšší, než jaká je přípustná podle cenových předpisů, platí za dohodnutou cenu nejvýše přípustná.

(6) Nahrazení dohody o ceně může být v předpisech o cenách upraveno jinak.

(7) Ustanovení odstavce 3 písm. c) a odstavce 4 platí obdobně v případě, kdy podle právních předpisů rozhoduje spory o uzavírání smluv jiný orgán než hospodářská arbitráž.

§ 154

(1) Organizace, která obdržela návrh smlouvy, je povinna se vyjádřit k němu do jednoho měsíce od uplynutí lhůty pro předložení návrhu smlouvy; není-li lhůta pro předložení návrhu smlouvy stanovena, nebo byl-li návrh předložen opožděně, je povinna se k němu vyjádřit do jednoho měsíce od odeslání návrhu. Organizace, která podává návrh smlouvy, může stanovit jinou lhůtu pro vyjádření k němu; činí-li tak bez dohody s organizací, jíž byl návrh určen, může kratší lhůtu stanovit jen ve zvlášť odůvodněných případech. Organizace je svým návrhem vázána do konce lhůty stanovené pro vyjádření.

(2) Organizace, která v odpovědi na návrh smlouvy požaduje změny nebo doplňky předmětu nebo času plnění, je svou odpovědí vázána po dobu jednoho měsíce ode dne, kdy odpověď došla.

(3) Dojde-li projev o přijetí návrhu až po době, po kterou je organizace svým návrhem vázána, je smlouva uzavřena, jestliže organizace, která podala návrh smlouvy, bez zbytečného odkladu oznámí, že přijetí návrhu odmítá jako opožděné.

§ 155

(1) Má-li být hospodářskou smlouvou založen společný závazek několika organizací a nejsou-li zavázány společně a nerozdílně, stanoví organizace ve smlouvě podíly, v jakých jsou jednotlivé organizace oprávněny nebo zavázány, popřípadě stanoví, která z nich a do jaké doby podíly určí. Jestliže organizace, která je podle smlouvy povinna podíly určit, tak ve stanovené lhůtě neučiní, je zavázána nebo oprávněna sama. Nejsou-li ve smlouvě podíly stanoveny, ani není upraveno jejich stanovení, jsou organizace zavázány nebo oprávněny stejným dílem.

(2) Nepodpisují-li smlouvu všechny organizace, musí být ta z nich, která smlouvu podpisuje, ostatními organizacemi zmocněna, jinak je zavázána nebo oprávněna sama.

§ 156

(1) Je-li podle dohody zavázáno několik organizací k témuž plnění společně a nerozdílně, může oprávněná organizace požadovat celé plnění na kterékoliv z nich, pokud z povahy závazku neplyne, že může být splněn jen společnou činností všech. Jestliže splní jedna ze závazných organizací, závazek ostatních organizací vůči organizaci oprávněné zaniká.

(2) Ve vzájemném poměru jsou organizace zavázány rovným dílem, není-li dohodnuto něco jiného. Pokud nemůže některá z organizací závazek splnit, rozdělí se podíl na ni připadající stejným způsobem na ostatní.

(3) Organizace, proti které byl uplatněn nárok vyšší než odpovídá jejímu podílu, je povinna bez zbytečného odkladu vyrozumět o tom ostatní

organizace a dát jim příležitost uplatnit námitky proti nároku; může se též domáhat, aby ostatní společně zavázané organizace splnily závazek v rozsahu podílů na ně připadajících, popřípadě po splnění závazku může od nich požadovat náhradu v rozsahu podílů na ně připadajících. Tím však nejsou dotčena práva oprávněné organizace.

§ 157

(1) Je-li organizace zavázána současně více organizacím k nedělitelnému plnění, může plnění požadovat kterákoliv z oprávněných organizací. Splněním jedné z oprávněných organizací závazek zaniká.

(2) Poměr mezi společně oprávněnými organizacemi určuje, zda a do jaké míry je organizace, která obdržela plnění, ostatním organizacím něčím zavázána.

Hlava čtvrtá

POVINNOST UZAVŘÍT HOSPODÁŘSKOU SMLOUVU

§ 158

(1) Smlouvu o přípravě dodávek jsou organizace povinny uzavřít, jde-li o včas předložený návrh

- a) na podkladě plánovacího aktu,
- b) ke splnění úkolu stanoveného vládou k dlouhodobému smluvnímu zabezpečení,
- c) k zajištění nezbytných náhradních dílů k výrobkům, které dodaly, popřípadě dovezly. Tato povinnost trvá po dobu stanovenou nebo dohodnutou, v ostatních případech po dobu deseti let od skončení výroby takových výrobků, je-li obvyklé a účelné takové výrobky opravovat. Organizace může tuto povinnost splnit též tak, že zajistí smluvní zabezpečení příslušných dodávek jinou organizací,
- d) k zajištění obranyschopnosti nebo bezpečnosti státu,
- e) k zajištění léčebně preventivní péče.

(2) Smlouvu o dodávce je povinen uzavřít dodavatel, jde-li o včas předložený návrh odběratele

- a) v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) a c) až e),
- b) k zabezpečení dodávek nezbytných ke splnění plánovaných úkolů rozvoje vědy a techniky,
- c) jestliže převzetím závazku není ohroženo plnění jiných jeho povinností; organizace jsou přitom povinny přednostně uspokojovat požadavky na dodávky sloužící k zabezpečení potřeb, které jsou ve státním plánu uvedeny jako přednostní, a k zabezpečení potřeb dlouhodobých odběratelů.

§ 159

(1) Kromě případů uvedených v § 158 jsou organizace povinny uzavřít hospodářskou smlouvu, jestliže

- a) povinnost uzavřít smlouvu o dodávce vyplývá ze smlouvy o přípravě dodávek,
- b) je tak stanoveno v tomto zákoně nebo v prováděcích předpisech.

(2) U dodávek nezbytných ke splnění plánovaných úkolů rozvoje vědy a techniky je dodavatel povinen výjimečně uzavřít smlouvu o dodávce, i když nebyla dodržena lhůta pro předložení návrhu smlouvy, jestliže potřeba vznikla v průběhu řešení úkolu až po této lhůtě a odběratel to prokáže.

§ 160

Podnik zahraničního obchodu není povinen uzavřít smlouvu o dodávce, pokud nebude uvolněno devizové krytí pro úhradu nákladů v zahraničí, bez jejichž vynaložení nelze smlouvu splnit.

§ 161

Prováděcí předpisy mohou stanovit další případy, kdy jsou organizace povinny uzavřít hospodářskou smlouvu, a případy, na které se povinnost uzavřít hospodářskou smlouvu podle § 158 a 159 nevztahuje.

ČÁST ŠESTÁ A

PŘÍPRAVNÉ SMLOUVY

§ 162

Přípravnými smlouvami se organizace nebo orgány hospodářského řízení zavazují spolupracovat tak, aby budoucí plnění mohla být uskutečňována co nejhospodárněji, v souladu s potřebami a možnostmi, v požadovaném rozsahu i skladbě. Přípravné smlouvy se uzavírají buď jako smlouvy o přípravě dodávek nebo jako smlouvy o spolupráci.

§ 163

Smlouva o přípravě dodávek

(1) Smlouvou o přípravě dodávek se organizace zavazují uzavřít na předpokládaný rozsah a obsah dodávek výrobků, prací, výkonů nebo poskytnutí jiných plnění, která mají být uskutečněna v určitém období, budoucí smlouvu nebo u dodávek výrobků pro vývoz vydat dodávkový příkaz; orgány hospodářského řízení se obdobně zavazují zajistit uzavření budoucí smlouvy nebo vydání dodávkového příkazu.

(2) Smlouva o přípravě dodávek může obsahovat též závazky ke vzájemné spolupráci za účelem řádné a včasné přípravy budoucích plnění.

(3) Smlouva o přípravě dodávek vzniká dohodou o celém jejím obsahu.

(4) Není-li dohodnuto nebo stanoveno něco jiného, platí, že podnět k uzavření budoucí smlouvy je povinen dát odběratel předložením návrhu smlouvy nebo požávkou ve lhůtách obvyklých, popřípadě, že je povinen vydat dodávkový příkaz ve lhůtách obvyklých.

(5) Nepředloží-li odběratel návrh smlouvy nebo požávku, popřípadě nevydá-li dodávkový příkaz ke splnění závazku ze smlouvy o přípravě dodávek, může se dodavatel domáhat pouze náhrady škody, která mu byla způsobena, pokud není dohodnuto nebo stanoven též další důsledek. Odpovědnosti za tuto škodu se odběratel nemůže zprostit, s výjimkou škod vzniklých v souvislosti s neplněním závazku ze smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím.

(6) Závazek zajistit uzavření smlouvy o dodávce nebo vydání dodávkového příkazu je splněn teprve uzavřením smlouvy, popřípadě vydáním dodávkového příkazu.

(7) Smlouvy o přípravě dodávek se uzavírají tak, aby zajišťovaly spolupráci na dobu několika let, nejméně však na období jednoho roku, pokud výjimečně není dohodnuto něco jiného.

(8) Prováděcí předpisy mohou podrobněji upravit náležitosti smluv o přípravě dodávek a odchýlně upravit jejich vznik i důsledky neplnění závazků.

§ 164

Smlouva o spolupráci

(1) Smlouvou o spolupráci se organizace nebo orgány hospodářského řízení zavazují spolupracovat za účelem řádné a včasné přípravy podmínek a předpokladů pro uspokojování budoucích potřeb, anebo za účelem dosažení jiného dohodnutého cíle.

(2) Jestliže se jedna z organizací dovolá dohody sjednané ve smlouvě o spolupráci nebo při plnění této smlouvy, musí být budoucí smlouva uzavřena v souladu s touto dohodou. To platí i tehdy, jestliže smlouvu o spolupráci uzavřely orgány hospodářského řízení nadřízené organizacím.

(3) Ustanovení § 163 odst. 3 a 7 platí obdobně.

(4) Prováděcí předpisy mohou podrobněji upravit náležitosti smluv o spolupráci a odchýlně upravit jejich vznik.

ČÁST SEDMÁ

HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY PŘI DODÁVCE VÝROBKŮ

Hlava první

DODÁVKY VÝROBKŮ

Oddíl první

Smlouva o dodávce výrobků

§ 165

Smlouvou o dodávce výrobků se dodavatel zavazuje dodat smlouvené výrobky ve sjednaném ča-

se; odběratel se zavazuje dohodnutým způsobem spolupůsobit, výrobky odebrat a zaplatit. Smlouva o dodávce výrobků musí obsahovat takové údaje o předmětu a času plnění, aby dodávka výrobků mohla být na jejím podkladě uskutečněna, popřípadě aby další zpřesnění, nutné pro uskutečnění dodávky, mohlo být podle ustanovení smlouvy nebo prováděcích předpisů provedeno zpravidla již jen jednostranným příkazem odběratele (odvolávkou).

§ 166

Při uzavírání smluv o dodávce výrobků musí dodavatel dbát své odpovědnosti za zásobování národního hospodářství a přihlížet též k průměrnému rozsahu a sortimentní skladbě dosavadních dodávek všem svým odběratelům a k vývoji jejich potřeby.

§ 166a

Dodavatelské výrobní organizace jsou povinny postupovat tak, aby do jednoho měsíce po uplynutí lhůty pro předložení návrhu smlouvy (objednávky), měly uzavřeny hospodářské smlouvy na plánovaný rozsah dodávek výrobků na příslušné čtvrtletní dodávkové období, pokud prováděcí předpis nestanoví pro určitý okruh případů něco jiného. Důsledky za porušení této povinnosti stanoví tento zákon a zvláštní předpis.

§ 167

Písemné formy není třeba k uzavření smlouvy o dodávce výrobků, které si odběratel v souladu s právními předpisy opatřuje za hotové.

§ 168

Splnění dodávek

(1) Dodávka je splněna odevzdáním smluvních výrobků odběrateli, popřípadě jejich předáním prvním veřejnému dopravci v tuzemsku nebo poště k přepravě do místa určení; prováděcí předpisy mohou stanovit odchýlnou úpravu.

(2) Jestliže odběratel nepřijme řádně nabídnuté plnění nebo jestliže v čase plnění jinak zneumožní dodavateli dodávku splnit, je dodavatel oprávněn plnit uskladněním výrobků; dodávka je v tomto případě splněna odesláním oznámení o provedeném uskladnění. Náklady uskladnění hradí odběratel. Uskladněné výrobky je dodavatel povinen odeslat bez zbytečného odkladu poté, kdy jej odběratel o to požádá.

(3) Splněním dodávky přechází správa (vlastnictví) výrobků na odběratele.

§ 169

Odmítnutí neprávem odeslaných výrobků

(1) Odběratel je oprávněn odmítnout dodávku odeslanou neprávem před sjednanou dodací lhůtou. Neodmítně-li odběratel předčasně odeslanou

dobavku bez zbytečného odkladu, platí, že souhlasí s předčasným plněním; to platí obdobně, jestliže odběratel bez zbytečného odkladu neodmítne dobavku jiných než smluvných výrobků, odeslaných dodavatelem na plnění smlouvy.

(2) Je-li to hospodářsky účelné a nedostal-li odběratel na základě zprávy o odmítnutí od dodavatele jiné dispozice, je povinen postarat se na náklad a nebezpečí dodavatele o vyložení výrobků a o jejich uskladnění nebo, hrozí-li nebezpečí zkázy výrobků, o jejich nejvhodnější využití.

(3) Jestliže odběratel odmítnuté předčasně dodané výrobky u sebe uskladnil, platí dobavka za splnění prvního dne sjednané dodací lhůty. Jde-li o výrobky, u nichž je sjednáno, že nemohou být dodány před stanovením ceny, platí dobavka za splnění dnem, kdy byla cena stanovena.

§ 170

Odmítnutí nepotřebných výrobků

(1) Odběratel může odmítnout dosud nedodané smluvené výrobky, jejichž odběrem by mu vznikly zásoby, kterých by nejméně po dobu jednoho roku, popřípadě — u výrobků podléhajících rychlé zkáze — po dobu jejich použitelnosti, nemohl upotřebit k plnění plánovaných úkolů. Odmítnutí je účinné, jen když dodavateli došlo dříve, než počal dobavovat výrobky, jichž se odmítnutí týká.

(2) Odmítne-li odběratel nepotřebné výrobky, je povinen zaplatit dodavateli majetkové sankce jako při prodlení s odběrem výrobků a nemůže se zprostit odpovědnosti za škodu způsobenou odmítnutím výrobků.

§ 171

Započítávání dobavek

(1) Plnění se počítá na nejdříve dospělý závazek.

(2) Prováděcí předpisy mohou stanovit nebo organizace dohodnout odchýlnou úpravu započítávání dobavek.

(3) Výrobky, které nebyly dodány ani do konce roku, v němž by měly být podle smlouvy dodány, je dodavatel povinen dodat v následujícím roce. Jestliže však jde o bilancované výrobky a příslušný orgán (organizace) pověřený hmotným bilancováním a rozdělováním po projednání postupem stanoveným právním předpisem rozhodne, že úkol plánu předchozího roku nemá být plněn, závazek zaniká dnem tohoto rozhodnutí, nejdříve však po uplynutí jednoho měsíce prodlení.

Oddíl druhý

Všeobecné dodací podmínky

§ 172

Jakost

Organizace jsou povinny ve smlouvě dohodnout alespoň takovou jakost výrobků, jaká odpo-

vidá jakosti stanovené technickou normou, pokud nemá být výrobků použito k jinému účelu než k účelu předpokládanému technickou normou nebo pokud nejde o dobavky z nevyužitých zásob. Není-li jakost ve smlouvě dohodnuta, platí za sjednanou jakost, která vyhovuje použití, jež je patrné ze smlouvy, nebo použití obvyklého.

§ 173

Kompletnost

(1) Neplýne-li to z povahy výrobků ani z technické normy, jsou organizace povinny ve smlouvě sjednat, co tvoří kompletní výrobek. Dodavatel je povinen dodat výrobek kompletní, i když některé jeho části nevyrábí.

(2) Výrobek je nekompletní, chybí-li některá samostatně použitelná část, jež podle smlouvy, technické normy nebo povahy výrobku měla být dodána současně s ním.

(3) Za nekompletní výrobky se považují také výrobky dodané bez stanoveného příslušenství, jestliže v technických normách, prováděcích předpisech nebo ve smlouvě je stanoveno, že se současně s výrobkem dobavá jako jeho příslušenství dokumentace, atest, návod k použití, záruční list, náhradní díly, popřípadě výrobky.

(4) Stejně se posuzuje dobavka, která neodpovídá ustanovení smlouvy, že výrobky mají být dodány v soupravách (sadách, sádkách, kompletech apod.); pokud v takových případech není v technické normě nebo v prováděcích předpisech stanoveno, které výrobky tvoří soupravu, musí to být sjednáno ve smlouvě.

§ 174

Označování výrobků

(1) Dodavatelé jsou povinni označovat výrobky

- a) ochrannou známkou, popřípadě není-li ochranná známka, plným názvem výrobce a jeho sídlem,
- b) jinými údaji, pokud je tak stanoveno právními předpisy, zejména technickými normami.

(2) Označení musí být provedeno na výrobku. Není-li to vzhledem k povaze výrobku možné, umísťuje se označení na obalu nebo na připojeném štítku a není-li ani to možné, na průvodních dokladech. Jsou-li výrobky dobavány v neprůhledném spotřebitelském obalu, musí být na obalu kromě označení uveden též název výrobku.

(3) Výrobky určené původně pro vývoz mohou být označeny jen na průvodních dokladech, je-li tak dohodnuto. Dovážené výrobky nemusí být označeny podle odstavců 1 a 2.

(4) Plnění je vadné, jestliže výrobky byly dodány bez předepsaného označení nebo jsou-li označeny nesprávně, popřípadě neúplně tak, že od-

běratel nebo spotřebitel může být uveden v omyl o jejich vlastnostech.

(5) Právní předpisy mohou stanovit odchylky od ustanovení odstavců 1 až 3.

§ 175

Množství

(1) Množství se určuje v jednotkách obvyklých podle povahy výrobků (váha, počet, objem, plocha, délka apod.). Je-li taková jednotka odchylná od jednotky, ve které je výrobek plánován, je dodavatel na žádost odběratele povinen sdělit způsob přepočtu.

(2) Vyžadují-li to výrobní důvody, povaha výrobků, obalů nebo hospodárné využití dopravních prostředků, je možno v prováděcích předpisech nebo ve smlouvě stanovit, že dodaná množství se mohou v určitém rozsahu odchylovat od množství sjednaných ve smlouvě. Není-li stanoveno v prováděcích předpisech nebo ve smlouvě něco jiného, musí být při postupných dodávkách odchylka vyrovnána v bezprostředně následující dodávce; odchylka při poslední dodávce se nevyrovnává. Odchyluje-li se dodané množství od množství sjednaného ve větším rozsahu, než dovoluje odchylka, posuzuje se splnění dodávky tak, jako kdyby odchylka stanovena nebo dohodnuta nebyla.

(3) Za úřední zjištění množství se považuje zjištění provedené

- a) orgány veřejné dopravy,
- b) orgánem k tomu povolaným podle zvláštních předpisů nebo určeným úředním opatřením nebo za účasti takového orgánu,
- c) způsobem stanoveným v prováděcích předpisech.

§ 176

Minimální expediční množství

(1) Dodavatel je oprávněn požadovat, aby odběratel odebíral výrobky alespoň v minimálním expedičním množství. Minimální expediční množství se stanoví v cenících, v prováděcích předpisech, v technických normách nebo ve smlouvě tak, aby byla zachována hospodárnost dopravy, balení a expedice, úměrná odbytovým úkolům dodavatele.

(2) Požaduje-li odběratel ze závažných důvodů, zejména pro vývoz, dodávku, která nedosahuje minimálního expedičního množství, je dodavatel povinen zavázat se k jednorázové dodávce i menšího množství. Je však oprávněn požadovat přiměřenou příirážku.

§ 177

Minimální výrobní množství

Žádá-li odběratel dodávku menšího množství, než je minimální výrobní množství, vyplývající z hospodárné výroby, a nemůže-li být takovéto

množství dosaženo ani spojením objednávek všech odběratelů, je dodavatel povinen takovému požadavku vyhovět jen tehdy, jestliže je to technologicky možné a prokáže-li odběratel závažné důvody, zejména jde-li o dodávku pro vývoz. Je však oprávněn požadovat přiměřenou příirážku.

§ 178

Obaly a balení

(1) Výrobky musí být dodávány v takových obalech a balení, takovým způsobem loženy, popřípadě u dodávek výrobků bez obalu musí být zachován takový způsob dodávky, aby při zachování hospodárnosti a při řádném způsobu přepravy a skladování nebyla porušena úplnost a jakost dodávaných výrobků.

(2) Dodavatel je povinen zajistit, aby obaly výrobků svými rozměry, konstrukcí a pevností umožňovaly použití nové techniky v přepravě. V případech, kde to povaha výrobků dovoluje, je dodavatel povinen používat přepravních skříní, typizovaných skládacích obalů, lepenkových beden a v dohodě s odběratelem zavádět používání palet.

(3) Pokud se podle dohody organizací výrobky dodávají v obalech odběratele, musí být tyto obaly dodány do místa určeného dodavatelem nejpozději 10 dnů před počátkem dodací lhůty, nebyla-li sjednána lhůta jiná.

(4) Požaduje-li odběratel, aby výrobky, které se podle technické normy nebo obvykle dodávají bez obalu, byly dodány balené, popřípadě aby výrobky byly dodány v jiném obalu než v předepsaném nebo vzhledem k povaze dodávky obvyklém, nebo požaduje-li dodatečně jiný obal než smluvený, je dodavatel povinen za úhradu zvýšených nákladů tomuto požadavku vyhovět. Nemá-li dodavatel dostatek požadovaných obalů nebo obalového materiálu, musí je odběratel včas zajistit.

§ 179

Hospodaření s obaly

Organizace jsou povinny zacházet s obaly hospodárně a tak, aby bylo zajištěno jejich plné využití. Zejména není dovoleno obaly přetěžovat ani jich používat k jiným účelům než pro dodávky, pro které byly určeny; rovněž není dovoleno vyřazovat obaly z používání, jsou-li schopné opravy a je-li oprava hospodárná. Bližší úpravu o hospodaření s obaly stanoví prováděcí předpisy.

§ 180

Přeprava

(1) Při uzavírání smluv, zejména při sjednávání dodacích lhůt, minimálního expedičního množství a jiných smluvních podmínek musí organizace dbát účelnosti a hospodárnosti přepravy a využívání dopravních prostředků.

(2) Není-li stanoveno nebo dohodnuto jinak, zajišťuje přepravu výrobků do místa určení dodavatel, který též určuje způsob přepravy tak, aby byla účelná a hospodárná. Je však podle svých možností povinen přihlédnout k odůvodněným požadavkům odběratele; pokud jim vyhoví, má právo na úhradu zvýšených nákladů, které mu tím vznikly.

(3) Při odeslání vozové zásilky je dodavatel povinen zaslat odběrateli nebo příjemci zásilky zprávu, že zásilku odesílá. Zpráva musí být odeslána takovým způsobem, aby došla odběrateli před příchodem zásilky. Prováděcí předpisy nebo smlouva mohou stanovit odchylnou úpravu.

§ 181

Vzorky předkládané dodavatelem

(1) Dodavatel předkládá odběrateli vzorky

- a) jako podklad pro uzavření smlouvy, zejména pro sjednání jakosti (kolekce, předvýrobní vzorky apod.), je-li to stanoveno, dohodnuto nebo obvyklé,
- b) jako podklad pro posouzení jakosti (vzorky referenční, výpadní apod.), je-li to stanoveno v prováděcích předpisech nebo ve smlouvě.

(2) Jestliže mají být vzorky podkladem pro posouzení jakosti, musí smlouva obsahovat ustanovení o jejich odevzdání, schválení a úschově. Jestliže na podkladě takto schválených vzorků mají být zaslány vzorky též jednotlivým příjemcům dodávek, musí být zaslány nejpozději s první dodávkou. Dodavatel odpovídá za to, že vzorky souhlasí se vzorky schválenými.

(3) Fakturují se pouze vzorky v prodejním stavu, za ceny odpovídající cenovým předpisům. Neprodejné vzorky se fakturují, jen stanoví-li tak prováděcí předpisy nebo ceníky.

§ 182

Dokumentace předávaná dodavatelem

(1) Dodavatel je povinen při dodávce předat odběrateli průvodní technickou dokumentaci, pokud je tak stanoveno v prováděcích předpisech, v technické normě, ve smlouvě, popřípadě pokud je to obvyklé.

(2) Dodavatel předává odběrateli průvodní technickou dokumentaci v jazyce českém nebo slovenském, není-li stanoveno nebo dohodnuto jinak; na požádání je povinen poskytnout odběrateli odbornou spolupráci při pořizování překladů do jiného jazyka. Dokumentaci ve stanoveném nebo obvyklém množství poskytuje dodavatel zdarma.

(3) Pokud je to dohodnuto nebo obvyklé, je dodavatel povinen dodat odběrateli v přiměřeném množství propagační materiál; pokud o to odběratel požádá, je povinen dodat podklady a údaje po-

třebné k zhotovení propagačního materiálu. O úhradě nákladů se organizace dohodnou.

§ 183

Atest

(1) Atestem dodavatel osvědčuje určité vlastnosti (hodnoty) dodávaných výrobků nebo celé dodávky.

(2) Povinnost vydávat atest, způsob jeho vydávání a vlastnosti (hodnoty), které se jím osvědčují, stanoví právní předpisy, zejména technické normy, nebo smlouva.

§ 184

Vzorky a dokumentace předkládaná odběratelům

Je-li uzavírána smlouva o dodávce výrobků podle vzorků nebo podle technické dokumentace předložené odběratelům, musí být dohodnut způsob odevzdání a uložení vzorků a dokumentace.

§ 185

Údaje na výrobcích určených k prodeji občanům

(1) Výrobky, které jsou určeny k prodeji občanům a jsou technicky složité nebo jejichž vlastnosti nejsou obecně známy, je výrobce povinen opatřit takovými jasnými informacemi o jejich vlastnostech a o způsobu jejich používání, aby spotřebitel mohl výrobky plně a bezpečně využívat.

(2) Veškeré údaje a informace na těchto výrobcích, na jejich obalech, záručních listech a jinde musí dohodnout výrobce s organizací pověřenou ministerstvem vnitřního obchodu.

§ 186

Záruky na výrobky určené k prodeji občanům

U výrobků uvedených v prováděcím předpisu, určených k tomu, aby je občané používali po delší dobu, musí být odběrateli poskytnuta záruční doba vždy delší než 6 měsíců ode dne prodeje spotřebiteli. Záruční doba musí být vyznačena na výrobku, na jeho obalu nebo na připojeném záručním listu. Prováděcí předpisy stanoví též podmínky poskytování záruk, zejména jejich rozsah, lhůty a způsob provádění oprav nebo výměny vadných výrobků; má-li na použitelnost výrobku vliv délka skladování, stanoví, po jaké době hradí náklady oprav obchodní organizace.

§ 187.

Dodací lhůty

(1) Při stanovení dodacích lhůt je třeba přihlížet k potřebě rovnoměrného a hospodárního plnění úkolů dodavatele i odběratele a k odpovědnosti dodavatele za plynulé zásobování národního

hospodářství těmi výrobky, které dodává. Nedojde-li k jiné dohodě, musí být dodací lhůty sjednány s přesností nejméně na měsíc. Prováděcí předpisy se mohou od tohoto ustanovení odchýlit.

(2) U sezónních výrobků musí být dodací lhůty stanoveny tak, aby bylo umožněno včasné využití těchto výrobků v příslušné sezóně.

§ 188

Odvolávky

(1) Je-li to účelné se zřetelem k potřebě odběratele nebo k povaze výrobků, může být ve smlouvě určen některých podrobnějších údajů potřebných ke splnění dodávky sjednáno tak, že je určí odběratel později v jednostranném příkazu — odvolávce.

(2) Odvolávka, jejíž obsah neodpovídá stanoveným nebo dohodnutým podmínkám, pokládá se za neučiněnou. Dodavatel je však povinen na to odběratele bezodkladně upozornit.

§ 189

Přepravní dispozice

(1) Nejsou-li údaje potřebné k uskutečnění přepravy obsaženy již ve smlouvě, je odběratel povinen oznámit je dodavateli v písemné přepravní dispozici, ve které sdělí příjemce, místo určení (stanici) a další údaje potřebné k tomu, aby zásilka mohla být správně doručena, popřípadě požádá též o určitý způsob přepravy.

(2) Není-li lhůta pro oznámení přepravní dispozice stanovena v prováděcích předpisech nebo ve smlouvě, je odběratel povinen doručit přepravní dispozici dodavateli nejpozději 10 dnů před začátkem dodací lhůty. Jde-li však o přepravy, u nichž dodavatel sestavuje podle právních předpisů plán přepravy, je odběratel povinen oznámit přepravní dispozici nejpozději 10 dnů přede dnem, do kterého dodavatel musí předložit příslušný plán přepravy.

(3) Změní-li odběratel přepravní dispozice, musí nahradit náklady tím vzniklé.

Ceny, přírázky a srážky

§ 190

(1) Organizace uvedou ve smlouvě ceny v souladu s cenovými předpisy platnými v den uzavření smlouvy, a to buď údajem cený nebo odkazem na ceník. Současně uvedou, zda má být fakturováno s daní z obrátu.

(2) — zrušen.

(3) Odběratel má právo požadovat, aby ve smlouvě bylo uvedeno, že dodávka nesmí být uskutečněna před stanovením ceny.

§ 191

(1) Organizace uvedou ve smlouvě přiměřené přírázky, popřípadě srážky, mají-li být dodány výrobky

v odchylné jakosti nebo provedení, anebo mají-li být uskutečněny dodávky v jiném množství, než jaké bylo uvažováno při stanovení ceny.

(2) Dodavatel je oprávněn požadovat, aby ve smlouvě byla stanovena přiměřená přírázka v případě, že bude sjednána dodací lhůta kratší, než vyplývá z lhůty pro předložení návrhu smlouvy, popřípadě je-li na žádost odběratele v jednotlivém případě poskytnuta delší záruční doba, než která je běžně poskytována.

(3) Odběratel je oprávněn požadovat, aby ve smlouvě byla stanovena přiměřená srážka v případě, že bude smluvna dodací lhůta, která umožňuje snížení výrobních nákladů.

(4) Poskytování a sjednávání jiných přírážek nebo srážek je možné, jen stanoví-li tak právní předpisy; v nich může být též poskytování a sjednávání přírážek a srážek upraveno odchylně.

Oddíl třetí

Prověřování plnění

§ 192

Kontrola před splněním

(1) Výrobce je povinen v průběhu výroby i před odesláním dodávek soustavně provádět takovou kontrolu, aby nedocházelo k výrobě a k dodávkám výrobků vadné jakosti.

(2) Dodavatel nesmí plnit odběrateli výrobky, o nichž bylo při kontrole prováděné před splněním prokázáno, že jsou vadné, pokud odběratel ze závažných důvodů nedá souhlas k plnění. To platí i v případech, kdy vadnost výrobků byla prokázána při prověrkě jakosti, kterou podle právních předpisů nebo podle dohody orgánů hospodářského řízení anebo podle dohody organizací provádí před splněním dodávky určený kontrolní orgán nebo odběratel anebo jiná organizace. Totéž platí, jestliže odběratel i jiným způsobem zjistí, že dodávka připravená k plnění je vadná. Prováděcí předpisy stanoví, kdy a za jakých podmínek je dodavatel povinen umožnit odběrateli provedení jeho vstupní kontroly již v závodě dodavatele a další ověřování jakosti během výrobního procesu.

(3) Osvědčení o jakosti a kompletnosti, jakož i další doklady potřebné ke správnému prověřování plnění, je dodavatel povinen zaslat nebo předat odběrateli nejpozději s dodávkou, pokud prováděcí předpisy nestanoví nebo organizace nedohodnou jinou lhůtu.

(4) Osvědčení o jakosti a kompletnosti musí obsahovat jméno nebo značku pracovníka, který odpovídá za správnost provedené kontroly.

§ 193

Odběr od předávající organizace

Odběratel je povinen dodávku prohlédnout ještě za přítomnosti pracovníka předávající orga-

nizace (dodavatele, dopravce) tak, aby mohl zjistit, zda předávané množství odpovídá údajům v průvodních dokladech a dále zřejmou porušenost nebo neúplnost dodávky a okolnosti rozhodné pro uplatnění práv z toho vyplývajících. Podle okolností odběratel zejména

- a) provede všechny úkony stanovené pro odebrání výrobků přepravními řády,
- b) prověří u vozových zásilek vnější neporušenost vozu a jeho uzavěrů, u otevřeného vozu zřejmou úplnost nákladu,
- c) prověří počet kusů dopravovaných bez obalu, v ostatních případech počet obalových jednotek,
- d) prověří hrubou váhu dodávky, popřípadě jejích jednotlivých částí,
- e) prověří neporušenost vnějších obalů balených jednotek,
- f) porovná značky (signa) dodávky, popřípadě jejích jednotlivých částí (obalových jednotek nebo kusů) s dodacími nebo dopravními doklady.

§ 194

Zápis o vadách zjištěných při odběru

(1) Zjistí-li odběratel nesrovnalosti v množství, zřejmou porušenost nebo neúplnost dodávky nebo okolnosti tomu nasvědčující, je povinen o tom spolu s pracovníkem předávající organizace sepsat zápis, ve kterém obě organizace uvedou svá stanoviska.

(2) Dokud pracovník předávající organizace odmítá sepsat nebo podepsat zápis, není odběratel povinen dodávku převzít.

(3) Zápis se nepsuje, jsou-li skutečnosti, které jím mají být osvědčeny, patrné ze zápisu sepsaného podle ustanovení § 344.

§ 195

(1) Při odběru od dopravce odpovídá odběratel dodavateli za splnění všech povinností, které právní předpisy, zejména přepravní řády, ukládají příjemci zásilky.

(2) V případech, kdy dodavatel odpovídá za dopravovanou zásilku, je odběratel povinen uplatnit právo z odpovědnosti dopravce způsobem stanoveným v právních předpisech, jinak nemůže v rozsahu tohoto práva požadovat na dodavateli náhradu.

(3) Při trafových dodávkách má všechna práva i povinnosti odběratele příjemce zásilky; dodavatelem se rozumí i odesílatel.

§ 196

Statistická přejímka

(1) Při dodávkách velkých množství výrobků hromadně a sériově vyráběných nebo při dodáv-

kách výrobků, u nichž prověřování jakosti vede ke zničení výrobků, k poškození originálního obalu, popřípadě, bylo-li by prověřování každého jednotlivého výrobku neúměrně nákladné, prověřují se stanovené, popřípadě sjednané vlastnosti statistickou přejímkou, pokud je tak stanoveno v právních předpisech nebo ve smlouvě.

(2) Statistická přejímka spočívá v tom, že se sledované vlastnosti měří nebo jinak zkoumají stanoveným, popřípadě dohodnutým způsobem pouze na určitém počtu vybraných výrobků.

(3) Předpokladem statistické přejímky je ustanovení technické normy o přejímacím plánu nebo dohoda organizací o přejímacím plánu, který stanoví rozsah výběru, tj. počet výrobků nebo vzorků, které mají být kontrolovány, a pravidlo (kritérium) pro rozhodnutí o tom, kdy se celá dodávka považuje za vyhovující a kdy se pokládá za nevyhovující. Přejímací plán musí být dohodnut tak, aby stanovené, popřípadě dohodnuté vlastnosti byly prověřovány účinně, avšak co nejehospodárněji; vypracuje jej organizace, která je povinna prověřovat dodávky, na základě dohodnutého požadavku na jakost celé dodávky a podle technické normy o statistické přejímce.

(4) Úřad pro normalizaci a měření může na návrh ústředního orgánu nadřízeného odběrateli stanovit po projednání s ústředním orgánem nadřízeným dodavateli, že organizace jsou povinny sjednat prověřování jakosti dodávek určitých výrobků statistickou přejímkou.

§ 197

Věrohodný důkazní prostředek o zjištěných vadách zajišťuje odběratel například takto:

- a) přizve dodavatele, orgány společenské kontroly nebo jinou nestrannou osobu, zjistí-li při prověřování plnění porušenost dodávky nebo okolnosti tomu nasvědčující;
- b) v závažných případech, nebo je-li to předepsáno, popřípadě obvyklé, přeruší při zjištění vad prověřování plnění a přizve k jeho dokončení dodavatele, orgán společenské kontroly nebo jinou nestrannou osobu;
- c) sepiše zápis o tom, jak byla vada zjištěna za přítomnosti dodavatele, orgánu společenské kontroly nebo jiné nestranné osoby;
- d) podle povahy výrobků odebere nebo zajistí vzorky, fotografie obalů, ložení nebo výrobků apod.;
- e) prověřované výrobky, u nichž byly zjištěny vady, uloží až do vyřízení reklamace odděleně.

Oddíl čtvrtý

Reklamační řízení a práva z odpovědnosti za vady

§ 198

(1) Záruční doba činí — pokud není stanove-

na podle § 135 jinak — šest měsíců od splnění dodávky.

(2) Záruční doba se prodlužuje

- a) přeruší-li odběratel prověřování plnění, aby mohl být přizván dodavatel, ode dne odeslání výzvy dodavateli do dne, kdy se dodavatel dostaví k dokončení prověřování plnění, nebo kdy odběrateli dojde oznámení, že se dodavatel nedostaví, nejdéle však o dobu jednoho měsíce,
- b) u vad výrobků, které odběratel dodává v nezměněném stavu dalšímu odběrateli (spotřebiteli), do konce doby, po kterou trvá odpovědnost za vady ve prospěch toho, kdo výrobky zpracovává nebo spotřebovává, nejdéle však na dobu osmnácti měsíců od splnění dodávky,
- c) v případech, kdy se reklamace vyřizuje opravou, o dobu od odeslání reklamace do převzetí opraveného výrobku odběratelem,
- d) v případech, kdy dodavatel nezaslal nebo nepředal odběrateli doklady potřebné k prověřování plnění, o dobu, po kterou se dodavatel se zasláním nebo předáním potřebných dokladů opozdil.

(3) Dojde-li k výměně celého výrobku, běží záruční doba znovu. Dojde-li k výměně součástí, běží záruční doba znovu pouze pro vyměněnou součást.

§ 199

U výrobků, které se stanou součástí stavební části stavby nebo stavebních prací, musí být vady, které je možno zjistit teprve při převzetí nebo teprve po tomto převzetí některým z dalších odběratelů, reklamovány nejpozději do 15 dnů ode dne obdržení včasné reklamace dalšího odběratele, nejpozději však do dvou let od splnění dodávky výrobku, u dodávek samostatných konstrukcí nejpozději do tří let od splnění dodávky samostatných konstrukcí.

§ 200

Vady dodávky, které jsou zřejmé již při odběru od předávající organizace, musí být reklamovány do 15 dnů od převzetí, jinak právo z odpovědnosti za tyto vady zaniká.

§ 201

(1) Nestanoví-li prováděcí předpisy nebo nedohodnou-li organizace odchylnou úpravu, má odběratel, kterému bylo plněno vadně, právo žádat přiměřenou slevu, jde-li o vadné plnění, které si bez opravy ponechá, nebo

- a) je-li vada neodstranitelná, požadovat v rozsahu vadného plnění buď nové bezvadné plnění, nebo — není-li to možné — požadovat zrušení smlouvy. Totéž právo má u výrobků určených k prodeji občanům, jestliže se vada vyskytuje po opravě opětovně nebo jestliže výrobek má větší počet vad;

- b) je-li vada odstranitelná, požadovat bezplatné odstranění vady nebo náhradu nákladů na odstranění vady.

(2) Je-li prováděna statistická přejímka, má odběratel právo na výměnu všech zjištěných vadných výrobků nebo na vrácení částky za ně zaplacené, pokud prováděcí předpisy nestanoví nebo organizace nedohodnou odchylnou úpravu. Kromě toho, zjistí-li se při statistické přejímce, že dodávka je nevyhovující, má odběratel právo požadovat přiměřenou slevu, nebo vyřízení vadných výrobků z dodávky, anebo náhradu nákladu tohoto vyřízení, popřípadě může požadovat buď novou bezvadnou dodávku, nebo není-li to možné, zrušení smlouvy.

(3) Bylo-li plněno menší množství, než udal dodavatel v průvodních dokladech k dodávce, nebo došlo-li k úbytku v důsledku nedostatečného balení, popřípadě ložení, za které dodavatel odpovídá, má odběratel právo na doplnění chybějícího množství výrobků nebo může žádat zrušení smlouvy v rozsahu chybějícího množství.

(4) Kromě práv podle odstavců 1 až 3 má odběratel právo na majetkové sankce stanovené právním předpisem nebo smlouvou.

(5) Ustanovení předcházejících odstavců platí přiměřeně i o vadách oprav prováděných v rámci odpovědnosti za vady.

(6) Dohodou organizací podle odstavců 1 a 2 nemůže být odpovědnost za vady snížena.

§ 202

(1) Odběratel nemusí v rozsahu vadného plnění zaplatit fakturu, popřípadě požaduje-li nové bezvadné plnění, doplnění chybějícího množství výrobků nebo zrušení smlouvy, může žádat vrácení částky již zaplacené; zjistí-li se při statistické přejímce, že dodávka je nevyhovující, nemusí odběratel zaplatit fakturu nebo může žádat o vrácení zaplacené částky za celou dodávku. Odběratel však musí řádně a včas reklamovat a uplatnit své právo z odpovědnosti za vady, neuzná-li dodavatel reklamaci.

(2) Žádá-li odběratel odstranění vad a je-li nebezpečí prodlení, musí mu dodavatel vyhovět, i když neuznává, že za vady odpovídá; náklady až do rozhodnutí o reklamaci nese prozatím dodavatel.

(3) Je-li pro odstranění vad stanovena lhůta dohodou, rozhodnutím hospodářské arbitráže, nebo prohlášením dodavatele a neodstraní-li dodavatel vady v této lhůtě, může odběratel na jeho náklad vady odstranit sám nebo dát je odstranit.

§ 203

(1) Dodavatel je povinen nejpozději do 15 dnů po obdržení reklamace oznámit odběrateli, zda reklamaci uznává, nebo z jakých důvodů ji odmítá

uznat. Je-li dodavatelem odbytová organizace nebo organizace vnitřního obchodu, činí tato lhůta jeden měsíc. Je-li dodavatelem dovezených výrobků podnik zahraničního obchodu, činí tato lhůta dva měsíce.

(2) Organizace si v jednotlivém případě mohou sjednat lhůtu delší, než stanoví odstavec 1, pokud je to nutné pro vyřízení reklamace, zejména má-li být reklamace doplněna dalšími doklady, vzorky apod.; jde-li o dovážené výrobky, mohou delší lhůtu stanovit též prováděcí předpisy.

Oddíl pátý

Majetkové sankce

§ 204

Penále za prodlení dodavatele

(1) Dodavatel, který je v prodlení s dodávkou výrobků, je povinen zaplatit odběrateli za první den prodlení penále ve výši 5 % z ceny nedodaných výrobků, a trvá-li prodlení déle než jeden měsíc, ještě další penále ve výši 5 % z ceny výrobků nedodaných ani během měsíce po dodací lhůtě. Povinnost zaplatit penále za první den prodlení se snižuje na 0,5 % z ceny těch nedodaných výrobků, které dodavatel dodatečně splnil nejpozději do 15 dnů po uplynutí sjednané dodací lhůty.

(2) Dohodne-li odběratel s dodavatelem po uplynutí původní dodací lhůty novou (náhradní) dodací lhůtu nebo je-li taková lhůta stanovena rozhodnutím hospodářské arbitráže a je-li dodavatel v prodlení s dodáním výrobků v této náhradní dodací lhůtě, platí další penále ve výši 5 %. Právo na penále za prodlení, které vzniklo před uzavřením dohody o náhradní dodací lhůtě, není tím však dotčeno.

(3) Jestliže dodací lhůta nebyla dodržena jen proto, že veřejný dopravce nepřijal řádně ohlášenou zásilku k přepravě, nebo že překročil lhůtu stanovenou pro její přepravu, nevčítá se pro účely majetkových sankcí doba, po kterou zdržení způsobené dopravcem trvá.

§ 205

Penále za prodlení odběratele

(1) Odběratel, který ve stanovených lhůtách nepředložil dodavateli odvolávku nebo neoznámil přepravní dispozice, je povinen zaplatit dodavateli penále ve výši 2 % z ceny výrobků, jichž se nesplnění této povinnosti týká, a trvá-li prodlení déle než měsíc, ještě další penále ve výši 3 % z ceny výrobků, u nichž tato povinnost nebyla splněna ani v této další lhůtě.

(2) Jestliže má být dodávka splněna odevzdáním výrobků odběrateli, je odběratel, který řádně nabídnuté výrobky nepřijme, povinen zaplatit dodavateli penále ve výši 5 % z ceny neodebraných výrobků.

§ 206

Penále za dodávku výrobků vadné jakosti

(1) Dodavatel, který dodal výrobky vadné jakosti, je povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 10 % z fakturované ceny těchto výrobků, nejvýše však desetinásobek ceny opravy, jde-li o vadu, která byla dodavatelem odstraněna.

(2) Penále uvedený v odstavci 1 se snižuje na polovinu, jestliže se odběratel rozhodne, že si výrobky ponechá bez opravy, popřípadě že je za náhradu nákladů opraví nebo dá opravit. Stejným způsobem se penále uvedený v odstavci 1 snižuje, jestliže dodavatel nejpozději do jednoho měsíce po obdržení reklamace dodá nové, bezvadné výrobky, nebo vady jakosti v této době opraví; jsou-li výrobky opravovány, nevčítá se do této doby doba od sdělení dodavatele, že souhlasí s opravou výrobků, do odeslání výrobků odběratelem k opravě.

(3) Penále uvedený v odstavci 1 se neplatí

- a) při opravě výrobků, na které je poskytnuta prodloužená záruční doba (§ 135) a dodavatel opraví vadu nebo vymění vadný výrobek do 15 dnů od obdržení reklamace, popřípadě v jiné dohodnuté lhůtě,
- b) provádí-li se statistická přejímka (§ 196) a dodávka nebyla odmítnuta jako nevyhovující,
- c) při dodávce výrobků lepší jakosti, než byla sjednána, pokud si je odběratel ponechá.

§ 207

Byla-li vadnost způsobena hrubým porušením technologického postupu, je dodavatel povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 20 % z fakturované ceny výrobků vadné jakosti; ustanovení § 206 nelze v takovém případě použít.

§ 208

Penále za jinak vadné plnění

(1) Dodavatel je povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 5 % z ceny vadného plnění, jestliže dodal výrobky neoznačené stanoveným způsobem nebo výrobky nekompletní nebo je-li předmět jeho plnění jinak vadný.

(2) Dodavatel, který dodal menší množství výrobků, než uvedl v průvodních dokladech, je povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 10 % z ceny chybějících výrobků.

§ 209

Ustanovení § 204 a 206 se nevztahuje na dodávky nové techniky obsažené v plánech rozvoje vědy a techniky, pokud půjde o prototypy nebo výrobky ověřovací série a pokud jsou takto ve smlouvě označeny.

§ 210

Prováděcí předpisy se mohou od ustanovení § 204 až 209 odchýlit.

Hlava druhá

**ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O DODÁVKÁCH
PRO VÝVOZ A Z DOVOZU**

Oddíl první

Úvodní ustanovení

§ 211

(1) Dodávky pro vývoz a z dovozu se zajišťují hospodářskými smlouvami nebo, jde-li o vývoz — za podmínek dále stanovených — písemnými dodávkovými příkazy.

(2) Všechny organizace jsou povinny dbát při zajišťování dodávek pro vývoz a z dovozu hospodářských, zejména devizových, zájmů státu.

§ 212

(1) Pokud není v této hlavě stanoveno něco jiného, platí pro dodávku pro vývoz a z dovozu ustanovení hlavy první.

(2) Je-li dodávka výrobků pro vývoz zajišťována hospodářskou smlouvou, platí další ustanovení o dodávkách zajišťovaných dodávkovými příkazy obdobně.

(3) Dodavatel, který se zúčastní jednání o uzavření zahraniční smlouvy o vývozu výrobků, je povinen při jednání písemně se vyjádřit, zda a za jakých podmínek může výrobek dodat. Podá-li odběratel návrh smlouvy v souladu s tímto vyjádřením do jednoho měsíce nebo do jiné lhůty stanovené dodavatelem, je dodavatel povinen uzavřít hospodářskou smlouvu.

Oddíl druhý

Dodávky pro vývoz**Dodávkový příkaz**

§ 213

(1) Podnik zahraničního obchodu (odběratel) zajišťuje dodávky pro vývoz zpravidla dodávkovými příkazy, které musí být ve shodě

- a) s plánovacími akty nebo se smlouvou o přípravě dodávek, popřípadě s údaji pro včasné materiálové a výrobní zajištění, pokud povinnost odběratele sdělovat tyto údaje je stanovena v prováděcích předpisech, nebo
- b) s obsahem dohod o výměnách při hospodářské spolupráci se zahraničím, popřípadě dohod o dodávkách mimo rámec plánu zahraničního obchodu — pokud se sjednání těchto dohod zúčastnilo ministerstvo nadřízené dodavateli nebo organizace jím pověřená — anebo
- c) s výrobním, popřípadě odbytovým programem dodavatele, jde-li o dodávku vzorků.

(2) Stejně jako dodávky výrobků pro vývoz se zajišťují dodávky propagančního a náborového materiálu dodávaného jako výrobky.

(3) Dodávkový příkaz musí obsahovat přesné označení předmětu, množství, jakosti a času plnění, jakož i způsob prohlídky výrobků, pokud se má provést.

(4) Jde-li o dodávky výrobků, jejichž cena se tvoří dohodou dodavatele s odběratelem, může být dodávkový příkaz vydán teprve dojde-li k dohodě o výši ceny, popřípadě k dohodě o způsobu určení ceny, pokud předpisy o cenách nestanoví o způsobu určení ceny něco jiného.

(5) Neodpovídá-li dodávkový příkaz podmínkám uvedeným v odstavci 1 a 4, je neplatný a považuje se za návrh hospodářské smlouvy, má-li jinak náležitosti, o nichž musí při uzavření hospodářské smlouvy dojít k dohodě. Dodavatel je povinen neplatný dodávkový příkaz vrátit odběrateli do 10 dnů po obdržení, nechce-li uzavřít hospodářskou smlouvu.

§ 214

(1) Dodávkový příkaz musí být technicky proveditelný. Technicky neproveditelné jsou dodávkové příkazy, jestliže nelze výrobky v nich stanovené vyrobit ve stanovené lhůtě na strojním zařízení dodavatele ani při hospodářsky odůvodněných úpravách strojního zařízení, popřípadě při hospodářsky odůvodněné a zajistitelné kooperaci. Dodávkový příkaz na zemědělské výrobky je technicky neproveditelný, jestliže výrobky v něm stanovené nelze vzhledem k výrobně technickým a vegetačním podmínkám vyrobit.

(2) Má-li dodavatel za to, že dodávkový příkaz je technicky neproveditelný, musí jej vrátit odběrateli s podrobným odůvodněním do 10 dnů po jeho obdržení. Trvá-li odběratel na dodávkovém příkazu, který byl vrácen pro technickou neproveditelnost, musí to do 5 dnů po obdržení námitek sdělit dodavateli. Jestliže dodavatel na svých námětech trvá, musí se do 7 dnů po obdržení stanoviska odběratele domáhat zrušení dodávkového příkazu u hospodářské arbitráže; neučiní-li tak, nemůže se zrušení domáhat později.

§ 215

(1) Prováděcí předpisy stanoví nebo organizace dohodnou, ve kterých případech, v jakých lhůtách a jak podrobně je odběratel povinen sdělovat údaje pro včasné materiálové a výrobní zajištění, popřípadě zda a za jakých podmínek může dodavatel sdělené údaje odmítnout.

(2) Jestliže odběratel sdělil předepsané údaje pro včasné materiálové a výrobní zajištění a nevysovil dodávkový příkaz nebo neuzavřel smlouvu o dodávce výrobků, nemůže se zprostit odpovědnosti za škodu tím způsobenou.

§ 216

(1) Dodávkový příkaz musí být předložen ve lhůtě stanovené v prováděcím předpise. Není-li stanovena pro určité druhy výrobků lhůta k předložení dodávkového příkazu, musí být dodávkové příkazy předkládány ve lhůtách s dodavatelem zvlášť dohodnutých.

(2) Dodávkový příkaz je závazný dnem doručení příjemci; není-li v prováděcím předpise nebo ve smlouvě o přípravě dodávek stanoveno něco jiného, je příjemcem organizace určená v plánovacím aktu. Vznikne-li spor o to, kdo je příjemcem dodávkového příkazu, rozhodne spor ministerstvo nadřízené dodavateli.

(3) Příjemce dodávkového příkazu, pokud sám není dodavatelem, je povinen do 10 dnů, popřípadě v jiné stanovené lhůtě předat dodávkový příkaz dodavateli a odběrateli o tom uvědomit, jinak je dodávkovým příkazem zavázán sám.

(4) Příjemce dodávkového příkazu je povinen do 10 dnů odběrateli potvrdit, že dodávkový příkaz obdržel; neuchýlí-li tak, nemá to vliv na závaznost dodávkového příkazu.

(5) Odběratel může dodávkový příkaz jednostranně změnit nebo zrušit. V takovém případě, pokud nejde o změnu nebo zrušení dodávkového příkazu, které jsou vyvolány změnou nebo zrušením plánovacího aktu, nemůže se zprostit odpovědnosti za škodu tím způsobenou.

Dodací podmínky

§ 217

Jakost

(1) Odběratel je oprávněn dohodnout s dodavatelem jinou jakost nebo jiné provedení výrobků, než stanoví technická norma, jakož i další podmínky takové dodávky (dodací lhůta apod.). Na takovou dohodu je dodavatel povinen přistoupit, jestliže již tyto výrobky odchýlné jakosti nebo provedení dodával, je-li taková dodávka technicky proveditelná a je-li ji možno materiálově zajistit.

(2) Jestliže odběratel požaduje v dodávkovém příkazu jinou jakost nebo jiné provedení výrobku, než stanoví technická norma, aniž by došlo k sjednání dohody podle odstavce 1 a na dodávkovém příkazu tuto skutečnost vyznačí, je takto vydaný dodávkový příkaz platný, nevrátí-li ho dodavatel odběrateli nejpozději do 15 dnů po obdržení.

§ 218

Dodací lhůty

(1) Dodací lhůta se stanoví určením dne, měsíce nebo jiného období, v němž má být dodávka uskutečněna. Dodavatel je povinen splnit dodávku pro vývoz ve stanovené dodací lhůtě. Nedodrží-li odběratel lhůty, ve kterých musí být předkládány dodávkové příkazy nebo údaje pro materiálové zajištění, je přesto dodavatel povinen splnit dodávku

v požadované lhůtě, pokud neprokáže, že nemá potřebné výrobní a dodávkové možnosti. V případě, že dodavatel vyhoví, má právo požadovat sjednání přiměřené přírážky. Prokáže-li dodavatel, že nemá potřebné výrobní a dodávkové možnosti, dohodnou organizace prodloužení dodací lhůty o dobu nezbytně nutnou k provedení dodávky.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně i při změně údajů pro včasné výrobní a materiálové zajištění, popřípadě při změně dodávkového příkazu.

§ 219

Je-li dodavatel v prodlení s plněním dodávky, není odběratel povinen po dobu 3 měsíců přijmout opožděné plnění, pokud nejde o dodávku na sklad odběratele. Penále za prodlení dodavatele může však odběratel účtovat jen do dne, kdy mu dodavatel oznámí, že výrobky jsou připraveny k odeslání.

§ 220

(1) Dílčí plnění je přípustné, jen stanoví-li tak prováděcí předpisy nebo dodávkový příkaz.

(2) Je-li dodavatel povinen dodat před dodávkou výrobků nebo současně s ní náborový materiál, popřípadě průvodní technickou dokumentaci, platí, že dodávka je splněna jen tehdy, jestliže byly tyto předměty dodány tak, aby nenastalo zdržení v odeslání výrobků zahraničnímu zákazníkovi. Jinak je dodavatel povinen zaplatit penále z celé ceny dodávaného zboží, jako by dodávka nebyla splněna.

(3) Na žádost odběratele je výrobní podnik povinen provést montáže a jiné obdobné práce a výkony vztahující se na výrobky, jež sám dodal nebo jejichž výroba mu byla převedena (§ 51).

(4) Odesílá-li se dodávka do zahraničí ve více zásilkách, které tvoří samostatná dílčí plnění, přechází nebezpečí ztráty, nahodilé zkázy nebo zhoršení odeslané zásilky na odběratele

a) přechodem československé hranice při přepravě po železnici nebo loďi anebo silničním dopravním prostředkem,

b) odevzdáním veřejnému dopravci při přepravě letadlem nebo poště k přepravě do místa určení anebo odevzdáním odběrateli,

pokud ke ztrátě, nahodilé zkáze nebo zhoršení nedošlo z důvodů, za které odpovídá dodavatel.

§ 221

Dodavatel musí osvědčit jakost výrobků stanoveným způsobem, a není-li způsob stanoven, způsobem v tuzemsku obvyklým. Požaduje-li odběratel osvědčení v tuzemsku neobvyklé, může dodavatel požadovat nezbytně nutné prodloužení dodací lhůty a úhradu zvýšených nákladů.

§ 222

U výrobků již vyráběných je dodavatel povinen — pokud o to odběratel požádá — sdělit do

15 dnů od vyžádání údaje nutné pro kalkulaci ceny do zahraničí. Jde-li o výrobky, které dodavatel dosud nevyráběl, je povinen sdělit tyto údaje ve lhůtě dohodnuté nebo stanovené v prováděcích předpisech.

§ 223

Vzorky

(1) U výrobků, které se prodávají podle vzorků, jsou dodavatelé povinni skladovat přiměřené množství výrobků nebo polotovarů, potřebných ke zhotovení vzorků. Lhůta pro dodání vzorků nesmí být delší než doba nezbytně nutná pro jejich zhotovení, popřípadě odeslání.

(2) Odběratel je povinen vyjádřit se ke vzorkům z běžné výroby (výpadní vzorky) nejpozději do jednoho týdne po obdržení zprávy od zahraničního zákazníka.

§ 224

Obal, balení, vnější úprava a označení

(1) Obal, balení a vnější úprava výrobků musí odpovídat dispozicím odběratele. Jsou-li tyto dispozice neobvyklé, musí být dohodnuty s dodavatelem. Dodavatel je povinen vyhovět požadavkům odběratele, jsou-li v souladu s požadavky zahraničního trhu a má-li potřebné výrobní a dodávkové možnosti; přitom je oprávněn požadovat sjednání úhrady zvýšených nákladů.

(2) Dodavatel je povinen opatřit výrobky, popřípadě obaly ochrannými známkami, jiným označením a nápisy, přesně podle dispozic odběratele.

Odeslání výrobků

§ 225

(1) Dodavatel je povinen oznámit ve stanovené lhůtě odběrateli předběžným návěštím, kdy výrobky budou připraveny k odeslání; v téže lhůtě je dodavatel povinen oznámit, kdy výrobky budou připraveny k provedení zkoušky nebo prohlídky (§ 230), jestliže je to předepsáno. Předběžné návěští musí obsahovat údaje potřebné pro vystavení vývozních dokladů.

(2) Odběratel je povinen zaslat dodavateli přepravní dispozici nejpozději do 10 dnů od obdržení předběžného návěští. V přepravní dispozici stanoví způsob přepravy; je povinen se odvolat na předběžné návěští, uvést všechny údaje potřebné pro řádné uskutečnění přepravy a též požadovaný počet odesílacích návěští s uvedením jazyka, v němž mají být vyhotoveny, popřípadě jaké údaje mají obsahovat.

(3) Prováděcí předpisy nebo dohoda mohou stanovit odchylnou úpravu.

§ 226

(1) Dodavatel je povinen naložit výrobky a odeslat je na místo určení podle dispozic odběratele. Žádá-li o to odběratel, musí dodavatel požádat veřejného dopravce, aby provedl před odesláním úřední vážení nebo přepočítání výrobků; náklady hradí odběratel. Pokud výjimečně nemůže veřejný dopravce vážení nebo přepočítání výrobků provést, je povinen tuto skutečnost dodavateli písemně potvrdit.

(2) Není-li stanoveno nebo dohodnuto něco jiného, je dodavatel povinen do 24 hodin po odeslání výrobků podat odběrateli dálnopisem nebo telegraficky zprávu o tom, že výrobky byly odeslány. Do 48 hodin po odeslání výrobků je dodavatel povinen zaslat odběrateli veškeré doklady o odeslání potřebné k fakturaci, inkasu a další dopravě, pokud je tak stanoveno v prováděcím předpisu nebo dodávkovém příkazu. Žádá-li o to odběratel nejpozději v přepravní dispozici, je dodavatel povinen ve stejné lhůtě zaslat některé z uvedených dokladů nebo sdělit určité údaje též jiným i zahraničním adresátům.

(3) Odešle-li dodavatel zprávu nebo doklady opožděně, je povinen zaplatit penále ve výši 50 Kčs za každý případ a den prodlení, nejvýše však 1000 Kčs za každý případ; dodavatel se nemůže zprostit odpovědnosti za škodu tím způsobenou.

Skladování a odeslání výrobků ze skladu

§ 227

(1) Má-li dodavatel skladovací možnosti, je povinen přistoupit na smlouvu o uskladnění výrobků pro odběratele, zejména nemůže-li odběratel dát přepravní dispozici do zahraničí.

(2) O uskladnění výrobků je dodavatel povinen odběratele ihned vyrozumět. V tomto případě je dodávka splněna odesláním zprávy odběrateli, že výrobky byly uskladněny.

§ 228

(1) Dodavatel je povinen výrobky, které uskladnil, odeslat bez zbytečného odkladu po obdržení přepravní dispozice, nestanoví-li prováděcí předpisy jinou lhůtu. Nedodrží-li dodavatel tuto lhůtu, je povinen zaplatit polovinu penále za prodlení (§ 204 odst. 1 a 3) z ceny výrobků, jež měly být odeslány.

(2) Dodavatel je povinen na žádost odběratele nebo v odůvodněných případech (§ 15 a 121) i bez této žádosti buď sám, nebo prostřednictvím svých poddodavatelů výrobky před odesláním do zahraničí odborně prohlédnout, upravit a ošetřit; náklady prohlídky, úprav nebo ošetření nese v poměru, v jakém byla nutnost úprav nebo ošetření způsobena výrobou nebo jinými příčinami, za něž odpovídá dodavatel nebo poddodavatel. Ostatní náklady nese vždy odběratel.

(3) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně i pro odesílání výrobků ze skladů odběratele spravovaných dodavatelem, pokud není stanoveno něco jiného. Při odeslání výrobků ze skladu platí obdobně též ustanovení § 224.

§ 229

Společné odeslání dodávek

(1) Dodavatel je povinen odeslat též výrobky jiných dodavatelů (příbal), jestliže jej o to odběratel požádá nejpozději zároveň s přepravní dispozicí na výrobky, k nimž má být příbal připojen.

(2) Odběratel je povinen zajistit, aby příbal byl včas doručen na místo, z něhož má být společné odeslání provedeno. Neobdrží-li dodavatel příbal včas, je oprávněn výrobky, které dodává, fakturovat (§ 168 odst. 2) a účtovat skladné za dobu, o kterou příbal došel opožděně. Vzniknou-li dodavateli s odesláním příbalu zvýšené náklady, hradí je odběratel.

Prověřování plnění, odpovědnost za vady a reklamace

§ 230

Odběratel je oprávněn před splněním výrobky prohlédnout; tím se nic nemění na odpovědnosti dodavatele za vady plnění. Prověřovat dodávané výrobky je odběratel povinen jen v případech, kdy je tak stanoveno v prováděcích předpisech nebo dohodnuto organizací.

§ 231

(1) Odběratel je povinen v reklamaci uvést všechny podstatné skutečnosti o vadách dodávky, zejména ty, které mu sdělil zahraniční zákazník. Požádá-li o to dodavatel, je odběratel povinen zaslat mu výpisy z dokladů, které předložil zahraniční zákazník (jejich překlady), popřípadě opatřit další doklady, pokud je to při řádném provozu zahraničního obchodu proveditelné.

(2) Na žádost odběratele je dodavatel povinen zúčastnit se reklamačního řízení, a to i v zahraničí. Požádá-li o účast dodavatel, je odběratel povinen této žádosti vyhovět, jde-li o závažné reklamace; zjistí-li se neoprávněnost reklamace, hradí náklady odběratel. Neúčastní-li se dodavatel reklamačního řízení v zahraničí, jsou skutečnosti, jež byly zjištěny odběratelem u výrobků nacházejících se v cizině při zachování potřebné odborné péče, závazné pro obě organizace.

(3) Nevyjádří-li se dodavatel k reklamaci ve lhůtách uvedených v § 203, má se za to, že reklamaci uznává.

§ 232

(1) Odběratel musí reklamovat do 15 dnů ode dne, kdy obdržel včasnou zprávu zahraničního zákazníka o vadách dodávky, jinak jeho právo z od-

povědnosti za vady zaniká. Zjistí-li odběratel vady dodávky v tuzemsku, musí reklamovat do 15 dnů od zjištění.

(2) Zpráva zahraničního zákazníka je včasná, byla-li učiněna ve lhůtě sjednané na základě příslušných mezistátních podmínek nebo v takové lhůtě, v níž odběratel při řádném výkonu své činnosti musí reklamaci přijmout. Je-li tato lhůta delší než dvanáct měsíců od převzetí výrobků zahraničním zákazníkem, je odběratel povinen takovou lhůtu před vystavením dodávkového příkazu s dodavatelem projednat a popřípadě se dohodnout na odpovídající přírůžce.

(3) Je-li odběratel vázán mezistátními podmínkami nebo podmínkami sjednanými se zahraničním zákazníkem podle požadavku zahraničního trhu k určitému způsobu vyřízení reklamace, dodavatel je povinen na odběratelovu žádost tímto způsobem reklamaci vyřídit.

(4) Požaduje-li odběratel vyvezeného výrobku od dodavatele, aby mu za úplatu odstranil vady nebo poskytl nové bezvadné plnění poté, kdy dodavatelova odpovědnost za vady (záruka) již zanikla, dodavatel je povinen se zavázat odběrateli k poskytnutí požadovaného plnění tak, aby bylo zabezpečeno včasné a řádné vyřízení reklamace zahraničního zákazníka. Případné odběratelovo právo na náhradu škody vzniklé vadným plněním tím není dotčeno. Toto ustanovení platí i ve vztahu mezi dalšími dodavateli a odběrateli vyvezeného výrobku.

§ 233

(1) Vyřizuje-li se reklamace slevou, stanoví se sleva vždy z fakturované tuzemské ceny.

(2) Hradí-li odběratel v důsledku opožděného nebo vadného plnění v zahraničí škodu, za kterou dodavatel odpovídá, je dodavatel povinen hradit odběrateli škodu v poměru k nákupní ceně opožděně dodaných nebo vadných výrobků.

§ 234

Při opakujících se dodávkách výrobků vadné jakosti je dodavatel povinen na žádost odběratele zastavit další dodávky do té doby, dokud dodavatel neodstraní příčiny vad. V těchto případech odběratel dohodne s dodavatelem přiměřené prodloužení dodací lhůty; nebudou-li do konce této lhůty příčiny vad odstraněny, má odběratel právo dodávku odmítnout.

§ 235

(1) Dodavatel odpovídá za porušení práv k vynálezům a průmyslovým vzorům, k ochranným známkám, k označení původu výrobků, autorských a jiných obdobných práv zahraničních osob.

(2) Dodavatel neodpovídá za porušení práv zahraničních osob, jež jsou uvedena v odstavci 1, jestliže postupoval podle plánů, výkresů, receptů nebo jiných podkladů, které mu předal odběratel,

nebo jestliže podle pokynů odběratele opatřil výrobky určitým označením.

(3) Bez souhlasu dodavatele nesmí odběratel používat vzorků, kolekcí, plánů nebo jiných podkladů jinak, než k účelu, pro který mu byly poskytnuty.

§ 235a

Výrobce je povinen na žádost organizace, která to potřebuje pro svou hospodářskou činnost, dát závazné vyjádření o tom, zda vývozem výrobků do určité země nebudou porušena práva k vynálezům a průmyslovým vzorům, k ochranným známkám, k označení původu výrobků, autorská nebo jiná obdobná práva zahraničních osob. Náklady spojené s případným šetřením právní nezávadnosti hradí organizace, která si je vyžádala, pokud výrobce prokáže, že provedené šetření nepotřebuje pro svou hospodářskou činnost.

§ 236

Penále za dodávku výrobků vadné jakosti

(1) Dodavatel, který dodal výrobky vadné jakosti, je povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 20 % z poskytnuté slevy nebo ceny opravy. Pokud se výrobky pro vadnou jakost ze zahraničí vrátí nebo pokud nebudou vyvezeny, platí dodavatel penále ve výši 10 % z ceny vrácených nebo nevyvezených výrobků.

(2) Penále uvedené v odstavci 1 se neplatí, je-li poskytnuta delší záruční doba, než jaká je stanovena pro stejné výrobky dodávané pro spotřebu v tuzemsku.

(3) Byla-li vadnost způsobena hrubým porušením technologického postupu, je dodavatel povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 20 % z fakturované ceny vadných výrobků.

Výrobky neprodejné v zahraničí

§ 237

Staly-li se výrobky v zahraničí neprodejnými za původně stanovených podmínek proto, že dodavatel nedodržel dodací lhůtu, nebo proto, že dodávka, popřípadě její část byla vadná, je odběratel oprávněn plnění vrátit a požadovat vrácení zaplacené ceny, popřípadě odmítnout dosud neuskutečněnou dodávku. Jestliže o to odběratel současně požádá, je dodavatel povinen skladovat vrácené, popřípadě odmítnuté výrobky na své náklady po dobu šesti měsíců, nebo se zavázat k náhradní dodávce. Na dodávku takto uskladněných výrobků je odběratel oprávněn vydat dodávkový příkaz.

Oddíl třetí

Dodávky z dovozu

Uzavírání hospodářských smluv

§ 238

U dodávek z dovozu je odběratel povinen uzavřít smlouvu též

a) na podkladě plánovacího aktu,

b) na podkladě smlouvy o přípravě dodávek; ustanovení § 163 odst. 5 v tomto případě nelze použít,

c) jde-li o dovoz, který byl dohodnut s jeho souhlasem nebo se souhlasem jeho nadřízeného orgánu.

§ 239

(1) Je-li zásobování výrobků z dovozu zajišťováno prostřednictvím dovozního gestora, může dodavatel uzavírat smlouvy pouze s dovozním gestorem a s organizací, která prodává dovezené výrobky za devizové prostředky. Pokud obdrží návrh smlouvy od jiné organizace, je povinen návrh vrátit a současně označit dovozního gestora.

(2) Dovozní gestor je povinen uzavřít smlouvu nebo přistoupit na změnu nebo zrušení závazku za stejných podmínek jako podnik zahraničního obchodu.

(3) Dovozní gestor je oprávněn při uzavírání smluv se svými dalšími odběrateli požadovat takovou úpravu dodacích lhůt, prověřování plnění, reklamací a reklamačních lhůt, jaká odpovídá jeho povinnostem vůči dodavateli.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 platí obdobně, jestliže odběratelem výrobků dovážených na základě mezistátní dohody nebo smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím je organizace k tomu určená, která je dodává v nezměněném stavu dalším odběratelům.

§ 240

Zjistí-li dodavatel, že požadovaná dodací lhůta, jakost, sortiment, země, z níž má být výrobek dovezen, nebo jiné požadavky nejsou pro národní hospodářství devizově výhodné nebo jsou nedosažitelné, je povinen předložit odběrateli svůj zdůvodněný návrh na jiné řešení.

§ 241

(1) Ve smlouvě se stanoví zpravidla čtvrtletní dodací lhůty. Žádá-li však odběratel v návrhu smlouvy, aby dodací lhůty byly zpřesněny na měsíce, popřípadě navrhuje-li, jak má být toto zpřesnění provedeno, a zná-li dodavatel při uzavírání smlouvy s odběratelem závazný měsíc dodávky podle smlouvy se zahraničním dodavatelem, je povinen sjednat dodací lhůtu s přesností na měsíc. Dozví-li se dodavatel závazný měsíc dodávky teprve po uzavření smlouvy s odběratelem, je povinen sdělit odběrateli zpřesnění na měsíc bez zbytečného odkladu; pokud odběratel neoznámí dodavateli do 10 dnů svůj nesouhlas, jsou takto sdělené lhůty pro organizace závazné.

(2) Při projednávání měsíčních dodacích lhůt se zahraničním dodavatelem je dodavatel povinen přihlížet k odůvodněným požadavkům odběratele.

§ 241a

Dodavatel je povinen přistoupit na změnu nebo zrušení závazku ze smlouvy o přípravě dodávek též v případech, kdy odběratel prokáže, že nepotřebuje dovoz podle původního závazku nebo že by dovoz byl v rozporu s devizovými zájmy státu. To však neplatí, jestliže již byla uzavřena smlouva se zahraniční osobou nebo jestliže jde o závazek, který byl sjednán ve smlouvě o přípravě dodávek ke splnění závazku ze smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím.

§ 241b

Organizace a orgány hospodářského řízení jsou povinny zajistit, aby nebyly dováženy stroje a zařízení, jejichž potřebné využití nebylo předem zajištěno a aby stroje a zařízení nebyly dováženy s nežádoucím časovým předstihem před dobou určenou k jejich využití.

Dodací podmínky

§ 242

(1) Organizace jsou oprávněny sjednat ve smlouvě jakost, která nemusí odpovídat jakosti stanovené technickou normou, pokud není na dovážené výrobky vydána zvláštní technická norma. Není-li jakost ve smlouvě určena, platí za sjednanou střední jakost obvyklá v zemi původu výrobků.

(2) Dovezené výrobky musí odpovídat zdravotním, veterinárním, popřípadě rostlinolékařským předpisům.

(3) Odběratel je povinen v návrhu smlouvy upozornit na zvláštní vlastnosti požadovaných výrobků z hlediska zdravotních a bezpečnostních předpisů.

§ 243

Vzorky

(1) Jsou-li dováženy výrobky dodávány podle vzorků, je dodavatel povinen předložit je odběrateli ke schválení před konečným sjednáním koupě v zahraničí.

(2) Nevyjádřil-li se odběratel k předloženým vzorkům ve stanovené lhůtě, nemá později právo vytýkat vady výrobků, které bylo možno zjistit odborným přezkoumáním vzorků.

§ 244

Dokumentace

(1) Dodavatel je povinen na žádost odběratele nejpozději s dodávkou výrobků dodat bezplatně průvodní technickou dokumentaci a podklady pro vypracování propagačního materiálu, pokud se v zemi zahraničního dodavatele obvykle dodávají s výrobky. Český nebo slovenský překlad této dokumentace dodá dodavatel jen na žádost odbě-

ratele a v počtu potřebném pro rozmnožení. Veškeré údaje a informace na výrobcích určených k prodeji v obchodě musí dodavatel dohodnout s odběratelem.

(2) Dodavatel je povinen dodat odběrateli atest, jen stanoví-li tak prováděcí předpis nebo smlouva.

§ 245

Obaly, balení a označování výrobků

(1) Obal, způsob balení a označování výrobků určí dodavatel. Je přitom povinen přihlídnout k odůvodněným požadavkům odběratele.

(2) Odběratel je povinen zaplatit dodavateli obaly, jejichž vrácení si dodavatel nevyhradil, pokud nejsou zahrnuty v tuzemské ceně dodaných výrobků.

§ 246

Splnění dodávky

(1) Dodávka je splněna

- a) při přepravě po železnici — příchodem vagónu do československé pohraniční celní stanice; pokud se zde dodávka překládá, mohou organizace dohodnout její splnění odchýlně;
- b) při přepravě silničním dopravním prostředkem — příchodem na československou pohraniční celnici;
- c) při přepravě lodí — příchodem do československého celního přístavu;
- d) při přepravě letadlem — příchodem na tuzemské celní letiště;
- e) při přepravě poštou — příchodem na vylívací poštu;
- f) při přepravě potrubím nebo vedením — současně s plněním zahraničního dodavatele podnikem zahraničního obchodu;
- g) v ostatních případech — odevzdáním smluvních výrobků veřejnému dopravci v tuzemsku k přepravě do místa určení, popřípadě odevzdáním odběrateli.

(2) Jestliže podle zahraniční smlouvy nastane splnění dodavateli později, než stanoví odstavec 1, splnění odběrateli nastane shodně se splněním zahraniční smlouvy.

(3) Odesílá-li se dovážený výrobek ze zahraničí jiné organizací než té, která je odběratelem podnikem zahraničního obchodu, platí ustanovení odstavců 1 a 2 též ve vztahu mezi touto organizací a jejím dodavatelem.

(4) Prováděcí předpisy mohou stanovit odchýlnou úpravu.

§ 247

Při prodlení dodavatele nemůže odběratel odstoupit od závazku, pokud dodavatel nemá možnost odstoupit od smlouvy se zahraničním dodavatelem.

§ 248

Přepravní dispozice

(1) Nemůže-li odběratel sdělit přepravní dispozice již při uzavírání smlouvy, je povinen tak učinit nejpozději 6 týdnů před počátkem dodávkového čtvrtletí, pokud není stanovena nebo dohodnuta jiná lhůta; ke změnám a doplňkům přepravních dispozic je třeba souhlasu dodavatele.

(2) Jestliže přepravní dispozice nebyly sděleny včas, je dodavatel oprávněn odeslat zásilku do místa, kde má odběratel sídlo.

§ 248a

(1) Odesílá-li se dodávka ze zahraničí ve více zásilkách, které netvoří samostatná díla plnění, přechází nebezpečí ztráty, nahodilé zkázy nebo zhoršení při příchodem zásilky

- a) do československé pohraniční celní stanice, je-li zásilka přepravována po železnici,
- b) na československou pohraniční celnici, je-li zásilka přepravována silničním dopravním prostředkem,
- c) do československého celního přístavu, je-li zásilka přepravována lodí,
- d) na tuzemské celní letiště, je-li zásilka přepravována letadlem.

(2) Ustanovení odstavce 1 neplatí, pokud ke ztrátě, nahodilé zkáze nebo zhoršení došlo z důvodů, za které odpovídá dodavatel, nebo pokud nebezpečí s tím spojené podle zahraniční smlouvy nese zahraniční dodavatel.

Prověřování plnění a reklamační řízení

§ 249

(1) Odběratel musí prověřovat plnění tak, aby zajistil práva dodavatele vůči zahraničnímu dodavateli, popřípadě dopravci, zasílateli nebo pojišťovně. Dodavatel je povinen sdělit odběrateli včas zvláštní podmínky pro prověřování plnění; ne učiní-li tak, prověřuje odběratel plnění podle podmínek, které jsou mu známy z předchozích dodávek téhož výrobku z dovozu, popřípadě podle podmínek platných v tuzemsku.

(2) Prověřoval-li dodávku v zahraničí pracovník odběratele, je výsledek prověrky pro odběratele závazný, pokud podnik zahraničního obchodu na základě upozornění pracovníka odběratele zajistil řádné podmínky pro prověřování.

§ 250

(1) Odběratel je povinen reklamovat tak, aby reklamační mohla být řádně uplatněna vůči zahraničnímu dodavateli. Lhůtu, do které je odběratel povinen reklamovat, a zvláštní náležitosti reklamace stanoví prováděcí předpisy.

(2) Není-li lhůta stanovena v prováděcích předpisech, je dodavatel povinen ji určit při po-

tvrzení návrhu smlouvy, popřípadě dodatečně, nejpozději 15 dnů před započítáním dodávek tak, aby odpovídala reklamační lhůtě vůči zahraničnímu dodavateli, zkrácené nejvýše o 15 dnů. Současně může dodavatel stanovit též zvláštní náležitosti reklamace, pokud je nezbytně potřebuje k řádné reklamaci do zahraničí. Při projednávání záruční doby a rozsahu odpovědnosti se zahraničním dodavatelem je dodavatel povinen uplatnit odůvodněné požadavky odběratele.

(3) — zrušen

(4) — zrušen

(5) Není-li jiné dohody, musí být výrobky při reklamaci vady jakosti až do vyřízení reklamace v zahraničí uloženy odděleně od ostatních výrobků a bez předchozího souhlasu dodavatele nesmí s nimi odběratel nakládat způsobem, který by přezkoumání reklamované vady ztížil nebo znemožnil.

(6) Je-li dodavatel vázán mezistátními podmínkami nebo smlouvou se zahraničním dodavatelem k určitému způsobu vyřízení reklamace, určí jej vůči odběrateli sám. V ostatních případech se s odběratelem o způsobu vyřízení reklamace dohodne.

§ 251

(1) Vyřizuje-li se reklamační opravou prováděnou v tuzemsku nebo vyžadují-li vadné výrobky před použitím v tuzemsku úpravy, zajišťuje provedení opravy nebo úprav odběratel, jestliže je to v tuzemsku možné a neurčí-li dodavatel něco jiného. Náklady hradí dodavatel.

(2) Odběratel není oprávněn v případě vadného plnění požadovat nové bezvadné plnění nebo zrušení smlouvy, pokud dodavatel nemá stejná práva vůči zahraničnímu dodavateli.

§ 251a

(1) Oznámí-li dodavatel písemně odběrateli, že bude reklamovat u svého zahraničního dodavatele, prodlužuje se lhůta podle § 130 odst. 2 písm. a) o dobu, počítanou ode dne, kdy odběratel obdržel toto oznámení, do dne, kdy obdrží oznámení dodavatele o výsledku reklamace u zahraničního dodavatele, popřípadě o výsledku zahraničního reklamačního sporu.

(2) Dohodne-li dodavatel se souhlasem odběratele se svým zahraničním dodavatelem způsob a rozsah vyřízení reklamace, platí dohodnutý způsob a rozsah i ve vztahu mezi dodavatelem a odběratelem.

(3) Organizace se mohou dohodnout, že dodavatel vyřídí odběratelovu reklamaci v souladu s rozhodnutím příslušného soudu či rozhodčího orgánu ve sporu mezi dodavatelem a jeho zahraničním dodavatelem. V tom případě je dodavatel povinen umožnit odběrateli, aby mohl být při jednání soudu či rozhodčího orgánu přítomen.

§ 252

(1) Odběratel je povinen i po uplynutí reklamční lhůty oznámit dodavateli všechny zjištěné vady. Pokud to podmínky v zahraničí umožňují, je dodavatel povinen na podkladě tohoto oznámení reklamovat bez zbytečného odkladu u zahraničního dodavatele a po odečtení svých nákladů poskytnout odběrateli plnění, které obdrží od zahraničního dodavatele; totéž platí, jestliže odběratel sice včas reklamoval avšak jeho právo z odpovědnosti za vady zaniklo.

(2) Jestliže dodavatel nesplní svou povinnost podle odstavce 1, ačkoliv v době, kdy tak měl učinit, mu zahraniční dodavatel ještě odpovídal za zjištěné vady, je povinen poskytnout odběrateli peněžní náhradu za plnění, na něž by měl odběratel vůči němu nárok, pokud by včas vady reklamoval, popřípadě včas uplatnil své právo z odpovědnosti za vady.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí obdobně ve vztahu mezi dodavatelem (podnikem zahraničního obchodu) a další organizací, které byl dovezený výrobek dodán beze změn nebo úprav, pokud tato další organizace oznámila vady dodavateli prostřednictvím jeho odběratele.

§ 253 — zrušen

§ 254 — zrušen

§ 255 — zrušen

Jiná ustanovení

§ 256

Dodavatel je povinen upozornit odběratele na práva k vynálezům a průmyslovým vzorům, k ochranným známkám, k označení původu výrobků a na autorská a jiná obdobná práva zahraničních osob, omezující užívání dovážených výrobků nebo dovážené dokumentace.

§ 257

(1) Dodavatel je povinen uhradit odběrateli též škodu, kterou způsobil zahraniční dodavatel. Dodavatel je však oprávněn požadovat na organizaci, již škodu uhradil, aby mu vrátila zaplacenou částku, popřípadě její část, kterou neobdržel od zahraničního dodavatele přesto, že vynaložil veškeré úsilí, které lze na něm požadovat.

(2) Obdrží-li dodavatel od pojišťovny, dopravce nebo jiné osoby plnění k náhradě škody, kterou utrpěl odběratel, je povinen mu toto plnění vydat po odečtení vynaložených nákladů. Tuto povinnost dodavatel nemá, jestliže odběrateli přísluší právo na náhradu škody z jiného právního důvodu, nebo jestliže jeho právo na náhradu škody již bylo uspokojeno z jiného právního důvodu.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí obdobně, jestliže škodu, kterou způsobil zahraniční dodavatel, utrpěla jiná organizace než odběratel.

§ 258

(1) Na dodávky z dovozu nelze použít ustanovení § 170, § 190 odst. 3, § 198 až 200, § 202 odst. 3 a § 206 až 208.

(2) Ustanovení § 206 a 208 nelze použít u dovážených výrobků ve vztazích mezi dalšími dodavateli a odběrateli, jestliže jsou dodávány

a) jako traťové dodávky nebo

b) v nezměněném stavu a jejich prověřováním by došlo k poškození původního obalu, k zhoršení jakosti nebo k jinému znehodnocení či ztrátě stanovených vlastností.

Hlava třetí

**ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O NÁKUPU
ZEMĚDĚLSKÝCH A LESNÍCH VÝROBKŮ
A O DODÁVKÁCH ZEMĚDĚLSKÝCH POTŘEB**

§ 259

(1) Pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak, mohou zemědělské organizace dodávat vybrané zemědělské výrobky jen určeným nákupním organizacím, ostatní výrobky též dalším odběratelům.

(2) Jestliže nakupuje určitý druh (skupinu) zemědělských výrobků více určených nákupních organizací, stanoví se, která z nich, popřípadě které z nich budou jako hlavní nákupní organizace oprávněny tuto činnost koordinovat. Ostatní zúčastněné nákupní organizace jsou povinny poskytovat hlavní nákupní organizaci potřebnou součinnost.

(3) Nákupní organizace jsou povinny odebrat nabídnuté zemědělské výrobky zvláštního hospodářského významu, k jejichž nákupu jsou určeny, i když nabídnuté množství je vyšší než bylo smlouveno nebo i když na dodávku nebyla smlouva vůbec uzavřena. Pro tyto dodávky platí ustanovení o závazcích z hospodářských smluv.

(4) Zemědělské výrobky, nákupní organizace, hlavní nákupní organizace, další odběratelé (odst. 1 až 3), jakož i rozsah a náplň koordinace (odst. 2) určí prováděcí předpis.

§ 260

Zemědělské organizace jsou povinny zahrnout dodávky zemědělských výrobků a odběr zemědělských potřeb vyplývající z uzavřených hospodářských smluv do svých výrobních a finančních plánů.

§ 260a

Vybrané lesní výrobky a dříví z vybraných stromů rostoucích mimo les mohou organizace dodávat jen organizacím oprávněným k jejich nákupu; tyto výrobky, jakož i organizace oprávněné k jejich nákupu určí prováděcí předpis.

§ 261

Pokud není v této hlavě stanoveno něco jiného, platí pro dodávky zemědělských a lesních výrobků a pro dodávky zemědělských potřeb ustanovení hlavy první.

Smlouva o dodávce zemědělských výrobků a potřeb

§ 262 — zrušen

§ 263 — zrušen

Dodací podmínky

§ 264

Zjistí-li zemědělská organizace, že je možno dodat vyšší dodávky, než bylo sjednáno, je povinna na to nákupní organizaci bez zbytečného odkladu upozornit.

§ 265 — zrušen

§ 266 — zrušen

Prověřování dodávek zemědělských výrobků

§ 267

(1) Jakost zemědělských výrobků zjišťují organizace při plnění; nedojde-li mezi organizacemi k dohodě o jakosti dodaných výrobků, je pro ně závazné rozhodnutí o jakosti vydané orgánem, který je k tomu určen zvláštním předpisem.

(2) Nákupní organizace je povinna, nedojde-li k dohodě o jakosti, bezodkladně přizvat orgán oprávněný rozhodnout o jakosti dodávaných výrobků; pokud se tento orgán nemůže na místo prověřování ihned dostavit, je povinna

a) u výrobků, u nichž technické normy předpokládají odběr vzorků, zajistit ještě za účasti zemědělské organizace odebrání vzorků a předložit je bez zbytečného odkladu orgánu oprávněnému rozhodnout o jakosti;

b) u ostatních výrobků zajistit jejich oddělené uskladnění (ustájení) a posouzení orgánem oprávněným rozhodnout o jakosti.

(3) Jestliže nákupní organizace nesplní povinnosti uvedené v odstavci 2, platí za jakost dodanou jakost udaná zemědělskou organizací při plnění.

(4) Nákupní organizace nemůže uplatňovat práva z odpovědnosti za vady, které jsou zřejmě již při odběru od zemědělské organizace potom, když jakost byla dohodnuta nebo stanovena.

Jiná ustanovení

§ 268

(1) — zrušen

(2) Prováděcí předpisy mohou upravit dodávky zemědělských výrobků a potřeb odchylně.

(3) — zrušen

ČÁST OSMÁ

HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY V INVESTIČNÍ VÝSTAVBĚ A PŘI DOVOZU A VÝVOZU INVESTIČNÍCH CELKŮ, PRACÍ A VÝKONŮ

Hlava první

INVESTIČNÍ VÝSTAVBA

Oddíl první

Úvodní ustanovení

§ 269

(1) K přípravě investiční výstavby se uzavírají hospodářské smlouvy o

- a) spolupráci na řešení nové technologie,
- b) dodávce průzkumných nebo projektových prací,
- c) dodávce geologických, geodetických nebo kartografických prací,
- d) přípravě dodávek,
- e) spolupráci na projektové a organizační přípravě stavby.

(2) K provedení investiční výstavby se uzavírají hospodářské smlouvy o

- a) dodávce stavebních prací nebo dodávce stavební části,
- b) dodávce souboru strojů a zařízení,
- c) dodávce smontovaných strojů, zařízení nebo konstrukcí,
- d) dodávce montáže,
- e) dodávce stavby,
- f) rekonstrukci nebo modernizaci.

(3) Dodávky výrobků, i když jsou určeny pro investiční výstavbu, se zajišťují smlouvami podle části sedmé; generální opravy strojů, zařízení a odborná pomoc, popřípadě jiné práce nebo výkony, se zajišťují smlouvami podle části desáté. Prováděcí předpisy mohou stanovit, že staveništní zařízení, popřípadě i další plnění potřebná pro investiční výstavbu, se zajišťují zvláštní smlouvou.

§ 270 — zrušen

Oddíl druhý

Příprava investiční výstavby

Smlouva o spolupráci na řešení nové technologie

§ 271

(1) Smlouvu o spolupráci na řešení nové technologie uzavírá investor s vědeckovýzkumným pracovištěm v údobí zpracování přípravné dokumentace. Podkladem pro uzavírání této smlouvy jsou dlouhodobé plány investiční výstavby, výhledové studie, plány rozvoje vědy a techniky a dosažené výsledky výzkumných a vývojových prací.

(2) Účelem smlouvy je zajistit soustavnou spolupráci mezi investorem, vědeckovýzkumnými pracovišti, generálním projektantem a výrobními

organizacemi tak, aby v dokumentaci stavby mohla být navrhována a použita taková technologie výrobního procesu, která bude z výzkumného hlediska odpovídat dosaženému stavu technického pokroku a pro jejíž uskutečnění budou u dodavatelských organizací i u provozovatelů technické a ekonomické předpoklady.

(3) Ve smlouvě se stanoví časový a věcný postup prací nutných k dořešení technologie výrobního procesu a způsob ověřování výrobních možností u organizací, s kterými se počítá jako s budoucími dodavateli.

Smlouva o dodávce průzkumných nebo projektových prací

§ 272

Smlouvou o dodávce průzkumných nebo projektových prací se dodavatel zavazuje, že dodá odběrateli práce [jejich výsledek] ve smluvené lhůtě a rozsahu. Zvláštní předpisy stanoví, které organizace jsou oprávněny průzkumné a projektové práce provádět a jaké další povinnosti jsou spojeny se závazkem k jejich dodávce. Odběratel se zavazuje spolupracovat podle stanovených podmínek, práce odebrat a zaplatit.

§ 273

(1) Dodávka je splněna odevzdáním výsledku prací odběrateli, veřejnému dopravci nebo poště k přepravě do místa určení.

(2) Nedokončené práce mohou být odevzdány jen v tom případě, jestliže byly zastaveny následkem změny nebo zrušení závazku.

§ 274

Odpovědnost za vady

(1) Odběratel, kterému byly dodány vadné práce, má právo na bezplatné odstranění vad a na majetkové sankce.

(2) Na žádost odběratele je dodavatel povinen bez zbytečného odkladu zahájit potřebné práce, jestliže vzhledem k potřebě vzniklé v průběhu výstavby nebo k vadám zjištěným v průběhu zkušebního provozu je nutné doplnit nebo přepracovat projektovou dokumentaci.

§ 275

Uplatňování práv z odpovědnosti za vady

(1) Dodavatel je povinen odstranit vady, jen jestliže je odběratel reklamoval nejpozději v době, kdy odstranění vad má ještě význam z hlediska technického nebo ekonomického; majetkové sankce je povinen zaplatit, jen jestliže odběratel reklamoval vady nejpozději do tří let od splnění. Prováděcí předpisy mohou stanovit lhůty, po jejichž uplynutí již nelze reklamovat vady průzkumných nebo projektových prací.

(2) Dodavatel je povinen nejpozději do 15 dnů po obdržení reklamace oznámit odběrateli, zda reklamaci uznává, jakou lhůtu navrhuje k odstranění vad nebo z jakých důvodů odmítá reklamaci uznat.

§ 276

O odevzdání provedených oprav prací a o odpovědnosti za vady těchto oprav platí obdobně ustanovení § 273 až 275 a § 277 odst. 3.

§ 277

Majetkové sankce

(1) Dodavatel, který je v prodlení s dodávkou, je povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 2 % z ceny prací, a trvá-li prodlení déle než jeden měsíc, ještě další penále ve výši 5 % z této ceny.

(2) Jestliže bylo plněno vadně, je dodavatel povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 2 % z ceny prací; toto penále dodavatel neplatí, odstraní-li vady do 15 dnů od odeslání reklamace.

(3) Dodavatel, který je v prodlení s odstraněním vad, je povinen zaplatit odběrateli, pokud ve smlouvě není dohodnuto jinak, za každý den prodlení penále 500 Kčs.

(4) Dodavatel, který je v prodlení se zahájením prací na doplnění nebo přepracování projektové dokumentace (§ 274 odst. 2), je povinen zaplatit odběrateli za každý den prodlení penále 1000 Kčs.

§ 278 — zrušen

Smlouva o dodávce geologických, geodetických nebo kartografických prací

§ 279

Pro dodávky geologických, geodetických nebo kartografických prací platí přiměřeně ustanovení § 273 až 277, a to i když nejsou určeny pro investiční výstavbu.

Smlouvy o spolupráci na projektové a organizační přípravě stavby

§ 280

(1) Smlouvy o spolupráci na projektové a organizační přípravě stavby uzavírá investor co nejdříve po schválení projektového úkolu, za účasti generálního projektanta, s jednotlivými v úvahu přicházejícími vyššími dodavateli (s dodavatelem stavební části, s dodavateli souborů strojů a zařízení, s dodavatelem stavby, popřípadě též s dodavatelem rekonstrukce nebo modernizace).

(2) Účelem smluv o spolupráci na projektové a organizační přípravě stavby je zajistit, aby projektová a organizační příprava probíhala za aktivní spolupráce všech nejdůležitějších organizací, které se účastní provádění stavby.

(3) Investor za účasti generálního projektanta především dohodne spolupráci dodavatele při

poskytování údajů o výsledcích technického rozvoje, výrobních možnostech a dodacích lhůtách, spolupráci při poskytování dalších údajů potřebných pro vypracování projektové dokumentace, jakož i spolupráci při projednání koncepce projektové dokumentace, při předkládání požadavků a údajů pro organizaci provádění stavby a při projednávání návrhu projektové dokumentace. Ve smlouvě se dále stanoví, v kterých otázkách a v jakém rozsahu bude generální projektant oprávněn jednat přímo s dalšími dodavateli souborů, popřípadě s výrobci jednotlivých strojů a zařízení.

§ 281

Jednotliví dodavatelé uzavírají, pokud je to nutné, s dalšími dodavateli smlouvy o spolupráci, ve kterých si zajistí předpoklady pro splnění svých závazků.

Oddíl třetí

Provádění investiční výstavby

Uzavírání smluv

§ 282

(1) Návrh smlouvy vypracovává dodavatel na základě poptávky odběratele. Pokud prováděcí předpisy nestanoví jinak, je součástí poptávky příslušná část schválené projektové dokumentace. Prováděcí předpisy mohou stanovit nebo organizace dohodnout další náležitosti poptávky.

(2) Návrh smlouvy je dodavatel povinen předložit ve lhůtě uvedené v poptávce. Nemůže-li tak učinit, musí nejpozději do 15 dnů po obdržení poptávky sdělit odběrateli řádně odůvodněné stanovisko.

(3) Dodavatel je návrhem smlouvy vázán po dobu dvou měsíců, pokud sám nestanovil lhůtu delší. Dodavatel je oprávněn na základě poptávky zahájit v nezbytně nutném rozsahu práce pro projektovou přípravu, popřípadě i zahájit přípravu výroby (včetně materiálového zajišťování); nedojde-li k uzavření smlouvy, má dodavatel právo na náhradu nákladů vzniklých těmito pracemi.

(4) U jednoduchých dodávek může smlouva vzniknout i prohlášením dodavatele, že poptávku beze změny přijímá jako návrh smlouvy.

§ 283

(1) Předmět a čas plnění jsou dohodnuty, je-li shoda alespoň v takových podrobnostech, které odpovídají předané dokumentaci.

(2) Lhůta pro podání žádosti o rozhodnutí sporů o jiných náležitostech (§ 153 odst. 4) činí tři měsíce od vzniku smlouvy.

(3) Ve smlouvě se zpravidla sjedná

- a) věcný a časový postup prací na dalším stupni projektové dokumentace a dodávky dílčích projektových výsledků potřebných pro vzájemnou koordinaci prací jednotlivých dodavatelů,
- b) lhůta, v které je odběratel povinen odevzdat staveniště (pracoviště), a rozsah a lhůty dalšího spolupůsobení odběratele,

c) lhůta (lhůty), v níž je dodavatel povinen připravit dodávku (samostatně odevzdávané části dodávky) k odevzdání ve stavu odpovídajícím projektové dokumentaci a sjednaným podmínkám,

d) způsob postupného zpřesňování smlouvy; ve smlouvě se též uvede, kteří pracovníci (orgány) a v jakých otázkách jsou oprávněni jménem organizace jednat.

(4) Podle potřeby se ve smlouvě též sjedná povinnost dodavatele postupně dokončovat jednotlivé části prací tak, aby mohly plynule navazovat práce dalších dodavatelů a aby mohlo být včas zahájeno komplexní nebo jiné vyzkoušení, dále podmínky takových vyzkoušení; současně se dohodne, zda bude proveden zkušební provoz, jeho doba a rozsah dodavatelovy účasti při něm.

(5) Dojde-li po uzavření smlouvy z podnětu generálního projektanta v dalších stupních projektové dokumentace ke změně podmínek, za kterých byla smlouva uzavřena, je odběratel povinen na žádost dodavatele souhlasit s odpovídající úpravou smlouvy.

§ 284

Smlouva může zahrnovat jak dodávku stavební části, tak dodávku souboru strojů a zařízení, popřípadě i další dodávky. Pokud prováděcí předpisy nestanoví jinak, odpovídá dodavatel za každou ze smluvních dodávek podle ustanovení o příslušných druzích smluv.

Všeobecné dodací podmínky

§ 285

V případech dohodnutých ve smlouvě je dodavatel povinen vyzvat odběratele k prověření prací, které v dalším pracovním postupu budou zakryty nebo se stanou nepřístupnými. Neučiní-li tak, je povinen na žádost odběratele odkrýt práce, které byly zakryty nebo které se staly nepřístupnými, na svůj náklad.

§ 286

Byly-li vyfakturované dodávky zmařeny nebo poškozeny před jejich převzetím, nepozbývá dodavatel práva na úplatu, ani není povinen ji vrátit, jestliže za takovou škodu neodpovídá (§ 145 odst. 2). Odběratel je povinen nahradit dále náklady, které dodavatel odůvodněně vynaložil k omezení a k odstranění škod.

§ 287

(1) — zrušen

(2) Pokud předpisy o fakturování a placení nestanoví jinak, má dodavatel právo na částečnou úplatu po odeslání sjednaných strojů, zařízení nebo konstrukcí, popřípadě jejich sjednaných částí a dále též v případech, kdy je dodavatel nemůže odeslat pro prodloužení odběratele nebo jiného účastníka stavby.

Odevzdání a převzetí

§ 288

(1) Dodavatel odevzdává a odběratel přejímá dokončené dodávky nebo jejich dokončené části, na jejichž samostatném odevzdání a převzetí se organizace ve smlouvě dohodly.

(2) Nedokončené dodávky nebo jejich části nesmějí být investorovi odevzdány a jím přejímány.

(3) O předčasném užívání nepřevzatých dodávek v nezbytně nutných případech rozhodují na žádost investora nadřízené orgány v dohodě. Podrobné podmínky předčasného užívání, pokud je nestanoví nadřízené orgány přímo, dohodne investor s dodavatelem. Předčasné užívání musí být v souladu s předpisy o stavebním řádu.

§ 289

Dodavatel je povinen písemně oznámit odběrateli nejpozději 15 dnů předem, kdy bude dodávka nebo její část připravena k odevzdání; odevzdává-li se komplexním vyzkoušením nebo prováděním jiných zkoušek, musí oznámit den jejich zahájení. Organizace jsou povinny na základě tohoto oznámení dohodnout časový pracovní program přejímání, pokud to není sjednáno již ve smlouvě.

§ 290

Jestliže dodávka má ojedinělé drobné vady nebo ojedinělé drobné nedodělky, které samy o sobě ani ve spojení s jinými nebrání uvedení do provozu (užívání) a neztíží provoz (užívání), je odběratel povinen takovou dodávku převzít. Dodávka, jejíž vady brání uvedení do provozu (užívání), nesmí být převzata.

§ 291

(1) Odběratel není oprávněn odmítnout převzetí dodávky pro závady, jejichž původ záleží v projektové dokumentaci, kterou mu dodavatel nedodal, nebo záleží-li ve vadách hmot, strojů nebo zařízení, které dodavateli sám poskytl, popřípadě jestliže sám způsobil, že dodávka nevyhovuje. Odběratel je v takových případech povinen dodávku převzít, i když komplexní vyzkoušení nebo jiné zkoušky nebyly z těchto důvodů úspěšné. Za tyto závady dodavatel neodpovídá, je však povinen dohodnout s odběratelem opatření k co nejrychlejšímu odstranění závad za úplaty.

(2) Ustanovení odstavce 1 neplatí, jestliže dodavatel při zahájení příslušných prací věděl nebo vědět musel o vadách hmot, strojů, zařízení nebo o vadách v projektové dokumentaci týkající se jeho dodávky a odběratele na vady neupozornil, nebo jestliže dodavatel poskytl pro zpracování projektové dokumentace nesprávné projektové podklady.

§ 292

Zápis o převzetí

(1) O převzetí dodávky nebo její části sestaví organizace zápis, který obsahuje zejména zhodnocení jakosti provedených prací, soupis zjištěných vad a drobných nedodělků, dohodu o opatřeních a lhůtách k jejich odstranění, popřípadě o slevě z úplaty, a nedošlo-li k dohodě, stanovisko dodavatele a odběratele, jakož i prohlášení odběratele, že odevzdávanou dodávku nebo její část přejímá.

(2) — zrušen

(3) Jestliže odběratel odmítá dodávku převzít, sepíše organizace zápis, v němž uvedou svá stanoviska a jejich odůvodnění.

§ 293

Splnění dodávky

(1) Povinnost dodat je splněna řádným provedením sjednané dodávky. Povinnost odebrat je splněna prohlášením odběratele v zápise o převzetí, že dodávku přejímá.

(2) Splněním dodávky přechází správa (vlastnictví) předmětu dodávky na odběratele, pokud v prováděcích předpisech není stanoveno něco jiného.

Důsledky porušení povinností

§ 294

Odpovědnost za vady

(1) Převzal-li odběratel vadnou dodávku, má právo na dodatečné bezplatné odstranění vady nebo, jestliže by odstranění vady bylo spojeno s neúměrnými náklady, na přiměřenou slevu.

(2) Na žádost odběratele je dodavatel povinen bez zbytečného odkladu vady své dodávky odstranit i když neuznává, že za vady odpovídá; ve sporných případech nese náklady až do rozhodnutí o reklamaci prozatím dodavatel.

(3) Převzal-li odběratel dodávku s drobnými nedodělky, má právo požadovat jejich odstranění bez zbytečného odkladu nebo, jestliže by to bylo spojeno s neúměrnými náklady, požadovat přiměřenou slevu. Odběratel musí tato práva uplatnit stejným způsobem jako práva z odpovědnosti za vady.

§ 294a

Požaduje-li dodavatel investora od svého poddodavatele, aby za úplatu odstranil vady dodávky nebo poskytl nové bezvadné plnění poté, kdy odpovědnost poddodavatelova za vady již zanikla, je poddodavatel povinen se zavázat k poskytnutí požadovaného plnění tak, aby bylo zabezpečeno včasné vyřízení oprávněné reklamace investora. Případné právo dodavatele investora na náhradu škody vzniklé vadným plněním jeho poddodavatele tím není dotčeno. Totéž platí i ve vztahu mezi dalšími dodavateli a odběrateli.

§ 295

Majetkové sankce

(1) Dodavatel, který je v prodlení se splněním povinnosti dodat, je povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 0,5 % z ceny dodávky za každý započatý měsíc prodlení. U dodávek souborů strojů a zařízení řešených zcela nebo zčásti jako úkoly státního plánu výzkumných a vývojových prací si však organizace mohou sjednat majetkové sankce jinak.

(2) Dodavatel, který je v prodlení s odstraněním vad nebo drobných nedodělků, je povinen zaplatit odběrateli, pokud ve smlouvě není dohodnuto jinak, za každý den prodlení penále 500 Kčs až do dne, kdy vady nebo nedodělky budou odstraněny.

(3) Nezačne-li dodavatel bez zbytečného odkladu odstraňovat vady (§ 294 odst. 2) zjištěné po převzetí, které brání pokračovat ve zkušebním provozu, je povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 0,5 % z ceny své dodávky za každý započatý týden prodlení.

(4) Organizace, jež je v prodlení se splněním povinnosti, která je ve smlouvě označena jako povinnost, na níž je závislé včasné splnění dodávky, je povinna zaplatit za každý případ a den prodlení penále 500 Kčs, nejvýše však za každý případ 15 000 Kčs; ve smlouvě může být dohodnuta jiná výše penále. Penále se zvyšuje o částku, kterou organizace účtující penále je povinna v důsledku neplnění takové povinnosti zaplatit navíc svým dodavatelům.

(5) Odběratel, který je v prodlení s odevzdáním staveniště (pracoviště) nebo jeho části, je povinen zaplatit penále ve výši 0,1 % z ceny smluvních dodávek, které mají být na staveništi (pracovišti nebo jeho části) provedeny, nejméně však 1000 Kčs; trvá-li prodlení déle než jeden měsíc, je povinen zaplatit další penále ve výši 0,1 % z této ceny.

(6) Odběratel, který je v prodlení s odevzdáním projektové dokumentace, je povinen zaplatit dodavateli penále ve výši 0,25 % z ceny prací, jichž se dokumentace týká, a trvá-li prodlení déle než jeden měsíc, další penále ve výši 0,25 % z této ceny.

(7) Odběratel, který ve stanovené lhůtě nevytvořil potřebné předpoklady pro přejímání, nezačal je, řádně v něm nepokračoval nebo neoprávněně odmítl řádně nabídnutou dodávku převzít, je povinen zaplatit dodavateli penále ve výši 500 Kčs za každý den prodlení.

(8) Užívá-li odběratel nebo organizace, která má být provozovatelem (uživatel), předmět dodávky před jeho odevzdáním a převzetím bez dohody s dodavatelem, zaplatí odběratel dodavateli penále ve výši 500 Kčs za každý den neoprávněného užívání.

(9) — zrušen

§ 296

Jestliže některá z organizací zúčastněných na investiční výstavbě prodlením v plnění své povinnosti znemožní jiné zúčastněné organizaci splnit její povinnost, je povinna hradit této organizaci náklady skladování, ošetřování a podle potřeby i náklady revize a repase.

§ 297

O postupu při odevzdání a převzetí provedených oprav, o odpovědnosti za vady těchto oprav a o důsledcích jejich opožděného odstraňování platí, pokud ve smlouvě není dohodnuto jinak, přiměřeně ustanovení § 288 až 296 a příslušná ustanovení o uplatňování práv z odpovědnosti za vady.

Provozně nevyzkoušené stroje nebo zařízení

§ 298

K podpoře zavádění nových strojů nebo zařízení, zejména jde-li o stroje a zařízení, jež jsou zahrnuty v plánu rozvoje vědy a techniky, mohou prováděcí předpisy stanovit zvláštní dodací podmínky a odpovědnost pro případ použití provozně nevyzkoušených strojů nebo zařízení.

Smlouvy o dodávce stavebních prací
a o dodávce stavební části

§ 299

(1) Smlouvou o dodávce stavebních prací se dodavatel zavazuje dodat odběrateli stavební práce, včetně stavebních hmot a dílců, popřípadě včetně strojů, zařízení a příslušné části projektové dokumentace.

(2) Smlouvou o dodávce stavební části se dodavatel zavazuje dodat odběrateli stavební část stavby v rozsahu vymezeném ve schválené projektové dokumentaci. Dodává-li odběrateli též příslušnou část projektové dokumentace, je tato dokumentace součástí dodávky stavební části.

§ 300

(1) Práva z odpovědnosti za vady, které jsou zřejmě již při odevzdávání a přejímání, musí odběratel reklamovat v zápisu o převzetí, jinak právo z odpovědnosti za tyto vady zaniká.

(2) Záruční doba činí, pokud není stanovena podle § 135 jinak,

u záruvzdorných vyzdívek průmyslových pecí dva měsíce,

u záruvzdorných vyzdívek koksárenských baterií, vysokých pecí, ohřívaců větrů, jakož i u ostatních záruvzdorných vyzdívek a u kouřovodů šest měsíců,

u tunelů dva roky,

u vozovek silnic (ulic), u letištních drah a zpevněných ploch pro letadla s těžkou živící-

nou nebo betonovou anebo dlážděnou vozovkou a u ochranných nátěrů ocelových mostních konstrukcí tři roky,

u údolních přehrad, pokud jde o vady, které je možno zjistit až po naplnění nádrže na plné vzduť, šest měsíců od naplnění nádrže na plné vzduť, nejdéle však dva roky,

u ostatních prací jedenapůl roku.

Tyto lhůty se počítají vždy od podepsání zápisu o převzetí.

(3) Záruční doba se zkracuje o dobu, po kterou byl odběratel v prodlení se zahájením převzetí nebo části prací některým z dalších odběratelů anebo teprve po tomto převzetí, musí je odběratel reklamovat nejpozději do 15 dnů ode dne obdržení včasné reklamace dalšího odběratele, jinak právo z odpovědnosti za tyto vady zaniká. To platí i o poddodávkách pro dodavatele souboru strojů a zařízení.

(4) Jde-li o vady prací poddodavatele stavebních prací, které je možno zjistit teprve při převzetí prací nebo části prací některým z dalších odběratelů anebo teprve po tomto převzetí, musí je odběratel reklamovat nejpozději do 15 dnů ode dne obdržení včasné reklamace dalšího odběratele, jinak právo z odpovědnosti za tyto vady zaniká. To platí i o poddodávkách pro dodavatele souboru strojů a zařízení.

Smlouva o dodávce souboru strojů a zařízení

§ 301

Smlouvou o dodávce souboru (souborů) strojů a zařízení se dodavatel zavazuje dodat soubor strojů a zařízení (včetně montáží a příslušné části projektové dokumentace) zajišťující úplný nebo alespoň dílčí samostatný technologický proces. Požaduje-li to odběratel, je dodavatel povinen zavázat se, že dodá ve sjednané lhůtě a rozsahu též náhradní díly pro první vybavení strojů a zařízení; v případě prodlení je dodavatel povinen platit penále ve výši ceny nedodaných náhradních dílů.

§ 302

Pro případ, že dodavatel by musel své pracovníky vysílat na staveniště (pracoviště) v ekonomicky neodůvodněném předstihu, mohou prováděcí předpisy stanovit podmínky, za nichž je odběratel na žádost dodavatele povinen stroje a zařízení pro dodavatele na jeho náklad odebrat od dopravy, uskladnit a o uskladněné stroje a zařízení pečovat.

Komplexní vyzkoušení

§ 303

(1) Součástí dodávky je též komplexní vyzkoušení. Komplexním vyzkoušením prokazuje dodavatel, že dodávka je kvalitní a že je schopna zkušebního provozu.

(2) Rozsah a náplň komplexního vyzkoušení uvedou organizace ve smlouvě v souladu s projektovou dokumentací; současně dohodnou též ostatní podmínky, za kterých se bude komplexní

vyzkoušení provádět. Případné rozpory o rozsahu a náplni komplexního vyzkoušení řeší nadřízené orgány.

(3) Jestliže komplexní vyzkoušení nelze provést proto, že soubor navazuje na dosud nesplněné dodávky jiných dodavatelů investora, dohodnou organizace, jakým náhradním způsobem dodavatel osvědčí způsobilost ke zkušebnímu provozu. Jakmile odpadne překážka, která brání komplexnímu vyzkoušení, je dodavatel povinen dodatečně provést zkoušky v rozsahu odpovídajícím komplexnímu vyzkoušení. Jestliže se při tomto dodatečném vyzkoušení zjistí, že dodávka nebyla schopna při převzetí zkušebního provozu, je dodavatel povinen zaplatit odběrateli penále stanovené v § 295 odst. 1.

§ 304

(1) V rozsahu dohodnutém ve smlouvě odběratel obstará na žádost dodavatele kvalifikované pracovníky a poskytne suroviny, provozní hmoty, energii a jiné prostředky potřebné ke komplexnímu vyzkoušení a popřípadě též pro přípravu k němu.

(2) Dodavatel hradí náklady neúspěšného komplexního vyzkoušení a náklady další přípravy nezbytné k úspěšnému komplexnímu vyzkoušení, jestliže bylo komplexní vyzkoušení neúspěšné z příčin vzniklých u dodavatele.

Zkušební provoz a garanční zkoušky

§ 305

(1) Zkušební provoz provádí investor (provozovatel) na převzatém zařízení. Zkušebním provozem se prověřuje, zda zařízení bude za předpokládaných provozních a výrobních podmínek schopno vyrábět v kvalitě a množství stanoveném v projektové dokumentaci.

(2) Ve smlouvě o dodávce souboru strojů a zařízení jsou organizace povinny sjednat dobu zahájení i skončení zkušebního provozu a podmínky, rozsah a technicky nutnou dobu dodavatelovy účasti na zkušebním provozu; případné rozpory řeší nadřízené orgány.

(3) Dodavatel se účastní po sjednanou dobu zkušebního provozu souboru strojů a zařízení, které byly předmětem jeho dodávky, odstraňuje vyskytnuvší se závady a provádí případná seřizování nutná k dosažení ustáleného chodu. Za tím účelem je investor (provozovatel) povinen vyhovět žádosti dodavatele a na sjednanou dobu zkušební provoz přerušit.

(4) Prováděcí předpis může stanovit, že zkušební provoz je součástí dodávky; pro takový případ může práva a povinnosti organizací a postup při zkušebním provozu upravit odchylně.

§ 306

Vyžaduje-li to povaha dodávky, sjednají organizace ve smlouvě, že do určité lhůty po splnění

dodávky, zpravidla před ukončením zkušebního provozu, nejpozději však do skončení záruční doby, provede dodavatel garanční zkoušky, při nichž se zejména měřeními a výpočty prokazuje, že zařízení dosahuje smluvných jakostně technických ukazatelů a hodnot. Případné rozpory o rozsah a náplň garančních zkoušek, jakož i rozpory o kritéria pro posouzení jejich úspěšnosti řeší nadřízené orgány.

§ 307

Náklady vzniklé účastí dodavatele při zkušebním provozu a garančních zkouškách hradí odběratel, pokud nejde o opakování nebo prodloužení zkušebního provozu, popřípadě o opakování garančních zkoušek z příčin vzniklých u dodavatele.

Uplatňování práv z odpovědnosti za vady

§ 308

(1) Práva z odpovědnosti za vady, které jsou zřejmě již při odevzdávání a přejímání, musí odběratel reklamovat v zápisu o převzetí, jinak právo z odpovědnosti za tyto vady zaniká.

(2) Záruční doba činí — pokud není stanovena podle § 135 jinak — jeden rok od skončení zkušebního provozu, a není-li zkušební provoz sjednán, jedenapůl roku od splnění dodávky investori.

(3) Ve vztazích mezi dodavatelem a jejich dalšími dodavateli je možno reklamovat ve lhůtě uvedené v odstavci 2, prodloužené o dobu nutnou pro vyhotovení reklamace a její poštovní přepravu. V těchto vztazích nelze však reklamovat vady po uplynutí dvou let ode dne, kdy tyto další dodavatelé splnili svoji dodávku.

§ 309

Záruční doba se zkracuje o dobu, po kterou byl odběratel v prodlení se zahájením přejímacího jednání, nebo po kterou neoprávněně odmítl převzít dodávku, anebo o kterou se provedení zkušebního provozu zdrželo z příčin vzniklých na straně investora. Záruční doba se prodlužuje o dobu, o kterou byl provoz přerušen z důvodů vadného plnění dodavatelova.

§ 310

Odpovědnost při šéfmontáži

Jestliže je sjednána dodávka montáže způsobem šéfmontáže, platí o odpovědnosti dodavatele ustanovení § 316; za prodlení způsobené opožděným provedením montáže dodavatel neodpovídá.

Smlouva

o dodávce smontovaných strojů, zařízení nebo konstrukcí

§ 311

(1) Smlouvou o dodávce smontovaných strojů, zařízení nebo konstrukcí se dodavatel zavazuje

dodat odběrateli jednotlivé stroje, zařízení nebo kovové konstrukce včetně montáží.

(2) Smlouvou o dodávce smontovaných strojů, zařízení nebo konstrukcí se zajišťují dodávky takových strojů, zařízení nebo kovových konstrukcí a jejich montáží, které jsou jako dodávky smontovaných strojů, zařízení nebo konstrukcí stanoveny v seznamech vydaných dodavatelskými ministerstvy, a dále v případech, ve kterých se organizace nebo jejich nadřízené orgány na tom dohodnou.

(3) Jestliže montáž dodávaných strojů, zařízení nebo konstrukcí náleží do předmětu činnosti dodavatele, nemůže dodavatel v rozporu s požadavkem odběratele prosazovat uzavření samostatné smlouvy o dodávce montáže.

(4) Ustanovení § 302 platí obdobně.

§ 312

(1) Připravenost k odevzdání a převzetí strojů nebo zařízení osvědčuje dodavatel individuálním vyzkoušením.

(2) Individuální vyzkoušení je součástí dodávky a rozumí se jím zkouška stroje nebo zařízení v rozsahu nutném pro prověření úplnosti a funkce stroje nebo zařízení a řádného provedení montáže.

§ 313

(1) Práva z odpovědnosti za vady, které jsou zřejmě již při odevzdávání a přejímání, musí odběratel reklamovat v zápisu o převzetí, jinak právo z odpovědnosti za tyto vady zaniká.

(2) Záruční doba činí šest měsíců od splnění dodávky. Jde-li však o vady, které je možno zjistit teprve při převzetí některým z dalších odběratelů nebo teprve po tomto převzetí, musí odběratel reklamovat nejpozději do 15 dnů od obdržení včasné reklamace dalšího odběratele, u dodávek strojů nebo zařízení nejpozději však do dvou let od splnění dodávky.

§ 314

Pro dodávky smontovaných strojů, zařízení nebo konstrukcí, i když nejsou určeny pro investiční výstavbu, platí předcházející ustanovení přiměřeně.

Smlouva o dodávce montáže

§ 315

Smlouvou o dodávce montáže se dodavatel zavazuje umístit a sestavit stroje, zařízení, jejich soubor nebo konstrukce na sjednaném místě tak, aby byly schopny provozu.

§ 316

(1) Montáž se dodává podle dohody organizací buď dodavatelským způsobem nebo způsobem šéfmontáže.

(2) Při dodavatelském způsobu provádí všechny montážní práce dodavatel.

(3) Při dodávce montáže způsobem šéfmontáže dodavatel montážní práce jen odborně technicky řídí. Ostatní montážní práce provádí odběratel podle příkazu a za odborného vedení dodavatele; dodavatel je však oprávněn si vyhradit, že některé vybrané práce provede sám. Dodavatel neodpovídá za nedodržení lhůt a za vady, které vznikly v důsledku neuposlechnutí nebo neodborného provedení jeho příkazů, a za prodlení s odevzdáním prací, které způsobil odběratel.

§ 317

(1) Připravenost k odevzdání a převzetí osvědčuje dodavatel provedením stanovených zkoušek každého jednotlivého stroje nebo zařízení v rozsahu nutném pro prověření řádného provedení montáže; tyto zkoušky jsou součástí dodávky.

(2) O uplatňování práv z odpovědnosti za vady platí obdobně ustanovení § 313.

§ 318

Pro dodávky montážních prací, i když nejsou určeny pro investiční výstavbu, platí předcházející ustanovení přiměřeně.

Smlouva o dodávce stavby

§ 318a

(1) Smlouvou o dodávce stavby se dodavatel zavazuje dodat odběrateli celou stavbu včetně úplné projektové dokumentace nebo alespoň stavební a technologickou část včetně jen příslušné části projektové dokumentace.

(2) Je-li součástí dodávky úplná projektová dokumentace, dohodnou organizace při uzavírání smlouvy též lhůtu pro předání té části projektové dokumentace, která podle zvláštních předpisů podléhá schválení. Nejpozději do 3 měsíců po schválení projektové dokumentace jsou organizace povinny v souladu s ní smlouvu upravit, popřípadě doplnit.

(3) Je-li součástí dodávky jen příslušná část projektové dokumentace, uzavírá se smlouva na základě té části projektové dokumentace, která podle zvláštních předpisů podléhá schválení.

(4) Komplexní vyzkoušení je součástí dodávky, s výjimkou případů, kdy se komplexní vyzkoušení vzhledem k povaze dodávky neprovádí. Jestliže komplexním vyzkoušením nelze spolehlivě ověřit, zda zařízení bude schopno vyrábět ve stanovené kvalitě a množství, popřípadě jinak řádně plnit svou funkci, může prováděcí předpis stanovit, že součástí dodávky je též zkušební provoz. Pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného, platí ustanovení § 303 až 307 a § 309 též pro smlouvu o dodávce stavby.

(5) Vady, které jsou zřejmé již při odevzdávání a přejímání, musí odběratel reklamovat v zá-

pisu o převzetí, jinak právo z odpovědnosti za tyto vady zaniká.

(6) Záruční doba činí — pokud není stanovena podle § 135 a § 300 odst. 2 jinak — jedenapůl roku od splnění dodávky.

(7) Prováděcí předpis může podrobněji upravit uzavírání a obsah smlouvy o dodávce stavby a způsob plnění dodávky; může též se zřetelem na rozsah předmětu plnění odchýlně upravit odpovědnost dodavatele stavby.

Smlouva o rekonstrukci nebo modernizaci

§ 318b

(1) Smlouvou o rekonstrukci nebo modernizaci se dodavatel zavazuje provést na stavbě soubor prací v rozsahu potřebném k dosažení vyšší účinnosti nebo zlepšení použitelnosti technologického zařízení nebo stavebního objektu oproti původnímu stavu. Soubor prací zahrnuje zpravidla úpravy, výměny a jiné podobné práce včetně oprav a dodávek nových strojů, zařízení a jiných výrobků a popřípadě též příslušné projektové dokumentace nebo její části.

(2) Odběratel je povinen připravit technologické zařízení nebo stavební objekt k provedení příslušných prací a zajistit po dobu provádění prací potřebné výluky nebo omezení provozu či užívání.

(3) Odběratel je povinen umožnit dodavateli využití svých provozních prostor, mechanismů, pomůcek a přívodu energií, pokud tím nebude nepřiměřeně omezen provoz či užívání ostatních zařízení nebo stavebních objektů, a tam, kde je to hospodářsky účelné, je povinen sjednat další potřebná spolupůsobení.

(4) Pokud se v průběhu prací zjistí nové skutečnosti, o kterých dodavatel při uzavírání smlouvy nevěděl a vědět nemusel, které podstatně ztíží nebo znemožní dosažení stanoveného nebo sjednaného účelu, je odběratel povinen souhlasit s návrhem dodavatele na odpovídající změnu smluvního závazku. Zjistí-li se, že plnění bylo od počátku nemožné, nebo se nemožným stalo dodatečně, jsou organizace povinny dohodnout potřebné dokončovací práce. Dodavatel nepozbývá práva na zaplacení provedených prací.

(5) Připravenost k odevzdání a převzetí osvědčuje dodavatel způsobem odpovídajícím povaze dodávky. U rekonstrukcí a modernizací technologického zařízení osvědčuje dodavatel kvalitu dodávky a způsobilost uvedení zařízení do provozu dohodnutými, popřípadě stanovenými zkouškami. Rozsah a způsob těchto zkoušek se stanoví s přihlédnutím k povaze dodávky přiměřeně podle § 303, 312 nebo § 317.

(6) Vyžaduje-li to povaha dodávky, sjednají organizace též podmínky zkušební provozu, po-

případě i garančních zkoušek přiměřeně podle ustanovení § 305 a 306.

(7) Záruční doba činí — pokud není stanovena podle § 135 a § 300 odst. 2 jinak — jeden rok od skončení zkušebního provozu a není-li zkušební provoz sjednán, jedenapůl roku od splnění dodávky.

(8) Pro dodávky rekonstrukce nebo modernizace platí obdobně též ustanovení § 302, 304, 307, § 308 odst. 1 a 3, § 309 a 310, pokud jde o technologické zařízení, a § 300 odst. 1, 3 a 4, pokud jde o stavební objekty. Dodávky rekonstrukce nebo modernizace se považují za vyšší dodávky, jestliže rozsah a povaha plnění odpovídá dodávce souboru strojů a zařízení nebo dodávce stavební části.

Dodavatelské systémy

§ 319

Dohodou mezi organizacemi, popřípadě opatřeními nadřízených orgánů se stanoví, zda ve smluvním vztahu s investorem bude jedna nebo více organizací a jakým způsobem budou dodávat (dodavatelský systém). Žádá-li o to organizace určená jako vyšší dodavatel, musí být opatřeními nadřízených orgánů určeny též rozhodující poddodavatelské organizace a způsob jejich dodávek.

Jiná ustanovení

§ 320

Prováděcí předpisy mohou upravit dodávky pro zemědělskou investiční výstavbu jednotných zemědělských družstev odchylně.

§ 320a

Jestliže některé činnosti příslušející investoři vykonává jiná organizace (např. organizace inženýrská nebo projektově inženýrská), vztahují se ustanovení této hlavy, pokud jednají o investoři, též na tuto organizaci.

Hlava druhá

DOVOZ A VÝVOZ INVESTIČNÍCH CELKŮ, PRACÍ A VÝKONŮ

Oddíl první

Dovoz investičních celků a některých strojů a zařízení

§ 320b

(1) Smlouvou o dovozu investičního celku se organizace, která zajišťuje dovoz (dovozce), zavazuje opatřit pro organizaci, která dovoz objednává (objednatel), za podmínek v ní dohodnutých investiční celek. Objednatel se touto smlouvou zavazuje dohodnutým způsobem spolupůsobit, investiční celek převzít a zaplatit. Smlouva vznikne, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu.

(2) Podkladem pro vypracování návrhu smlouvy je poptávka obsahující požadavky objednatele a lhůtu, ve které má být návrh smlouvy předložen.

(3) Dovozce je povinen podat návrh smlouvy ve lhůtě uvedené v poptávce. Nemůže-li tak učinit, musí nejpozději do 15 dnů po obdržení poptávky sdělit objednateli řádně odůvodněné stanovisko.

§ 320c

Investičním celkem z dovozu se rozumí plnění, popřípadě soubor plnění zahraniční osoby, jejichž předmětem je alespoň

- a) výstavba jednoho stavebního objektu, popřípadě bez stavebních hmot, dílců, strojů nebo zařízení a ocelové stavební konstrukce a popřípadě včetně příslušné části projektové dokumentace nebo
- b) soubor strojů a zařízení zajišťující úplný nebo alespoň dílčí samostatný technologický proces, včetně montáže nebo technické pomoci při montáži a zkoušek odpovídajících účelům komplexního vyzkoušení (§ 303 odst. 1), popřípadě včetně příslušné části projektové dokumentace a účasti na zkušebním provozu a provedení garančních zkoušek.

§ 320d

(1) Dovozce je povinen si vyžádat od objednatele spolupráci, kterou potřebuje pro přípravu na uzavření smlouvy se zahraniční osobou. Objednatel je povinen dovozci spolupráci poskytnout.

(2) Dovozce je povinen předložit objednateli k odsouhlasení návrh písemné dohody

- a) o znění těch ustanovení návrhu smlouvy se zahraniční osobou, která stanoví prováděcí předpis nebo dohoda organizací, a pokud by tak nebylo stanoveno, o znění těch ustanovení, která budou zahrnuta do smlouvy o dovozu investičního celku,
- b) o čase plnění a o lhůtách pro spolupůsobení objednatele, které budou sjednány ve smlouvě o dovozu investičního celku.

(3) Nadřízené orgány jsou povinny řešit případné rozpory, které vzniknou při přípravě smlouvy o dovozu investičního celku v souvislosti s projednáváním smlouvy se zahraniční osobou.

(4) Organizace jsou povinny uzavřít smlouvu o dovozu investičního celku tak, aby byla v souladu se smlouvou se zahraniční osobou. Objednatel však není povinen uzavřít smlouvu o dovozu investičního celku, jestliže nedošlo k sjednání dohody podle odstavce 2 nebo jestliže dovozce neuzavřel smlouvu se zahraniční osobou ve znění, o němž se s ním předem dohodl (odstavec 2), popřípadě ve znění, s nímž souhlasily nadřízené orgány (odstavec 3).

(5) Pro vztahy mezi objednatelem a dalšími zúčastněnými organizacemi platí obdobně ustanovení odstavců 1 až 3 a přiměřeně ustanovení odstavce 4.

§ 320e

Jsou-li předmětem samostatného plnění práce, splnění nastane shodně se splněním smlouvy se zahraniční osobou.

§ 320f

Dovozce odpovídá objednateli za vady investičního celku stejným způsobem a ve stejném rozsahu, jako odpovídá zahraniční osoba dovozci; údaje o tom uvedou organizace ve smlouvě. Jestliže však smlouva se zahraniční osobou neumožňuje dovozci reklamovat později, než v poslední den záruční lhůty a organizace se nedohodnou jinak, objednatel musí reklamovat nejpozději 7 pracovních dnů před koncem lhůty, v níž může dovozce reklamovat vůči zahraniční osobě, jinak jeho právo z odpovědnosti za vady zaniká.

§ 320g

Pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného, vztahují se na porušení povinností ze smlouvy o dovozu investičního celku majetkové sankce, které odpovídají majetkovým sankcím stanoveným za porušení smlouvy se zahraniční osobou; organizace uvedou tyto majetkové sankce ve smlouvě o dovozu investičního celku. Tyto majetkové sankce nemusí organizace účtovat a vymáhat.

§ 320h

(1) Pro dovoz investičních celků platí obdobně ustanovení § 169, 193 až 195, 197, § 211 odst. 2, § 238, 241b, 246, 247, 248a, 251a, 252, 256, 257 a § 293 odst. 2.

(2) Prováděcí předpis může stanovit, že ustanovení o dovozu investičního celku se použijí též při dovozu jednotlivých technicky náročných nebo nákladných strojů a zařízení a úpravu tohoto oddílu vztáhnout i na související závazkové vztahy, jejichž účastníkem není dovozce; může se též odchýlit od ustanovení § 320c a 320f.

Oddíl druhý

Dodávky vývozních investičních celků

Úvodní ustanovení

§ 321

(1) Smlouvou o dodávce vývozního investičního celku se dodavatel zavazuje dodat stroje, zařízení nebo práce, pokud je dodávka uvedena jako dodávka vývozního investičního celku v seznamu vydaném příslušnými ministerstvy po projednání s federálním ministerstvem zahraničního obchodu, nebo pokud byla jako dodávka vývozního inves-

tičního celku dohodnuta mezi organizacemi nebo jejich nadřazenými orgány.

(2) Jako dodávka vývozního investičního celku může být mezi organizacemi dohodnuta jen dodávka strojů, zařízení nebo prací v rozsahu alespoň jednoho souboru nebo jednoho objektu.

§ 322

Dodávku vývozního investičního celku zajišťuje vůči podniku zahraničního obchodu (vývoznímu odběrateli) jediný dodavatel (hlavní dodavatel), pokud prováděcí předpis nebo dohoda zúčastněných ministerstev nestanoví jinak.

Uzavírání smluv

§ 323

(1) Podkladem pro vypracování návrhu smlouvy je poptávka obsahující požadavky vývozního odběratele a lhůtu, ve které má být návrh smlouvy předložen.

(2) Hlavní dodavatel je povinen podat návrh smlouvy ve lhůtě uvedené v poptávce. Nemůže-li tak učinit, musí nejpozději do 15 dnů po obdržení poptávky sdělit vývoznímu odběrateli řádně odůvodněné stanovisko.

(3) Návrhem smlouvy je hlavní dodavatel vázán po dobu tří měsíců, pokud se s vývozním odběratelem nedohodne na jiné lhůtě; je však oprávněn návrh podmínit tím, že vývozní odběratel nepřijme jiné, jmenovitě uvedené návrhy smluv, které mu hlavní dodavatel již dříve podal.

(4) Nepředal-li vývozní odběratel hlavnímu dodavateli projektovou dokumentaci zahraničního zákazníka, je hlavní dodavatel povinen na základě poptávky zajistit vypracování nabídkového projektu, pokud je to pro vypracování návrhu smlouvy potřeba.

(5) Jestliže hlavní dodavatel v zájmu dodržení dodací lhůty zahájí se souhlasem vývozního odběratele práce na další projektové dokumentaci nebo výrobu před uzavřením smlouvy, uhradí vývozní odběratel náklady s tím spojené, i když k uzavření smlouvy nedojde.

(6) Hlavní dodavatel je povinen poskytnout vývoznímu odběrateli na jeho žádost odbornou pomoc při přípravě a sjednávání smlouvy se zahraničním zákazníkem. Pokud to vývozní odběratel požaduje, hlavní dodavatel je povinen své stanovisko vyjádřit písemně a souhlasit, aby do smlouvy o dodávce vývozního investičního celku byly zahrnuty závazky a úpravy v souladu s tímto stanoviskem.

§ 324

Lhůta pro podání žádosti o rozhodnutí sporu o jiných náležitostech (§ 153 odst. 4) činí tři měsíce od vzniku smlouvy.

Dodací podmínky**§ 325****Jakost a obaly**

(1) Sjednává-li se jakost jednotlivých výrobků dodaných v rámci dodávky vývozního investičního celku, platí přiměřeně ustanovení § 217.

(2) Pokud se organizace o druhu obalů a o způsobu balení nedohodly jinak, je hlavní dodavatel oprávněn použít obvyklého vývozního obalu odpovídajícího způsobu a délce přepravy.

§ 326**Montáž**

Montáž se dodává podle dohody organizací buď dodavatelským způsobem nebo způsobem šefmontáže. Při dodávce montáže způsobem šefmontáže neodpovídá hlavní dodavatel za dodržení lhůty k provedení montáže.

§ 327**Přirážky**

(1) Prodlouží-li hlavní dodavatel na žádost vývozního odběratele závaznost návrhu smlouvy bez změn dodací lhůty nebo zaváže-li se zkrátit původně smlouvenou dodací lhůtu, může současně požadovat sjednání přiměřené přirážky.

(2) Přiměřenou přirážku obdrží hlavní dodavatel též tehdy, jestliže dodrží smlouvenou lhůtu, popřípadě zkrátí zpoždění, přestože vývozní odběratel je v prodlení s plněním svých povinností vůči hlavnímu dodavateli.

§ 328**Splnění dodávky**

(1) Dodávka strojů, zařízení a projektové nebo jiné dokumentace je splněna jejich předáním prvním tuzemskému veřejnému dopravci nebo poště k přepravě do místa určení, popřípadě předáním vývoznímu odběrateli; při prodlení odběratele platí ustanovení § 168 odst. 2 obdobně.

(2) Dodávka montážních prací nebo jiných prací je splněna jejich řádným provedením.

(3) Prováděcí předpis může upravit splnění dodávek odchýlně.

Odpovědnost za vadné nebo opožděné plnění**§ 329**

(1) Hlavní dodavatel odpovídá vývoznímu odběrateli za vady dodávky po stejnou dobu jako vývozní odběratel zahraničnímu zákazníkovi. Vývozní odběratel je povinen před uzavřením smlouvy se zahraničním zákazníkem projednat dobu odpovědnosti s hlavním dodavatelem. Tuto dobu je však povinen s hlavním dodavatelem předem dohodnout v tom případě, sjednává-li se zahranič-

ním zákazníkem delší dobu odpovědnosti, než jaká odpovídá ustanovení příslušných mezistátních podmínek; jinak je třeba dohody jen tehdy, sjednává-li se delší doba odpovědnosti než jeden rok od uvedení strojů a zařízení do provozu, popřípadě delší než dva roky od dodávky poslední podstatné části.

(2) Rozsah a podmínky odpovědnosti, pokud nejsou stanoveny prováděcím předpisem, musí vývozní odběratel s hlavním dodavatelem vždy dohodnout; organizace jsou přitom vázány příslušnými mezistátními podmínkami.

(3) Pokud nedošlo mezi vývozním odběratelem a hlavním dodavatelem k dohodě o delší době odpovědnosti poskytované zahraničnímu zákazníkovi, omezuje se odpovědnost hlavního dodavatele po uplynutí doby, kterou s ním nemusí vývozní odběratel dohodnout, na povinnost provést opravy na náklad vývozního odběratele.

§ 330

(1) Vývozní odběratel musí reklamovat do 15 dnů ode dne, kdy obdržel včasnou zprávu zahraničního zákazníka o vadách dodávky, jinak jeho právo z odpovědnosti za vady zaniká.

(2) Hlavní dodavatel je povinen bez zbytečného odkladu reklamované vady na žádost vývozního odběratele odstranit i v případech, kdy neuznává, že za vady odpovídá; náklady až do rozhodnutí o reklamaci nese prozatím hlavní dodavatel.

(3) Jestliže pro dodávku platí mezistátní podmínky, musí být reklamáce vyřízena v souladu s nimi.

§ 331

(1) Hlavní dodavatel, který je v prodlení s plněním dodávky, je povinen zaplatit odběrateli za každý započatý měsíc prodlení penále ve výši 1 % z ceny strojů, zařízení nebo prací, které nebyly dodány, nejvýše však 6 %. Jestliže však pro prodlení dodavatele s plněním části dodávky nelze dodávky použít k určenému účelu z důvodu zpoždění její části, zaplatí dodavatel penále tak, jako kdyby nebylo plněno vůbec.

(2) Organizace jsou povinny sjednat penále za nedodržení povinností, jejichž včasné splnění má význam pro dodržení konečné dodací lhůty.

(3) — zrušen

§ 331a

Pro dodávky vývozních investičních celků platí obdobně ustanovení § 178 odst. 1, § 189 odst. 3, § 192 odst. 1 a 2, § 211 odst. 2, § 220 odst. 3 a 4, § 225, 226, § 228 odst. 2, § 230, 231, § 232 odst. 3 a 4, § 233, 235, 235a a § 293 odst. 2 a přiměřeně ustanovení § 174 odst. 4, § 175 odst. 1 a 3, § 183 odst. 1, § 221 a 224.

Povinnosti ostatních dodavatelských organizací**§ 332**

(1) Ustanovení tohoto oddílu platí též pro závazkové vztahy

- a) mezi hlavním dodavatelem a jeho dodavateli, jakož i mezi dalšími dodavateli a odběrateli, pokud rozsah dodávek je určen obdobně podle ustanovení § 321; prováděcí předpis však může stanovit jinou lhůtu pro reklamaci vad,
- b) mezi hlavním dodavatelem a příslušnou projektovou organizací, pokud jde o dodávku projektové dokumentace v rozsahu požadovaném hlavním dodavatelem.

(2) Ustanovení tohoto oddílu platí přiměřeně též pro závazkové vztahy mezi všemi odběrateli a dodavateli, pokud se týkají poskytování technické pomoci.

(3) Pro dodávky jednotlivých výrobků určených pro vývozní investiční celek, pokud jejich odběratelem je hlavní dodávatel nebo některá z organizací uvedených v odstavci 1 písm. a), platí obdobně ustanovení § 211 odst. 2, § 232 odst. 3 a 4, § 235 a 235a a přiměřeně ustanovení § 217 odst. 1, § 220 odst. 3 a 4, § 221, 224 až 231.

Oddíl třetí**Dovoz a vývoz prací a výkonů****§ 332a****Dovoz prací a výkonů**

(1) Smlouvou o dovozu prací a výkonů se dovozce zavazuje opatřit pro objednatele za podmínek v ní dohodnutých provedení prací a výkonů zahraniční osobou. Objednatel se zavazuje dohodnutým způsobem spolupůsobit; práce a výkony převzít a zaplatit. Smlouva vznikne, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu.

(2) Součástí plnění prací a výkonů mohou být hmoty, dílce a jiné výrobky, pokud je to účelné.

(3) Splnění nastane shodně se splněním podle smlouvy se zahraniční osobou.

(4) Dovoze odpovídá objednateli za vady prací a výkonů stejným způsobem a ve stejném rozsahu, v jakém odpovídá zahraniční osoba dovozci; údaje o tom uvedou organizace ve smlouvě. Objednatel musí reklamovat nejpozději ve lhůtě, v níž je oprávněn reklamovat dovozce, zkráceně o 7 pracovních dnů, jinak jeho právo z odpovědnosti za vady zaniká.

(5) Pro dovoz prací a výkonů platí obdobně ustanovení § 211 odst. 2, § 238, 241b, 247, 251a, 257, § 320d odst. 1, 2 a 4 a § 320g.

§ 332b**Vývoz prací a výkonů**

(1) Smlouvou o vývozu prací a výkonů se organizace zavazuje vývozci provést v čase a za

podmínek v ní dohodnutých práce a výkony pro jeho zahraničního zákazníka. Vývozce se zavazuje zajistit pro organizaci, která práce a výkony provádí, sjednanou součinnost a za provedené práce a výkony zaplatit. Smlouva vznikne, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu.

(2) Závazek provést práce a výkony je splněn jejich řádným provedením.

(3) Organizace, která práce a výkony provádí, odpovídá vývozci za vady prací a výkonů stejným způsobem a ve stejném rozsahu, v jakém odpovídá vývozce zahraničnímu zákazníkovi. Vývozce musí reklamovat nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy obdržel včasnou zprávu zahraničního zákazníka o vadách prací a výkonů; jinak jeho právo z odpovědnosti za vady zaniká.

(4) Jestliže o to vývozce požádá, je organizace, která práce a výkony provádí, povinna mu poskytnout odbornou pomoc při přípravě a sjednávání smlouvy se zahraničním zákazníkem; písemným stanoviskem, které při tom zaujme, je vůči vývozci vázána.

(5) Pro vývoz prací a výkonů platí obdobně ustanovení § 211 odst. 2, § 231, § 232 odst. 3 a 4, § 233, 320g a § 330 odst. 2.

ČÁST OSMÁ A**HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY****K ZABEZPEČENÍ****VĚDECKOTECHNICKÉHO ROZVOJE****§ 332c**

Závazky k zabezpečení vědeckotechnického rozvoje vznikají uzavřením hospodářských smluv nebo příkazem nadřízených orgánů.

§ 332d**Smlouva o vědeckotechnických pracích**

(1) Smlouvou o vědeckotechnických pracích se řešitel zavazuje vyřešit výzkumný nebo vývojový úkol nebo jeho část (dále jen „úkol“) a výsledek řešení odevzdat ve sjednaném čase zadavateli. Zadavatel se zavazuje spolupracovat v dohodnutém rozsahu na dosažení cíle smlouvy, výsledek řešení odebrat a zaplatit nebo zajistit zaplacení, pokud ze zvláštních předpisů nevyplývá něco jiného. Je-li zadavatelem nadřízený orgán, může svůj závazek splnit tím, že zajistí jeho splnění jinou organizací.

(2) Předmět plnění je dohodnut, je-li shoda alespoň o technických nebo ekonomických parametrech či jiných charakteristikách, výsledku řešení a o formě, v jaké bude výsledek řešení odevzdán.

(3) Závazek řešitele vyřešit úkol a výsledek řešení odevzdat je splněn řádným vyřešením úko-

lu včetně úspěšného provedení stanovených nebo dohodnutých zkoušek, splněním dalších podmínek stanovených právními předpisy nebo smlouvou a nabídnutím výsledku řešení k převzetí. Závazek řešitele vyřešit úkol je splněn též, prokáže-li řešením, že dohodnutého cíle nelze dosáhnout (negativní řešení).

(4) Závazek zadavatele odebrat výsledek řešení je splněn prohlášením zadavatele v zápise o převzetí, že výsledek řešení přejímá.

(5) Řešitel je povinen při řešení využívat dostupné nejnovější poznatky vědy a techniky.

(6) Převzal-li zadavatel vadný výsledek řešení, má právo na bezplatné odstranění vady nebo, jestliže by odstranění vady bylo spojeno s neúměrnými náklady, na přiměřenou slevu z ceny, pokud ze stejných důvodů nebyla cena snížena podle cenových předpisů. Zadavatel je povinen vady reklamovat nejpozději v době, kdy odstranění vady má ještě význam z hlediska technického nebo ekonomického; prováděcí předpisy mohou stanovit lhůty, po jejichž uplynutí již reklamovat nelze.

(7) Řešitel neodpovídá za vady výsledku řešení, jestliže prokáže, že byly způsobeny okolnostmi, jímž nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na něm požadovat; na požádání zadavatele je však povinen, pokud je to hospodářsky účelné, odstranit vady za úplatu.

(8) Škoda se hradí jen do výše ceny předmětu plnění, pokud organizace nedohodnou vyšší hranici náhrady škody.

(9) Řešitel, který je v prodlení se splněním závazku vyřešit úkol a výsledek řešení odevzdat, je povinen zaplatit zadavateli penále ve výši 0,5 % z jeho ceny za každý započatý měsíc prodlení.

(10) Zadavatel, který je v prodlení se splněním závazku ke spolupůsobení, je povinen zaplatit řešiteli za každý případ a den prodlení penále ve výši 500 Kčs, nejvýše však za každý případ 15 000 Kčs.

(11) Zadavatel, který ve stanovené lhůtě nevytvořil potřebné předpoklady pro přejímání, nezahájil je, řádně v něm nepokračoval nebo neoprávněně odmítl řádně nabídnutý výsledek řešení převzít, je povinen zaplatit řešiteli penále ve výši 500 Kčs za každý den prodlení.

(12) Organizace, jímž vzniklo právo na majetkové sankce podle odstavců 9 až 11, mohou od jejich účtování a vymáhání zčásti nebo zcela upustit. Ustanovení odstavců 10 a 11 a § 378 se nepoužije, jestliže stranou, která je v prodlení, je nadřízený orgán.

§ 332e

Smlouva o využívání výsledků vědeckotechnických prací

(1) Smlouvou o využívání výsledků vědecko-

technických prací se organizace zavazují, jednat tak, aby v souladu s národohospodářsky odůvodněnou potřebou bylo zajištěno brzké a efektivní zavedení výsledků řešení výzkumných a vývojových úkolů do výroby nebo ostatní společenské praxe, popřípadě jejich opětovné použití.

(2) Organizace ve smlouvě uvedou obsah závazků a způsob a čas jejich plnění. Pokud z povahy závazku nevyplyvá něco jiného anebo pokud není něco jiného stanoveno, platí, že plnění se poskytuje za úplatu ve výši podle cenových předpisů. Smlouva vzniká dohodou o celém jejím obsahu.

(3) Jestliže organizace zúčastněná na vědeckotechnických pracích nebo přicházející v úvahu jako jejich realizátor nebo uživatel prokáže v kterémkoliv stadiu řešení nebo realizace odůvodněný zájem na tom, aby odpovídajícími smluvními závazky bylo působeno k co nejrychlejšímu nebo nejširšímu anebo nejefektivnějšímu využití výsledků vědeckotechnických prací, je ta organizace, která požadovanou činností může k zamýšlenému cíli přispět, povinná smlouvu uzavřít.

(4) Závazek ze smlouvy je splněn, jakmile bylo dosaženo cíle, který byl sledován převzetím závazku při uzavírání smlouvy. Splnění závazku si organizace písemně potvrdí, pokud to povaha závazku vyžaduje.

(5) Organizace, která svůj závazek řádně nesplnila nebo jinak porušila, nemůže se zprostit povinnosti nahradit škodu; hradí však nejvýše dvojnásobek poskytnuté úplaty, nebo nejvýše 10 000 Kčs, jde-li o plnění bezúplatné.

§ 332f

Závazky založené příkazem nadřízeného orgánu

Závazky k zabezpečení úkolů plánů vědeckotechnického rozvoje mohou být založeny též příkazem orgánu nadřízeného řešiteli, který obsahuje náležitosti nutné pro vznik smlouvy. Pro vztah mezi nadřízeným orgánem a řešitelskou organizací platí ustanovení o závazcích z hospodářských smluv, pokud prováděcí předpisy nestanoví něco jiného.

§ 332g

Prováděcí předpis podrobněji upraví jednotlivé druhy smluv o vědeckotechnických pracích a smluv o využívání výsledků vědeckotechnických prací a závazky z příkazů vydávaných nadřízenými orgány.

ČÁST DEVÁTÁ HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY V NÁKLADNÍ PŘEPRÁVĚ

Hlava první

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 333

Ustanovení této části se vztahují na nákladní přepravu prováděnou pro socialistické organizace

(přepravce) dopravními nebo jinými k tomu oprávněnými organizacemi (dopravci), s výjimkou přeprav, pro něž platí mezinárodní úmluvy. Na přepravu námořní a leteckou vztahují se ustanovení této části jen pokud právní předpisy nestanoví jinak.

Hlava druhá

ZÁVAZKY Z PŘEPRAVNÍHO PLÁNU A SMLOUVA O PŘÍPRAVĚ PŘEPRAV

§ 334

(1) Schválením závazného přepravního plánu vzniká mezi dopravcem a přepravcem, kteří byli určeni plánem, hospodářský závazek o objemu a podmínkách plánované přepravy.

(2) Přepravce je povinen objednat si včas přepravu zásilek obsažených v závazném plánu přepravy a podat je k přepravě; dopravce je povinen přichystat pro tyto zásilky dopravní prostředky a zásilky převzít k přepravě.

(3) Přepravce je povinen v objednávce uvést všechny údaje nutné k provedení a vyúčtování přepravy.

§ 334a

(1) Smlouva o přípravě přeprav se uzavírá, je-li třeba zajistit budoucí opakované přepravy členěné podle předpokládané přepravní cesty, způsobu přepravy, objemu i druhu nákladu a s ními související hospodářskou spoluprací.

(2) Uzavřením smlouvy o přípravě přeprav vzniká mezi organizacemi závazek uzavřít přepravní smlouvy na předpokládaný objem a druh nákladu a způsob přepravy v předpokládaném časovém členění.

(3) Uzavřením smlouvy o přípravě přeprav vznikají organizacím též obdobné povinnosti jako jsou stanoveny v § 334 odst. 2 a 3.

§ 335

(1) Organizace je povinna zaplatit majetkové sankce stanovené prováděcími předpisy, nepřipraví-li dopravní prostředky k provedení přeprav nebo neodčerpá-li objem a druh přeprav na předpokládané přepravní cestě nebo v předpokládaném časovém členění, jak bylo stanoveno závazným přepravním plánem nebo smlouvou o přípravě přeprav.

(2) Za škodu způsobenou porušením povinností uvedených v odstavci 1 odpovídá organizace jen, stanoví-li tak prováděcí předpisy.

(3) Prováděcí předpisy mohou stanovit i další majetkové sankce pro případ porušení jiných povinností v přepravě, zejména při plnění závazného přepravního plánu nebo smlouvy o přípravě přeprav.

Hlava třetí

ZÁVAZKY Z PŘEPRAVNÍ SMLOUVY

Přepravní smlouva

§ 336

Přepravní smlouva vzniká převzetím zásilky k přepravě; převzetí se potvrzuje na přepravní listině. Stanoví-li tak přepravní řády, vzniká přepravní smlouva již dohodou o podmínkách přepravy; v tomto případě je dopravce povinen na žádost přepravce písemně potvrdit převzetí zásilky.

§ 337

(1) Přepravní smlouvou se dopravce zavazuje odesílateli, že přepraví zásilku do určeného místa a vydá ji oprávněnému příjemci nebo že provede přepravu v dohodnutém rozsahu a za stanovených podmínek. Dopravce je povinen provést přepravu s odbornou péčí a ve stanovených lhůtách. Odesílatel se zavazuje spolupůsobit podle přepravních řádů a za přepravu zaplatit.

(2) Přepravní řády stanoví, kdy zásilka může být z přepravy vyloučena nebo kdy může být uzavření přepravní smlouvy, popřípadě provedení přepravy odmítnuto.

§ 338

(1) Není-li stanoveno něco jiného, může dopravce ke splnění smlouvy použít i jiných organizací. Přitom odpovídá dopravci stejným způsobem, jakoby přepravu provedl sám.

(2) Provádějí-li dopravci různých druhů dopravy přepravu podle zvláštních předpisů společně (sdružená přeprava), stanoví tyto předpisy, který z dopravců a za jakých podmínek odpovídá za tuto přepravu.

§ 339

Příjemci jsou povinni spolupůsobit podle přepravních řádů ke splnění přepravní smlouvy. Jestliže za příjemce přejímá od dopravce zásilku k další přepravě jiný dopravce, odpovídá za to, že provede všechny úkony předepsané příjemci zásilkou.

Odpovědnost dopravce

§ 340

(1) Dopravce odpovídá za škody, které vzniknou na přepravované zásilce v době od převzetí k přepravě až do jejího vydání; své odpovědnosti se zproští, jen byla-li škoda způsobena odesílatelem nebo příjemcem, vadností zásilky, jejího obalu nebo balení, zvláštní povahou zásilky anebo okolností, kterou nemohl dopravce odvrátit.

(2) Přepravní řády mohou stanovit, v kterých případech je přepravce povinen dokázat, že škoda nebyla způsobena některou z okolností uvedených v odstavci 1.

§ 341

Při ztrátě nebo zničení přepravované zásilky je dopravce povinen nahradit cenu, kterou měla ztracená nebo zničená zásilka v době, kdy byla převzata k přepravě. Kromě toho je dopravce povinen hradit všechny náklady vzniklé v souvislosti s přepravou ztracené nebo zničené zásilky. Při poškození nebo částečné ztrátě hradí dopravce částku, o niž byla zásilka znehodnocena; pokud bude účelné provést opravu, hradí dopravce náklady opravy.

§ 342

Za jiné škody odpovídá dopravce, jen byly-li způsobeny překročením dodací lhůty; tyto škody hradí jen do výše dovozného.

§ 343

Za překročení dodací lhůty je dopravce povinen zaplatit majetkové sankce stanovené v přepravních řádech.

Hlava čtvrtá

UPLATŇOVÁNÍ A ZÁNİK PRÁV

§ 344

(1) Okolnosti, které mohou zakládat majetkovou odpovědnost mezi dopravcem a přepravci (odesílatelem, příjemcem), se zjišťují zpravidla zápisem, který je podkladem pro uplatňování práv.

(2) Zjistí-li dopravce porušení nebo neúplnost zásilky nebo okolnosti tomu nasvědčující, je povinen zjistit stav zásilky a sepsat zápis, ve kterém musí být uvedený všechny okolnosti rozhodné pro zjištění odpovědnosti dopravce nebo přepravce. Správnost zjištění obsažených v zápisu potvrdí podpisem osoby, které se zúčastnily jeho sestavení.

(3) Zjistí-li příjemce zásilky při jejím odevzdání zjevnou porušení nebo neúplnost anebo okolnosti tomu nasvědčující, je povinen požádat dopravce nejpozději při převzetí zásilky o sepsání zápisu. Dokud dopravce neseptá požadovaný zápis, není příjemce povinen zásilku převzít. Při úplné ztrátě zásilky je odesílatel nebo příjemce povinen požádat o sepsání zápisu do jednoho měsíce od uplynutí dodací lhůty stanovené přepravními řády.

§ 345

(1) Veškerá práva, která mají přepravci vůči dopravcům v souvislosti s přepravou, musí reklamovat písemně u dopravce; jinak tato práva zanikají.

(2) V reklamaci musí přepravce vymezit své požadavky a stručně je odůvodnit; dále musí připojit doklady osvědčující správnost reklamace.

(3) Reklamace musí být dopravci odeslána do šesti měsíců ode dne vzniku přepravní smlouvy; jde-li o jiná práva než z přepravní smlouvy, do šesti měsíců od vzniku příslušného práva.

(4) Dopravce je povinen sdělit přepravci své stanovisko k reklamaci nejpozději do tří měsíců.

§ 346

(1) Lhůta pro uplatňování práv přepravce vůči dopravci u hospodářské arbitráže činí šest měsíců od prvního dne měsíce následujícího po odeslání reklamace dopravci.

(2) Pro uplatňování práv dopravců vůči přepravcům platí ustanovení § 130 až 132.

ČÁST DESÁTÁ

**HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY
PŘI JINÝCH ZPŮSOBECH
SPOLUPRÁCE MEZI
SOCIALISTICKÝMI
ORGANIZACEMI**

Hlava první

**HOSPODÁŘSKÉ SMLOUVY O PŘEVODECH
SPRÁVY, O DOČASNÉM UŽÍVÁNÍ
A O PŘEVODECH VLASTNICTVÍ**

§ 347

**Převod správy národního
majetku**

(1) Hospodářská smlouva o převodu správy národního majetku mimo obvyklé hospodaření (§ 68) musí obsahovat

- a) určení převáděného majetku,
- b) určení dne převodu správy národního majetku,
- c) je-li převod úplatný, též výši úplaty.

(2) Hospodářská smlouva o převodu správy národního majetku vzniká dohodou organizací o náležitostech uvedených v odstavci 1.

(3) V hospodářské smlouvě se dále uvedou

- a) názvy nadřízených orgánů oprávněných dát souhlas k převodu správy národního majetku,
- b) hodnota převáděného majetku podle údajů účetní evidence,
- c) důvod převodu správy,
- d) práva a závazky, související s převáděným majetkem, pokud se současně převádějí.

(4) Předávající organizace odpovídá za vady předávaného majetku jen v těch případech a v tom rozsahu, jak to bylo smluveno.

(5) Správa přechází dnem stanoveným ve smlouvě.

(6) Neuzavírá-li se smlouva na základě rozhodnutí nadřízených orgánů nebo nestanoví-li prováděcí předpisy jinak, je k účinnosti smlouvy třeba schválení nadřízených orgánů.

§ 348

Dočasné užívání národního
majetku

(1) Hospodářská smlouva o dočasné užívání národního majetku (§ 71) musí obsahovat určení majetku, který má být přenechán k dočasnému užívání, určení způsobu a doby užívání, ustanovení o výši úplaty nebo o tom, že užívání se poskytuje bezplatně; obsahuje též dohodu o udržování a úpravách majetku, jakož i o tom, jak budou vypořádány náklady na ně vynaložené.

(2) Místnosti určené nebo užívané k jiným účelům než obytným nebo zemědělským nesmějí být do dočasného užívání předány bez rozhodnutí orgánu k tomu příslušného podle zvláštních předpisů.

(3) Právo dočasné užívat národní majetek zaniká dohodou, uplynutím stanovené doby, a bylo-li užívání sjednáno na dobu neurčitou, uplynutím měsíční výpovědní lhůty, nebyla-li sjednána výpovědní lhůta jiná. Jde-li o místnosti určené nebo užívané k jiným účelům než obytným nebo zemědělským, zaniká právo k jejich užívání též rozhodnutím orgánu k tomu příslušného podle zvláštních předpisů.

§ 349

Převody vlastnictví

Pro hospodářskou smlouvu o převodu vlastnictví národního majetku mimo obvyklé hospodaření (§ 69 odst. 3) platí obdobně ustanovení § 347.

§ 350

Ustanovení § 348 a 349 platí přiměřeně i v případech, kdy socialistické organizace mimo obvyklé hospodaření převádějí vlastnictví jiného majetku v socialistickém vlastnictví, než je národní majetek, nebo jej odevzdávají do dočasného nebo dlouhodobého užívání.

§ 351

(1) Předávající organizace je vždy povinna upozornit organizaci přejímající na všechny vady a jiné nedostatky odevzdávaného majetku, o kterých ví nebo vědět musí; jinak odpovídá za škody, kterým by bylo možno tímto upozorněním zabránit.

(2) Vzniknou-li při uzavírání smluv mezi organizacemi rozpory, řeší je jejich nadřízené orgány.

Hlava druhá

ZÁVAZKY PŘI ZAJIŠŤOVÁNÍ HOSPODÁŘSKÉ
SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČÍM

§ 351a

(1) Organizace jsou povinny vzájemnou spoluprací zabezpečovat řádnou přípravu smluv o vý-

robní specializaci a kooperaci a o vědeckotechnické spolupráci se zahraničím (dále jen „smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím“) a plnění závazků z těchto smluv v tuzemsku. Za tím účelem, pokud příprava smluv nebo plnění závazků není zabezpečeno opatřením nadřízených orgánů, uzavírají organizace smlouvu o zajištění hospodářské spolupráce se zahraničím, smlouvu o přípravě dodávek, popřípadě jiné hospodářské smlouvy.

(2) Jestliže organizace, která bude uzavírat smlouvu o hospodářské spolupráci se zahraničím, bude potřebovat ke splnění závazků z této smlouvy součinnost další organizace, je povinna projednávat s ní uzavření hospodářské smlouvy souběžně s jednáním o smlouvě o hospodářské spolupráci se zahraničím a předložit jí návrh hospodářské smlouvy v takovém předstihu, aby mohla být uzavřena před podpisem smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím. V tomto případě je tato další organizace povinna uzavřít hospodářskou smlouvu, pokud neprokáže, že uzavření hospodářské smlouvy by bylo v rozporu s potřebami národního hospodářství.

(3) Organizace, která společně s podnikem zahraničního obchodu uzavřela smlouvu o hospodářské spolupráci se zahraničím, v níž byl sjednán též závazek k uzavření budoucích smluv o dodávce pro vývoz, je povinna uzavřít s ním na jeho žádost smlouvu o přípravě dodávek v rozsahu, o němž bylo dohodnuto, že bude přijat, popřípadě, který byl přijat.

(4) Uzavírali smlouvu o hospodářské spolupráci se zahraničím více organizací a není-li stanoveno nebo dohodnuto něco jiného, platí pro účely jejich vzájemného vypořádání a pro zajištění odpovídajících závazků v tuzemsku, že každá organizace odpovídá za ty závazky, které se týkají předmětu její činnosti; týká-li se závazek předmětu činnosti více organizací, platí, nebylo-li stanoveno nebo dohodnuto něco jiného, že odpovídají stejným dílem.

§ 351b

(1) Smlouvou o zajištění hospodářské spolupráce se zahraničím se organizace zavazují učinit potřebná opatření k zabezpečení řádného plnění závazků, které vyplynou ze smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím.

(2) Smlouva o zajištění hospodářské spolupráce se zahraničím obsahuje zpravidla

- a) rozsah spolupráce ve výrobní a obchodní oblasti a určení výrobků, jichž se spolupráce týká,
- b) lhůtu a podmínky zavedení, zastavení, popřípadě omezení výroby,
- c) způsob zajištění náhradních dílů,
- d) lhůtu a podmínky spolupráce v oblasti technického rozvoje výrobků a postoupení výsled-

ků dosavadního vývoje, včetně technických a výrobních znalostí,

- e) způsob a podmínky provádění změn dohodnutých technickoekonomických parametrů a jakostí,
- f) způsob a podmínky prověřování výrobků (např. zkoušek, analýz, prohlídek atp.),
- g) ujednání o použití technických, bezpečnostních a jiných předpisů, zejména předpisů o státním zkušebnictví,
- h) ujednání o zabezpečení práv k vynálezům a průmyslovým vzorům, k ochranným známám, k označení původu výrobků, autorských nebo jiných obdobných práv,
- i) ujednání o předávání informací o důležitých skutečnostech týkajících se hospodářské spolupráce se zahraničím,
- j) ustanovení o majetkových sankcích,
- k) předpokládanou cenu výrobku, jehož se spolupráce týká.

(3) Smlouva vzniká, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu.

§ 351c

(1) Pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného, vztahují se na porušení povinností ze smlouvy o zajištění hospodářské spolupráce se zahraničím a ze smlouvy o přípravě dodávek majetkové sankce, které odpovídají majetkovým sankcím stanoveným za porušení smlouvy o hospodářské spolupráci se zahraničím; organizace uvedou tyto majetkové sankce v hospodářské smlouvě. Tyto majetkové sankce nemusí organizace účtovat a vymáhat.

(2) Organizace je povinna přistoupit na zrušení závazku z hospodářské smlouvy, jestliže připravená smlouva o hospodářské spolupráci se zahraničím nebyla uzavřena do šesti měsíců od jejího vzniku.

Hlava třetí

OSTATNÍ HOSPODÁŘSKÉ SMLOUVY MEZI SOCIALISTICKÝMI ORGANIZACEMI

§ 352

Socialistické organizace uzavírají, kromě hospodářských smluv upravených v ustanoveních § 162 až 351c, též další smlouvy o jiných způsobech spolupráce, zejména smlouvy o uskladnění, smlouvy o obstarání záležitostí, smlouvy o hromadné přepravě osob, smlouvy o provedení oprav, smlouvy o jiných pracích a výkonech a smlouvy o pojištění.

§ 353

Smlouva o uskladnění

Uskladní-li organizace věci jiné organizace, je povinna pečovat o ně podle dohody, a není-li

dohody, opatrovat je pečlivě a po uplynutí sjednané doby nebo na požádání je vrátit. Nebylo-li ujednáno jinak, není organizace, která uskladnila věci, oprávněna uskladněných věcí užívat ani je dát do užívání nebo dovolit jejich užívání další organizaci.

§ 354

Smlouva o obstarání záležitostí

(1) Smlouvou o obstarání záležitostí se organizace (obstaravatel) zavazuje obstarat záležitosti druhé organizace (objednatel) v rozsahu a za podmínek v ní dohodnutých, a to buď jménem objednatel nebo vlastním jménem na účet objednatel. Objednatel se zavazuje předat obstaravateli potřebná pověření a dohodnutým způsobem spolupůsobit. Smlouva vznikne dohodou o celém jejím obsahu.

(2) Objednatel je povinen za obstaravatelskou činnost zaplatit, jestliže je cena za tuto činnost stanovena nebo dohodnuta v souladu s cenovými předpisy a uhradit obstaravateli náklady nutné nebo užitečně vynaložené při přípravě a plnění smlouvy, pokud nejsou zahrnuty v ceně.

(3) Obstaravatel je povinen provádět úkony v rámci obstaravatelské činnosti včas a řádně, informovat objednatel o stavu obstarání záležitostí a po skončení předložit vyúčtování.

(4) Obstaravatel je oprávněn se od smlouvy odchýlit při jednání s další organizací nebo s osobou jen, je-li to v zájmu objednatel a nemůže si vyžádat jeho včasný souhlas.

(5) Obstaravatel je povinen

- a) řádně pečovat o věci, které mu objednatel svěřil, a o věci, které pro objednatel získal,
- b) uschovat pro potřeby objednatel po přiměřenou dobu doklady, které získal v souvislosti s obstaravatelskou činností.

(6) Objednatel je oprávněn reklamovat nedostatky obstaravatelské činnosti nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy obstarání záležitostí bylo skončeno; v pochybnostech se má za to, že bylo skončeno doručením závěrečného vyúčtování. Objednatel má právo na bezodkladné a bezplatné odstranění nedostatků, popřípadě, není-li to dobře možné nebo účelné, na slevu z ceny; právo může uplatnit jen ve lhůtě pro uplatnění práv z odpovědnosti za vady.

(7) Pokud obstaravatel jedná vlastním jménem,

- a) je sám zavázán a oprávněn z právních úkonů, které učiní ve vztahu k dalším organizacím nebo osobám,
- b) věci svěřené mu k prodeji zůstávají ve správě (vlastnictví) objednatel, pokud správa (vlastnictví) nepřejde na další organizaci nebo osobu a věci získané obstaravatelem pro ob-

jednatele přecházejí přímo do správy (vlastnictví) objednatelů,

- c) je-li předmětem smlouvy činnost směřující k tomu, aby s objednatelům uzavřela určitou smlouvu další organizace nebo osoba, obstaravatel není oprávněn pro objednatelů cokoli přijímat nebo za něho jednat, ledaže k tomu obdržel písemnou plnou moc.

(8) Jednání učiněné vlastním jménem obstaravatele nemusí objednatel uznat za jednání provedené na jeho účet, jestliže obstaravatel nejednal vůči další organizaci v souladu se smlouvou a jestliže objednatel odmítl účinnost jednání pro sebe bez zbytečných odkladů poté, co se o obsahu jednání dověděl; to však neplatí, jestliže obstaravatel jednal v souladu s ustanovením odstavce 4.

(9) Pokud nebylo dohodnuto něco jiného, objednatel může smlouvu vypovědět kdykoliv; jedná-li však obstaravatel vlastním jménem, objednatel tak může učinit pouze do doby, než vznikl závazek obstaravatele vůči další organizaci nebo osobě. Zanikne-li smlouva výpovědí, je obstaravatel povinen učinit vše, co nelze odložit a co si nemůže objednatel obstarat sám.

(10) Prováděcí předpisy mohou podrobněji upravit uzavírání a obsah smlouvy o obstarání záležitostí pro jednotlivé obory činností a přitom stanovit nezbytné odchylky.

§ 354a

Smlouva zasílatelská

(1) Zasílatelskou smlouvou se zasílatel zavazuje obstarat přepravu a provést související úkony vlastním jménem pro objednatelů na jeho účet v dohodnutém rozsahu a za stanovených podmínek. Zasílatel může k obstarání přepravy užít dalšího zasílatele nebo provést sám přepravu. Objednatel se zavazuje dávat zasílateli potřebné příkazy, dohodnutým způsobem spolupůsobit a zaplatit za obstarání přepravy. Smlouva vzniká dohodou o celém jejím obsahu.

(2) Rozsah odpovědnosti za škodu způsobenou neobstaráním nebo opožděným obstaráním přepravy může být prováděcím předpisem omezen.

(3) Pro uplatňování a zánik práv ze zasílatelské smlouvy platí obdobně ustanovení § 344 až 346.

(4) Pokud tento zákon, jiné právní předpisy nebo zasílatelské podmínky nestanoví jinak, platí pro zasílatelskou smlouvu přiměřeně ustanovení § 354 odst. 2 až 9.

§ 354b

Smlouva o odborné pomoci

(1) Smlouvou o odborné pomoci se organizace zavazuje za podmínek v ní dohodnutých poskytnout odbornou pomoc, potřebnou pro zabezpečení

přípravy a splnění úkolů druhé organizace, popřípadě pro ověření výsledků její činnosti. Organizace, které se odborná pomoc poskytuje, se zavazuje dohodnutým způsobem spolupůsobit, za odbornou pomoc zaplatit, jestliže je cena za tuto činnost stanovena nebo dohodnuta v souladu s cenovými předpisy, a uhradit náklady nutné nebo užitečně vynaložené při přípravě a plnění smlouvy, pokud nejsou zahrnuty v ceně. Smlouva vznikne dohodou o celém jejím obsahu.

(2) Organizace, která poskytuje odbornou pomoc, je povinna provádět úkony v rámci odborné pomoci včas a řádně; odpovídá zejména za správnost a úplnost poskytnutých posudků, rad, doporučení a stanovisek a za odborné a kvalitní provedení jiných činností a prací.

(3) Organizace, které se odborná pomoc poskytuje, je oprávněna reklamovat nedostatky odborné pomoci nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy odborná pomoc byla skončena; v pochybnostech se má za to, že byla skončena doručením závěrečného vyúčtování. Organizace, které byla odborná pomoc poskytnuta, má právo na bezodkladné a bezplatné odstranění nedostatků, popřípadě, není-li to dobře možné nebo účelné, na slevu z ceny; právo může uplatnit jen ve lhůtě pro uplatnění práv z odpovědnosti za vady.

(4) Prováděcí předpisy mohou podrobněji upravit uzavírání a obsah smluv o odborné pomoci pro jednotlivé obory činností a přitom stanovit nezbytné odchylky.

§ 355

Smlouva o hromadné přepravě osob

(1) Smlouvou o hromadné přepravě osob se dopravce zavazuje jiné organizaci (objednateli) přepravit účastníky přepravy a jejich zavazadla do sjednaného místa (míst) řádně a včas. Smlouva o hromadné přepravě osob vzniká přijetím objednávky. Za provedení přepravy je objednatel povinen zaplatit stanovenou náhradu.

(2) Rozsah odpovědnosti za škodu způsobenou neprovedením nebo opožděným provedením sjednané přepravy může být přepravními řády omezen.

(3) Objednatel musí svá práva související s plněním smlouvy o hromadné přepravě osob reklamovat písemně u dopravce do šesti měsíců ode dne, kdy přeprava byla nebo měla být provedena; jinak tato práva zanikají.

§ 356

Smlouva o provedení oprav a smlouva o jiných pracích a výkonech

(1) Organizace, která se zavázala druhé organizaci provést opravu (včetně generální opravy)

jejich strojů, zařízení nebo jiných výrobků, popřípadě která se zavázala provést jiné práce nebo výkony, odpovídá za to, že smluvené práce nebo výkony provede ve lhůtě a způsobem stanoveným, popřípadě dohodnutým.

(2) Závazek dodavatele je splněn odevzdáním prací odběrateli, u výkonů jejich provedením. U prací, které dodavatel provádí na věcech odběratele ve své provozovně, je závazek dodavatele splněn odevzdáním věcí, na nichž byly práce provedeny, odběrateli, popřípadě jejich odevzdáním veřejnému dopravci nebo poště.

Veřejná soutěž

§ 356a

(1) Organizace, která vyhláší veřejnou soutěž na určitý výrobek, práci nebo výkon, je povinna ve vyhlášení vymezit předmět a čas soutěže, výši případných odměn, způsob vyhodnocení soutěžních návrhů a ostatní soutěžní podmínky.

(2) Podmínky veřejné soutěže musí být stanoveny písemně a vhodným způsobem zveřejněny. Organizace, která vyhlásila veřejnou soutěž, může použít soutěžních návrhů jen podle soutěžních podmínek.

(3) Organizace, která soutěž vyhlásila, je povinna poskytnout vyhlášené odměny těm organizacím, které podle provedení vyhodnocení splnily podmínky soutěže.

(4) Organizace, která se zúčastní veřejné soutěže, má nárok na náhradu nákladů spojených s podáním soutěžního návrhu, jen pokud tak stanoví soutěžní podmínky.

(5) Veřejnou soutěž je možno odvolat jen ze závažných důvodů. Odvolání je třeba provést stejným způsobem, jakým byla soutěž vyhlášena, nebo jiným stejně účinným způsobem. Bude-li veřejná soutěž odvolána, je organizace, která ji vyhlásila, povinna nahradit náklady vzniklé organizacím, které před odvoláním soutěže její podmínky zcela nebo zčásti už splnily.

§ 356b

Vyhlásí-li organizace soutěž o nejvhodnější návrh na uzavření určité smlouvy, činí výzvu k podání návrhů na uzavření této smlouvy. Organizace, která podala soutěžní návrh (nabídku), je jím vázána po dobu, kterou si v návrhu stanovila, nejméně však po dobu stanovenou v podmínkách soutěže. Organizaci, která vyhlásila soutěž, vznikne závazek teprve přijetím některého návrhu.

§ 356c

Užší soutěž

Jestliže organizace vyhlásí užší soutěž, mohou se jí zúčastnit jen vyzvané organizace. Podmínky užší soutěže se nezveřejňují. Jinak platí i pro užší soutěž přiměřeně ustanovení o veřejné soutěži.

§ 356d

Veřejný příslib

(1) Veřejným příslibem se zavazuje organizace, která veřejně vyhlásila, že zaplatí odměnu nebo poskytne jiné plnění organizaci, která splní podmínky určené ve veřejném příslibu.

(2) Neurčí-li podmínky veřejného příslibu nic jiného, obdrží odměnu ta organizace, která je splní nejdříve.

(3) Splní-li podmínky veřejného příslibu současně více organizací a z obsahu podmínek vyplývá, že má být udělena jen jedna odměna, rozdělí se odměna mezi nimi rovným dílem.

§ 357

(1) Pokud je to vzhledem k povaze závazku obvyklé, není třeba k uzavření smluv uvedených v této hlavě písemné formy.

(2) Pro smlouvy uvedené v této hlavě platí přiměřeně ta ustanovení části sedmé až deváté, která upravují vztahy obsahem a účelem jim nejbližší; to platí i o záruční době u smlouvy o provedení oprav a u smlouvy o jiných pracích a výkonech. Prováděcí předpisy mohou stanovit nebo organizace dohodnout odchylnou úpravu; dohodou však nemůže být snížena odpovědnost za vady.

Pojištění

§ 358

(1) Pojištění slouží organizacím k úhradě škod vyvolaných nahodilými událostmi; vzniká z hospodářské smlouvy uzavřené s pojišťovnou nebo ze zákona.

(2) Smluvně lze pojistit

- a) majetek pro případ jeho poškození, zničení, ztráty, odcizení, nebo jiných škod, které na něm vzniknou (pojištění majetku),
- b) odpovědnost za škodu vzniklou na životě a zdraví nebo na věci, popřípadě odpovědnost za jinou majetkovou škodu (pojištění odpovědnosti za škody); jde-li však o odpovědnost za pracovní úraz nebo nemoc z povolání, jen jsou-li splněny další podmínky, které stanoví vláda Československé socialistické republiky,
- c) občan pro případ jeho úrazu nebo smrti (pojištění osob), má-li být z pojistné smlouvy oprávněn občan, který je vůči organizaci v odpovídajícím právním vztahu; prováděcí předpis může stanovit něco jiného.

(3) Smlouva musí stanovit druh pojištění, majetek, odpovědnost za škodu nebo osobu, na kterou se pojištění vztahuje, výši plnění pojišťovny, popřípadě způsob jeho určení, výši pojistného, způsob jeho placení (jednorázové pojistné nebo běžné pojistné za dohodnutá pojistná období) a jeho splatnost. Ve smlouvě se zpravidla uvedou též povinnosti organizace k zamezení vzniku pojistné události.

(4) K platnosti právních úkonů týkajících se pojištění se vyžaduje písemná forma, pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného. Návrh smlouvy předložený pojišťovnou lze též přijmout zaplacením pojistného ve výši v návrhu uvedené a ve lhůtě stanovené k jeho přijetí nebo jiným způsobem stanoveným v prováděcím předpise.

(5) Pojištění vznikne prvním dnem po uzavření smlouvy, nebylo-li dohodnuto, že počíná již uzavřením smlouvy nebo později.

(8) Prodlením s placením pojistného pojištěnou smlouvu, je povinna odpovědět pravdivě a úplně na všechny písemné dotazy pojišťovny týkající se sjednáváného pojištění. To platí též, jde-li o změnu pojištění. Poruší-li organizace vědomě tuto povinnost, může pojišťovna od smlouvy odstoupit, jestliže při pravdivém a úplném zodpovězení dotazů by smlouvu neuzavřela. Toto právo může pojišťovna uplatnit do tří měsíců ode dne, kdy takovou skutečnost zjistila.

(7) Pojištění, u kterého je sjednáno běžné pojistné, lze vypovědět, a to ke konci kalendářního roku alespoň šest týdnů před jeho uplynutím.

(8) Prodlením s placením pojistného pojištění nezaniká; důsledky prodlení upravuje prováděcí předpis, který rovněž stanoví, ve kterých případech má pojišťovna právo na pojistné i po zániku pojištění.

§ 359

(1) Právo na plnění vznikne organizaci, nastane-li skutečnost, se kterou je spojen vznik povinnosti pojišťovny plnit (pojistná událost); pojistnou událost určují prováděcí předpisy, popřípadě též smlouva. Plnění je splatné do 30 dnů poté, kdy pojišťovna skončila šetření nutné k zjištění rozsahu své povinnosti plnit. Šetření musí být provedeno bez zbytečného odkladu; nemůže-li být skončeno do jednoho měsíce po tom, kdy se pojišťovna o pojistné události dozvěděla, je povinna poskytnout organizaci na požádání přiměřenou zálohu.

(2) Organizace je povinna bez zbytečného odkladu pojišťovně oznámit, že nastala pojistná událost, dát pravdivé vysvětlení o jejím vzniku a rozsahu jejích následků, předložit potřebné doklady, které si pojišťovna vyžádá, a sdělit pojišťovně, zda v souvislosti s pojistnou událostí vznikla odpovědnost některého z pracovníků organizace za škodu podle pracovně právních předpisů. Organizace je též povinna zajistit, aby ten, komu má být na základě pojistné události plněno, na plnění jejích povinností účinně spolupracoval.

(3) Pojišťovna je oprávněna plnění přiměřeně snížit, bylo-li určeno nižší pojistné nebo zvětšil-li se rozsah její povinnosti plnit v důsledku vědomě nepravdivé nebo neúplné odpovědi na písemný dotaz pojišťovny nebo v důsledku porušení povinností uložených tímto zákonem nebo prováděcím předpise, popřípadě dohodnutých ve smlouvě.

(4) Dozví-li se pojišťovna až po pojistné události, že příčinou této události je skutečnost, kterou pro vědomě nepravdivé nebo neúplné odpovědi nemohla pojišťovna zjistit při sjednávání pojištění a která by byla podstatná pro uzavření smlouvy, je oprávněna plnění ze smlouvy odmítnout; odmítnutím plnění pojištění zanikne.

(5) Právo na náhradu škody způsobené pojistnou událostí, které organizaci přísluší vůči jinému, přechází na pojišťovnu až do výše plnění, které bylo vyplaceno. Organizace je povinna zabezpečit, aby právo na náhradu škody vůči jinému mohla pojišťovna uplatnit, jinak je pojišťovna oprávněna požadovat na organizaci náhradu podle prováděcího předpisu.

§ 360

(1) Z pojištění majetku má organizace právo, aby jí bylo poskytnuto plnění ve výši určené prováděcím předpise, popřípadě smlouvou. Organizace je povinna dbát, aby pojistná událost nenastala, zejména nesmí porušovat povinnosti směřující k odvrácení nebo ke zmenšení nebezpečí, které jsou jí uloženy právními předpisy nebo na jejich základě, nebo které na sebe vzala smlouvou. Přispělo-li porušení takové povinnosti ke vzniku pojistné události nebo k většímu rozsahu jejích následků, je pojišťovna oprávněna plnění přiměřeně snížit.

(2) Z pojištění odpovědnosti má organizace právo, aby v případě pojistné události pojišťovna za ni nahradila škodu, za kterou organizace odpovídá, pokud prováděcí předpis nestanoví něco jiného. Náhradu platí pojišťovna poškozenému, který však právo na plnění proti pojišťovně nemá, nestanoví-li zvláštní předpisy jinak. Pojišťovna nemá právo snížit náhradu vyplácenou poškozenému. Organizace je však povinna uhradit jí částku, o kterou by pojišťovna jinak podle § 359 odst. 3 plnění snižovala, a dále částku stanovenou podle prováděcího předpisu, jde-li o plnění k úhradě škody způsobené zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(3) Pro práva ze smluvního pojištění osob, uzavřeného organizací s pojišťovnou, platí ustanovení občanského zákoníku a předpisů vydaných k jeho provedení; pro uplatnění práv mezi organizacemi však platí jen ustanovení tohoto zákona.

(4) Rozsah a podmínky smluvního pojištění organizací upraví prováděcí předpisy, které rovněž stanoví další případy zániku pojištění.

Zájmové a účelové smlouvy

(Smlouvy o sdružení)

§ 360a

(1) Smlouvou o sdružení se zavazují socialistické organizace, že spojí svoji činnost nebo

část svých prostředků k dosažení určitého účelu, popřípadě v jiném společném zájmu.

(2) Smlouva o sdružení vymezí činnost, která je předmětem sdružení, způsob jejího provádění, práva a povinnosti zúčastněných organizací, výši podílů, kterými organizace přispívají k úhradě nákladů spojených s výkonem dohodnuté činnosti a důsledky porušení smluvní povinnosti.

(3) Smlouva o sdružení vznikne, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu. K platnosti smlouvy je třeba písemné formy a schválení nadřízeného orgánu (nadřízených orgánů).

(4) Nadřízený orgán (nadřízené orgány) může uložit organizacím povinnost uzavřít smlouvu o sdružení, je-li v zájmu rozvoje národního hospodářství, aby určité činnosti byly prováděny z jednoho místa (gesce). Ukládá-li povinnost uzavřít smlouvu o sdružení organizacím národní výbor podle zvláštních předpisů, není třeba k její platnosti schválení nadřízeného orgánu (nadřízených orgánů).

(5) Na základě smlouvy o sdružení může vzniknout nová socialistická organizace, souhlasí-li s tím ústřední orgán státní správy příslušný podle předmětu činnosti zakládané organizace. Tento orgán též schvaluje statut nebo stanovy zakládané organizace a jejich změny a vykonává vůči organizaci funkci orgánu hospodářského řízení. Přísluší-li vydání souhlasu ke vzniku organizace několika ústředním orgánům státní správy, dohodnou se tyto orgány, který z nich bude vůči založené organizaci vykonávat funkci orgánu hospodářského řízení. V případech, kdy má vzniknout na základě smlouvy o sdružení v hospodářství řízeném národními výbory nová socialistická organizace s působností pouze na území jednoho kraje, uděluje souhlas ke vzniku této organizace příslušný krajský národní výbor, který též schvaluje statut nebo stanovy zakládané organizace a jejich změny a vykonává vůči ní funkci orgánu hospodářského řízení. Založená organizace se zapisuje do podnikového rejstříku. Členové sdružení odpovídají za závazky organizace společně a nerozdílně, nestačí-li k jejich úhradě majetek organizace; není-li ve smlouvě stanoveno něco jiného, vypořádají se mezi sebou podle výše svých podílů.

(6) Smlouva o sdružení zaniká dohodou zúčastněných organizací nebo v případech stanovených ve smlouvě. Organizaci vzniklou na základě smlouvy o sdružení může zrušit též orgán, který vůči ní vykonává funkci orgánu hospodářského řízení.

ČÁST JEDENÁCTÁ

PLATEBNÍ A ÚVĚROVÉ VZTAHY

Hlava první

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 361

(1) Socialistické organizace jsou povinny včas a řádně provádět peněžní platby, ke kterým jsou zavázány nebo které jsou jim uloženy.

(2) Organizace provádějí peněžní platby prostřednictvím Státní banky československé (dále jen „banka“); prostřednictvím jiných peněžních ústavů nebo orgánů mohou organizace provádět platby zásadně jen se svolením banky.

(3) Vzájemné započtení pohledávek mezi organizacemi je možné, jen pokud tak stanoví právní předpis, nebo pokud v jednotlivém případě se započtením souhlasí banka.

§ 362

Při svém hospodaření mohou organizace užívat návratných peněžních prostředků, které jim formou úvěrů poskytuje banka, popřípadě jiné peněžní organizace nebo orgány, oprávněné k poskytování úvěrů podle právních předpisů. Jiné organizace si takové prostředky mezisebou poskytovat nesmějí, pokud právní předpisy nestanoví něco jiného.

§ 363 — zrušen

§ 364 — zrušen

§ 365 — zrušen

Hlava druhá

PLATEBNÍ STYK SOCIALISTICKÝCH ORGANIZACÍ

§ 366

(1) Organizace jsou povinny provádět své platby zásadně bezhotovostním způsobem z prostředků na příslušném účtě u banky. Platit v hotovosti mohou organizace pouze v případech a za podmínek stanovených prováděcími předpisy.

(2) Z prostředků na účtě platí banka organizaci úroky, pokud jsou stanoveny.

§ 367

(1) Organizace je zejména povinna

- a) zajišťovat na účtě u banky dostatek prostředků na úhradu svých plateb,
- b) včas ověřovat nezávadnost plateb, platit ve správné výši a ve stanovených lhůtách, jakož i pečovat o správné inkaso pohledávek a ostatních příjmů;
- c) soustřeďovat své peněžní hotovosti přesahující stanovený limit pokladního zůstatku na účtě u banky.

(2) Na účtech u jiných peněžních ústavů mohou mít organizace peněžní prostředky jen se souhlasem banky.

§ 368

(1) Banka je povinna provést platbu včas a řádně podle příkazu organizace.

(2) Dal-li příkaz příjemce, může banka provést platbu jen se souhlasem organizace, z jejíhož

úctu má být platba uskutečněna. U peněžitých pohledávek pravoplatně přiznaných příslušným orgánem provede banka platbu z účtu organizace bez jejího souhlasu. Právní předpisy mohou stanovit další případy, kdy banka provádí platby bez příkazu nebo souhlasu organizace.

(3) Příkaz nebo souhlas může organizace zcela nebo zčásti písemně odvolat s udáním důvodu. Odvolání je pro banku závazné, pokud s prováděním platby již nezačala a pokud je odvolání v souladu s právními předpisy.

§ 369

(1) Banka není povinna provést platbu, ke které není na účtě dostatek prostředků.

(2) Nestačí-li prostředky na všechny platby, provádí banka platby podle pořadí stanoveného prováděcími předpisy, pokud tyto předpisy stanoví, že banka příkazy k platbám vrátí.

(3) Právo organizace disponovat s prostředky na účtě může být omezeno i v jiných případech stanovených prováděcími předpisy.

(4) Organizace se mohou dohodnout, které formy bezhotovostního placení použijí, pokud prováděcí předpisy takovou dohodu nevylučují nebo pokud nestanoví, že forma bezhotovostního placení může v některých případech určit banka.

§ 370

Neprovede-li banka platbu, k níž obdržela proveditelný příkaz nebo souhlas, ve lhůtě stanovené prováděcími předpisy nebo provede-li platbu, ač ji provést neměla, odpovídá za škodu, která tím byla organizaci způsobena. Banka však neodpovídá za škodu způsobenou v důsledku výkonu její kontrolní působnosti.

§ 371

Práva, která vzniknou organizacím vůči bance ze závad v platebním styku, musí být u ní reklamována ve lhůtě šesti měsíců ode dne, kdy k závadě došlo; jinak tato práva zanikají.

§ 372

(1) Provede-li banka platbu chybně nebo zjistí-li jiné závady vzniklé při placení, odstraní nesprávnost opravnými zúčtováním.

(2) Opravným zúčtováním nelze však provést platbu, kterou by bylo vykonáno právo již zaniklé. Jestliže by však neprovedením opravného zúčtování jedna z organizací získala neodůvodněný majetkový prospěch, může banka příslušnou částku odvést do státního rozpočtu.

§ 373

(1) Při bezhotovostním placení je povinnost platit splněna odepsáním příslušné částky z účtu plátce u peněžního ústavu.

(2) Při placení v hotovosti je povinnost platit splněna složením příslušné částky u peněžního ústavu nebo pošty, pokud se platba provádí jejich prostřednictvím, anebo odevzdáním příslušné částky příjemci.

(3) Při vyrovnávání vzájemných pohledávek započtením je povinnost platit splněna do výše započtení dnem, ve kterém bylo započtení provedeno.

§ 374

Práva vyplývající organizaci vůči bance ze zůstatku na účtu nezanikají během jeho trvání.

Hlava třetí

FAKTUROVÁNÍ A JINÉ PODKLADY PRO PLACENÍ

§ 375

Podkladem pro placení dodávek skutečně vykonaných mezi socialistickými organizacemi je zpravidla faktura.

§ 376

(1) Právo a povinnost fakturovat vzniká dnem splnění (částečného splnění) dodávky.

(2) Předpisy o fakturování a placení mohou stanovit vznik práva a povinnosti fakturovat jinak.

§ 377

Jestliže dodavatel neodeslal fakturu ve stanovené lhůtě, je povinen zaplatit odběrateli penále ve výši 1 % z fakturované částky za každý započatý měsíc prodlení.

§ 378

(1) Je-li organizace v prodlení s placením faktury (dokladu ji nahrazujícího) nebo se splněním vykonatelného arbitrážního rozhodnutí znějícího na peněžité plnění, je povinna zaplatit oprávněné organizaci poplatek z prodlení ve výši 0,05 % z dlužné částky za každý den prodlení.

(2) Poplatek z prodlení ve stejné výši je organizace povinna zaplatit oprávněné organizaci

a) jestliže je v prodlení s odesláním podkladu pro fakturaci, pokud povinnost podklad odeslat je stanovena v prováděcích předpisech nebo ve smlouvě;

b) jestliže si neoprávněně vybere z jejího účtu peněžní částku, na kterou nemá právo; v tomto případě platí poplatek z prodlení ode dne, kdy peněžní částku obdržela, do dne, kdy ji oprávněné organizaci vrátila.

(3) Odběratel, který nezaplatil fakturu v rozsahu vadného plnění (§ 202 odst. 1), není v prodlení s placením, pokud jeho reklamace je oprávněná a pokud právo z odpovědnosti za vady bylo včas uplatněno.

(4) Poplatek z prodlení se neplatí za dobu, po kterou bylo zdržení proveditelné platby způsobeno peněžním ústavem.

§ 378a

Organizace, která je v prodlení s placením peněžitého závazku, je povinná v případech, na něž se nevztahují ustanovení § 378 odst. 1 a 2, platit oprávněné organizaci úrok z prodlení ve výši 5 % ročně, pokud není v právních předpisech stanoveno něco jiného. Ustanovení § 378 odst. 4 platí obdobně.

§ 379

Zaplacením nepozbývá odběratel práva z odpovědnosti za vady.

§ 380

V jiných případech než při placení dodávek jsou mezi organizacemi podkladem pro placení zpravidla dobropis, jestliže podklad vystavuje dlužník, vyúčtování, jestliže podklad vystavuje věřitel, a rozhodnutí nebo opatření příslušných orgánů.

Hlava čtvrtá

BANKOVNÍ ÚVĚR

§ 381

(1) Organizace jsou povinny svou úvěrovou potřebu plánovat.

(2) Banka zajišťuje soulad úvěrové potřeby organizací s celospolečenskými zájmy prostřednictvím úvěrového plánu.

§ 382

(1) Pro úvěrování platí tyto zásady:

- úvěrové prostředky mohou být použity pouze pro potřeby organizace, které byl úvěr povolen;
- organizace je oprávněna použít úvěrových prostředků jen k účelům, ke kterým byly poskytnuty;
- úvěr je splatný nejpozději ve lhůtě stanovené bankou;
- organizace je povinná pečovat o to, aby úvěr byl zajištěn způsobem stanoveným bankou;
- z úvěru platí organizace úroky, pokud jsou stanoveny.

(2) Úvěr se poskytuje především hospodářským organizacím.

§ 383

(1) Banka může uhrazovat své pohledávky ze splatných úvěrů, popřípadě též z ručení za ně i bez upomínání odepsáním z příslušných účtů úvěrované organizace, popřípadě i z příslušných účtů organizace, která se za splacení úvěru zaručila (ručitel).

(2) Požaduje-li banka splacení úvěru před lhůtou splatnosti, může žádat zaplacení od ručitele až po jeho předchozím uvědomění.

(3) Vztah banky a ručitele může být upraven dohodou jinak.

§ 384

(1) Lhůta pro zánik práv banky z poskytnutých úvěrů a práv proti ručiteli neprobíhá dále; popřípadě ani nepočíná, pokud na účtě, z něhož mohou být tyto pohledávky uhrazeny, není dostatek prostředků použitelných pro jejich úhradu.

(2) Ustanovení předchozího odstavce platí obdobně i pro jiné peněžní ústavy, pokud by byly pověřeny podle § 362 poskytováním úvěrů.

ČÁST JEDENÁCTÁ A

HOSPODÁŘSKÉ POKUTY

§ 384a

(1) Organizace, organizační jednotky socialistických organizací vystupující v hospodářských vztazích svým jménem, popřípadě orgány hospodářského řízení s výjimkou rozpočtových organizací, ústředních orgánů a národních výborů, mohou být za závažné nebo opětovné jednání proti zájmům společnosti postihovány podle dalších ustanovení hospodářskými pokutami, které se odvádějí do příslušného státního rozpočtu.

(2) Hospodářská pokuta může být uložena

a) organizaci, nebo organizační jednotce socialistické organizace vystupující v hospodářských vztazích svým jménem, která

- nesplní povinnost projednat dodavatelsko-odběratelské vztahy a uzavřít jednání o nich pořízením protokolu, popřípadě uzavřením smlouvy o přípravě dodávek, v případech stanovených v § 114a odst. 2;
- bez souhlasu nadřízeného ústředního orgánu nebo krajského národního výboru omezí výrobu nebo vypustí z výrobního programu, výrobky, práce nebo výkony v rozporu s požadavky odběratelů anebo nezajistí v nezbytném rozsahu servisní službu nebo dodávky náhradních dílů;
- vynucuje nepřiměřené podmínky při uzavírání hospodářských smluv nebo jiných dohod;
- zastaví nebo omezí prodej výrobků, zatají nebo hromadí výrobky nebo jiným způsobem vyvolává jejich nedostatek za účelem získání neoprávněného hospodářského prospěchu;
- vědomě nadsadí nebo podhodnotí požadavky v plánovacím nebo rozpočtovém procesu, zatají zdroje a možnosti nebo vynutí výjimečné řešení tím, že důležitější potřeby ponechá nezajištěny a pohotovými zdroji pokryje méně naléhavé potřeby;

6. uvede za účelem získání neoprávněného prospěchu nesprávné údaje ve výkazech, hlášeních nebo návrzích sloužících k řízení, plánování, ke kontrole a hodnocení hospodářské činnosti nebo ke stanovení cen;
7. znevýhodňuje organizace za to, že vymáhají majetkovou odpovědnost, zejména majetkové sankce;
8. přes výzvu k nápravě překračuje rozsah předmětu činnosti nebo jinak neoprávněně vyvíjí hospodářskou činnost;
9. opětovně uskutečňuje dodávky bez včasného uzavření hospodářské smlouvy;
10. soustavně dodává vadné výrobky nebo neoprávněně prosazuje při uzavírání smlouvy nižší jakost než stanoví technická norma;
11. připraví k odeslání do zahraničí výrobky se závažnými nedostatky;
12. soustavně porušuje povinnost účtovat a vymáhat majetkové sankce;
13. opakovaně fakturuje za ceny, které jsou v rozporu s cenovými předpisy nebo tyto ceny platí, fakturuje nebo platí dodávky, které nebyly uskutečněny, anebo opakovaně požaduje nebo platí splátky v rozporu s podmínkami stanovenými pro jejich poskytování;
14. způsobí, že byl dovezen stroj nebo zařízení, jehož potřebné využití nebylo předem zajištěno nebo byl dovezen s nežádoucím časovým předstihem před dobou určenou k jeho využití, anebo jinak způsobí vážnou újmu devizovému hospodářství;

b) orgánu hospodářského řízení, který

1. nesplní povinnost organizovat řádné projednání dodavatelsko-odběratelských vztahů a při ohrožení úkolů státního plánu řešit včas rozpory vzniklé při tomto projednávání v případech stanovených v § 114a odst. 3;
2. při schvalování dokumentace staveb poruší zákazy stanovené právními předpisy;
3. dopustí se některého z jednání uvedených pod písmenem a) v bodech 5, 6 a 14.

§ 384b

(1) Hospodářské pokuty ukládá hospodářská arbitráž na návrh orgánů oprávněných k tomu zvláštním předpisem, nebo z vlastního podnětu na základě zjištění učiněných v arbitrážním řízení orgány hospodářské arbitráže.

(2) Návrh na uložení hospodářské pokuty lze podat, popřípadě řízení z vlastního podnětu hospodářské arbitráže lze zahájit do jednoho roku od zjištění porušení povinnosti, nejdéle však do tří let následujících po roce, ve kterém byla tato povinnost porušena.

(3) Hospodářské pokuty se ukládají ve výši od 10 000 do 1 milionu Kčs. Při stanovení jejich výše se přihlíží zejména k závažnosti důsledků postihovaného jednání. Pokud právní předpisy ukládají za jednání postižitelné hospodářskou pokutou též povinnost jiného odvodu nebo pokuty odváděné do státního rozpočtu, hospodářská pokuta se neuloží.

ČÁST DVANÁCTÁ USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

Počítání času

§ 385

(1) Lhůta určená podle dnů počíná dnem, který následuje po události, jež je rozhodující pro její počátek.

(2) Konec lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let připadá na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá událost, od níž lhůta počíná. Není-li takový den v posledním měsíci, připadá konec lhůty na poslední den měsíce.

§ 386

(1) Polovinou měsíce se rozumí patnáct dnů.

(2) Je-li lhůta určena na jeden nebo několik měsíců a půl měsíce, počítá se patnáct dnů naposled.

§ 387

Byla-li lhůta prodloužena, má se v pochybnostech za to, že nová lhůta počíná dnem, který následuje po uplynutí lhůty původní.

§ 388

(1) Práva, jehož nabytí je vázáno na určitý den, se nabývá již počátkem tohoto dne. Právní následky prodlení nebo zmeškání nastanou teprve uplynutím posledního dne lhůty. Je-li však k projevu nebo k plnění určena anebo obvyklá jen určitá doba denní, lze takový projev učinit nebo plnění poskytnout včas jen v této denní době.

(2) Jestliže by poslední den lhůty určené k projevu nebo k plnění připadl na sobotu nebo na den pracovního klidu, je posledním dnem lhůty nejbližší příští den pracovní, pokud právní předpis nestanoví jinak. Je-li však lhůta určena stanovením kalendářního týdne, je posledním dnem lhůty vždy poslední pracovní den v tomto týdnu.

Zvláštní ustanovení o právním postavení některých socialistických organizací

§ 389

(1) V hospodářskoprávních vztazích vystupují také podniky zahraničního obchodu; jejich zřizování, způsobilost nabývat práv a zavazovat se, hos-

podání, organizaci a ostatní majetkoprávní poměry upravují zvláštní předpisy.

(2) Ustanovení tohoto zákona nelze použít na vztahy, pokud jsou upraveny zákonem o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku.

§ 389a

(1) Účastníky hospodářskoprávních vztahů jsou i hospodářské organizace s mezinárodní účastí zřízené v souvislosti s rozvojem socialistické ekonomické integrace (mezinárodní hospodářské organizace) se sídlem v Československé socialistické republice a dále pobočky mezinárodních hospodářských organizací zřízené na území Československé socialistické republiky, pokud mohou svým jménem nabývat práv a zavazovat se (právnícké osoby).

(2) Vláda Československé socialistické republiky může upravit zřizování, právní formu, jakož i způsob řízení, plánování, financování, kontroly a ostatní právní poměry organizací uvedených v předchozím odstavci.

§ 390

O hospodářské činnosti jiných socialistických organizací než státních, družstevních a společenských, není-li upravena zvláštními předpisy, platí ta ustanovení tohoto zákona, která svým obsahem nejlépe odpovídají povaze a úkolům těchto organizací.

§ 390a

Ustanovení tohoto zákona o právních vztazích podniků zahraničního obchodu platí i pro další socialistické organizace oprávněné k provádění zahraničně obchodní činnosti.

Orgány hospodářského řízení

§ 390b

Orgány hospodářského řízení se pro účely tohoto zákona rozumějí ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy a národní výbory, vyšší družstevní organizace, ústřední orgány společenských organizací, jakož i jiné orgány a organizace, které přímo nebo na vyšším stupni řídí hospodářskou činnost podřízených organizací, popřípadě organizačních jednotek socialistických organizací vystupujících v hospodářských vztazích svým jménem.

Zmocnění

§ 391

(1) Federální ministerstvo financí vydá předpisy

- a) 1. o správě národního majetku, včetně sankcí za jejich porušení,
2. o úpravě finančního hospodaření státních hospodářských organizací, včetně sankcí za jejich porušení,

b) o úpravě finančního hospodaření organizací zahraničního obchodu, včetně sankcí za jejich porušení,

c) o fakturování a placení; v případě potřeby může odchýlně upravit majetkové sankce stanovené za porušení platební a fakturační kázně.

(2) Federální ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem financí České socialistické republiky a ministerstvem financí Slovenské socialistické republiky vydá předpisy o rozsahu a podmínkách pojištění socialistických organizací.

(3) Federální ministerstvo zemědělství a výživy v dohodě s federálním ministerstvem financí vydá podle potřeby k § 89 odst. 3 prováděcí předpis o podmínkách prodeje zemědělských výrobků pracovníkům státních organizací se zemědělskou výrobou.

(4) Ministerstvo lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky a ministerstvo lesního a vodního hospodářství Slovenské socialistické republiky vydají v dohodě se zúčastněnými ministerstvy předpis k provedení § 260a:

(5) Předseda Státní banky československé vydá prováděcí předpisy k části jedenácté hlavě druhé a čtvrté.

§ 392

(1) Federální dodavatelská ministerstva v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a Státní arbitráží Československé socialistické republiky vydají podle potřeby k provedení části šesté, šesté A, sedmé, osmé a části desáté hlavy třetí základní podmínky dodávky pro určitou skupinu výrobků, prací, výkonů, popřípadě jiných plnění. Obdobně vydá základní podmínky

a) o dodávkách výrobků, prací a výkonů pro vývoz a z dovozu, o dovozu investičních celků a o obstarání záležitostí prováděných podniky zahraničního obchodu federální ministerstvo zahraničního obchodu,

b) o dodávkách vývozních investičních celků federální ministerstvo zahraničního obchodu, federální ministerstvo hutnictví a těžkého strojírenství, federální ministerstvo všeobecného strojírenství a federální ministerstvo elektrotechnického průmyslu,

c) o dodávkách pro zajištění obranyschopnosti státu federální ministerstvo národní obrany,

d) o dodávkách státních hmotných rezerv Správa federálních hmotných rezerv,

e) o dodávkách zemědělských výrobků a potřeb federální ministerstvo zemědělství a výživy.

(2) Na úsecích, kde působí jako dodavatelská ministerstva jen ministerstva republik, vydá základní podmínky dodávky na základě jejich ná-

vrhů a po projednání se zúčastněnými ústředními orgány Státní arbitráž Československé socialistické republiky.

(3) Federální ministerstvo pro technický a investiční rozvoj v dohodě se Státní arbitráží Československé socialistické republiky a po projednání se zúčastněnými ústředními orgány vydá základní podmínky

- a) o dodávkách projektových prací,
- b) o poskytování odborné pomoci a obstarání záležitostí v investiční výstavbě,
- c) o zabezpečení vědeckotechnického rozvoje.

(4) Základní podmínky dodávky obsahují podrobnější úpravu dodavatelsko-odběratelských vztahů včetně majetkových sankcí; vztahují se na všechny dodávky a jiná plnění příslušného odvětví, i když některé dodavatelské organizace nejsou řízeny ministerstvem, které tyto základní podmínky dodávky vydalo.

(5) Federální ministerstvo dopravy v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány podrobně upraví v přepravních řádech hospodářské závazky obsažené v části deváté a vydá předpisy, kterými podrobněji upraví smlouvu o přípravě přeprav, smlouvu zasílatelskou a smlouvu o hromadné přepravě osob.

(6) Federální ministerstvo pro technický a investiční rozvoj v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány vydá podle potřeby podrobnější předpisy o veřejné soutěži, užší soutěži a veřejném příslibu.

§ 393

Vláda Československé socialistické republiky nařízením stanoví

- a) formy výrobních hospodářských jednotek, způsob jejich vytváření, zásady vydávání a schvalování jejich statutů a vydávání a schvalování organizačních řádů státních hospodářských organizací řízených ministerstvy;
- b) další podmínky pro zřizování státních hospodářských organizací řízených ministerstvy a může odchýlně upravit jejich zřizování a právní postavení;
- c) v kterých případech a za jakých podmínek mohou organizační jednotky státní hospodářské organizace řízené ministerstvem vystupovat v hospodářských vztazích svým jménem;
- d) podrobnosti o podnikovém rejstříku a upraví způsob vedení rejstříků obchodních a společenstevních;
- e) zásady organizace a výkonu kontroly hospodářské činnosti a jejího řízení.

§ 394

(1) Státní arbitráž Československé socialistické republiky vydá předpisy

- a) k provedení § 115 spolu se Státní plánovací komisí,
- b) k provedení těch ustanovení, u nichž zákon prováděcí předpisy předpokládá, pokud jejich vydání nepřísluší jiným orgánům.

(2) Státní arbitráž Československé socialistické republiky může podle zásad schválených vládou Československé socialistické republiky

- a) vydat předpisy k provedení jiných ustanovení, než těch, u nichž hospodářský zákoník vydání prováděcích předpisů předpokládá,
- b) upravit na přechodnou dobu hospodářské závazky pro jednotlivá odvětví (obory) nebo organizace odchýlně od ustanovení tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení, vyžadují-li to naléhavé potřeby národního hospodářství.

(3) Pokud předpisy uvedené v odstavci 2 se týkají soustavy plánovitého řízení národního hospodářství, vydává je Státní arbitráž Československé socialistické republiky spolu se Státní plánovací komisí.

§ 395

(1) Základní podmínky dodávky a ostatní prováděcí předpisy, jejichž vydání zákon předpokládá, se mohou odchýlovat od ustanovení tohoto zákona, pokud to tento zákon připouští; nestanoví-li zákon v jednotlivých ustanoveních podmínky a meze odchylek, mohou obsahovat odchylky, jen pokud nutnost odchýlné úpravy je odůvodněna zvláštnostmi upravovaného odvětví nebo upraveného oboru činnosti.

(2) Organizace se mohou dohodnout odchýlně od ustanovení základních podmínek dodávky, pokud to základní podmínky dodávky nebo jiné právní předpisy nevyklučují. Dohodou však nemůže být snížena odpovědnost za škodu a odpovědnost za vady.

Přechodná ustanovení

• § 396

Dnem nabytí majetku do státního socialistického vlastnictví zanikají zástavní práva a věcná břemena na tomto majetku.

§ 397

Ustanoveními tohoto zákona se řídí i právní vztahy vzniklé před 1. červencem 1964; vznik těchto právních vztahů, jakož i práva z nich vzniklá před 1. červencem 1964 se však řídí dosavadními předpisy.

§ 398

Podle dosavadních předpisů se až do svého zakončení posuzují všechny lhůty, které začaly běžet před 1. červencem 1964.

Závěrečná ustanovení

§ 399

Zrušují se:

1. zákon č. 51/1955 Sb., o národních podnicích a některých jiných hospodářských organizacích, ve znění zákona č. 67/1958 Sb. (vyhláška č. 68/1958 Sb.),

2. vládní nařízení č. 82/1951 Sb., o organizaci státních statků,

3. zákon č. 73/1959 Sb., o místním hospodářství,

4. vládní nařízení č. 3/1953 Sb., o podnicích státního obchodu,

5. vládní nařízení č. 81/1958 Sb., o správě národního majetku,

6. vládní nařízení č. 30/1954 Sb., o darech ve prospěch státu a o pořádání sbírek národními výbory,

7. vyhláška ministerstva financí č. 205/1958 Ú. l., kterou se provádí vládní nařízení o správě národního majetku, ve znění vyhlášek č. 133/1960 Sb. a č. 59/1963 Sb.,

8. zákon č. 53/1954 Sb., o lidových družstvech a družstevních organizacích, ve znění zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění č. 20/1956 Sb.,

9. zákon č. 27/1959 Sb., o družstevní bytové výstavbě,

10. zákon č. 100/1950 Sb., o podnikovém rejstříku,

11. ustanovení § 61 odst. 2 zákona č. 49/1959 Sb., o jednotných zemědělských družstvech,

12. nařízení ministra spravedlnosti č. 124/1950 Sb., kterým se vydávají některé podrobnější předpisy o podnikovém rejstříku,

13. nařízení ministra spravedlnosti č. 40/1951 Sb., kterým se omezuje vyhlásování zápisů provedených v podnikovém rejstříku,

14. nařízení ministra spravedlnosti č. 13/1953 Sb., jímž se stanoví, které další podniky se zapisují do podnikového rejstříku,

15. nařízení ministra spravedlnosti č. 85/1953 Sb., jímž se stanoví, které další podniky se zapisují do podnikového rejstříku,

16. zákon č. 69/1958 Sb., o hospodářských vztazích mezi socialistickými organizacemi,

17. vládní nařízení č. 79/1962 Sb., kterým se rozšiřuje účinnost zákona č. 69/1958 Sb., o hospodářských vztazích mezi socialistickými organizacemi na úsek stavební investiční výstavby jednotlivých zemědělských družstev,

18. všechny vyhlášky a jiné právní předpisy, kterým se vydávají základní podmínky dodávky, s výjimkou vyhlášky č. 127/1962 Sb., kterou se vydávají základní podmínky dodávky prací a výkonů pro provádění zemědělské stavební investiční výstavby jednotlivých zemědělských družstev a společných družstevních podniků,

19. vyhláška ministra zahraničního obchodu č. 172/1958 Ú. l., o hospodářských vztazích při provádění vývozu zboží,

20. vyhláška ministra zahraničního obchodu č. 173/1958 Ú. l., o hospodářských vztazích při provádění dovozu zboží, ve znění vyhlášky č. 15/1960 Sb.,

21. vyhláška ministrů těžkého strojírenství a zahraničního obchodu č. 147/1959 Ú. l., o dodávkách investičních celků nebo jejich částí,

22. vyhláška hlavního arbitra republiky Československé č. 225/1959 Ú. l., o uzavírání hospodářských smluv na úsek nové techniky, ve znění vyhlášky č. 14/1962 Sb.,

23. vyhláška hlavního arbitra Československé socialistické republiky č. 127/1960 Sb., o uzavírání hospodářských smluv o provádění průzkumných, projektových, vědeckovýzkumných, uměleckých a jiných prací na vysokých a průmyslových školách pro socialistické organizace,

24. vyhláška ministra financí a hlavního arbitra republiky Československé č. 179/1959 Ú. l., o hmotných podnětech na zvýšení efektivity investiční výstavby, ve znění vyhlášky č. 70/1961 Sb.,

25. směrnice ministerstva financí č. 180/1959 Ú. l., o odměnách a přírážkách za zhospodárnění, zkvalitnění a zrychlení investiční výstavby, ve znění směrnic č. 71/1961 Sb.,

26. vyhláška hlavního arbitra Československé socialistické republiky č. 128/1962 Sb., o úpravě sazeb majetkových sankcí u dodávek pro investiční výstavbu,

27. vládní vyhláška č. 48/1958 Ú. l., o označování výrobků údají o jejich původu,

28. zákon č. 51/1959 Sb., o výkupu zemědělských výrobků, pokud se vztahuje na jednotná zemědělská družstva a ostatní socialistické zemědělské organizace,

29. vyhláška ministerstva zemědělství č. 162/1959 Ú. l., o výkupu zemědělských výrobků, ve znění vyhlášky č. 68/1962 Sb.

§ 400

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1964.

Zákon č. 82/1966 Sb., o pojišťovníctví, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1967, zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění č. 13/1967 Sb., o úpravě hospodářského zákoníku a některých dalších právních předpisů, nabylo účinnosti dnem

28. února 1967, zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1968, zákon č. 72/1970 Sb., o některých opatřeních týkajících se podnikového rejstříku, nabyt účinnosti dnem 1. srpna 1970, zákon č. 138/1970 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení hospodář-

ského zákoníku, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1971, zákon č. 144/1975 Sb., jímž se doplňuje hospodářský zákoník, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1976 a zákon č. 165/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje hospodářský zákoník, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1983.

Indra v. r.

PŘEHLED HOSPODÁŘSKÉHO ZÁKONÍKU**PREAMBULE
ZÁKLADNÍ ČLÁNKY****ČÁST PRVNÍ
OBEČNÁ USTANOVENÍ**

(§ 1—26)

Hlava první: Hospodářskoprávní vztahy	§ 1
Hlava druhá: Řízení národního hospodářství	§ 2—7
Hlava třetí: Socialistické společenské vlastnictví	§ 8—13
Hlava čtvrtá: Socialistické organizace	§ 14—19
Hlava pátá: Právní úkony socialistických organizací	§ 20—26

**ČÁST DRUHÁ
HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST STÁTNÍCH ORGANIZACÍ**

(§ 27—75)

Hlava první: Úvodní ustanovení	§ 27
Hlava druhá: Státní hospodářské organizace	§ 28—59
Hlava třetí: Rozpočtové a jiné státní organizace	§ 60—62
Hlava čtvrtá: Státní socialistické vlastnictví, národní majetek a jeho správa	§ 63—75

**ČÁST TŘETÍ
HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST DRUŽSTEVNÍCH ORGANIZACÍ**

(§ 76—96)

Hlava první: Družstevní organizace	§ 76—93
Hlava druhá: Družstevní socialistické vlastnictví	§ 95—96

**ČÁST ČTVRTÁ
HOSPODAŘENÍ SPOLEČENSKÝCH ORGANIZACÍ**

(§ 97—106)

Hospodaření společenských organizací	§ 97—106
--	----------

**ČÁST PÁTÁ
PODNIKOVÝ REJSTŘÍK**

(§ 107—112)

Podnikový rejstřík	§ 107—112
------------------------------	-----------

**ČÁST ŠESTÁ
SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O HOSPODÁŘSKÝCH ZÁVAZCÍCH**

(§ 113—161)

Hlava první

PLÁNY A HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY

(§ 113—132)

Oddíl první: Poměr plánu a závazku	§ 113—118
Oddíl druhý: Zásady spolupráce socialistických organizací	§ 119—123
Oddíl třetí: Vznik, změna a zrušení hospodářských závazků	§ 124—129b
Oddíl čtvrtý: Lhůty pro uplatnění práv	§ 130—132

Hlava druhá

DŮSLEDKY PORUŠENÍ ZÁVAZKŮ A JINÝCH PRÁVNÍCH POVINNOSTÍ

(§ 133—150)

Oddíl první: Odpovědnost za vady [záruka]	§ 133—137
Oddíl druhý: Prodlení	§ 138—140
Oddíl třetí: Majetkové sankce	§ 141—144
Oddíl čtvrtý: Vypořádání škod mezi socialistickými organizacemi	§ 145—150
Hlava třetí: Uzavírání hospodářských smluv	§ 151—157
Hlava čtvrtá: Povinnost uzavřít hospodářskou smlouvu	§ 158—161

**ČÁST ŠESTÁ A
PŘÍPRAVNÉ SMLOUVY**

(§ 162—164)

Přípravné smlouvy	§ 162—164
-----------------------------	-----------

**ČÁST SEDMÁ
HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY PŘI DODÁVCE VÝROBKŮ**

(§ 165—268)

Hlava první

DODÁVKY VÝROBKŮ

(§ 165—210)

Oddíl první: Smlouva o dodávce výrobků	§ 165—171
Oddíl druhý: Všeobecné dodací podmínky	§ 172—191

Oddíl třetí: Prověřování plnění . . . §	192—197
Oddíl čtvrtý: Reklamační řízení a práva z odpovědnosti za vady . . . §	198—203
Oddíl pátý: Majetkové sankce . . . §	204—210

Hlava druhá

**ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O DODÁVKÁCH
PRO VÝVOZ A Z DOVOZU**

(§ 211—258)

Oddíl první: Úvodní ustanovení . . . §	211—212
Oddíl druhý: Dodávky pro vývoz . . . §	213—237
Oddíl třetí: Dodávky z dovozu . . . §	238—258
Hlava třetí: Zvláštní ustanovení o nákupu zemědělských a lesních výrobků a o dodávkách zemědělských potřeb §	259—268

ČÁST OSMÁ

**HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY V INVESTIČNÍ
VÝSTAVBĚ A PŘI DOVOZU A VÝVOZU
INVESTIČNÍCH CELKŮ, PRACÍ A VÝKONŮ**

(§ 269—332b)

Hlava první

INVESTIČNÍ VÝSTAVBA

(§ 269—320a)

Oddíl první: Úvodní ustanovení . . . §	269
Oddíl druhý: Příprava investiční výstavby §	271—281
Oddíl třetí: Provádění investiční výstavby §	282—320a

Hlava druhá

**DOVOZ A VÝVOZ INVESTIČNÍCH CELKŮ, PRACÍ
A VÝKONŮ**

(§ 320b—332b)

Oddíl první: Dovoz investičních celků a některých strojů a zařízení §	320b—320h
Oddíl druhý: Dodávky vývozních investičních celků §	321—332
Oddíl třetí: Dovoz a vývoz prací a výkonů §	332a—332b

ČÁST OSMÁ A

**HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY K ZABEZPEČENÍ
VĚDECKOTECHNICKÉHO ROZVOJE**

(§ 332c—332g)

Hospodářské závazky k zabezpečení vědeckotechnického rozvoje . . . §	332c—332g
--	-----------

ČÁST DEVÁTÁ

HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY V NÁKLADNÍ PŘEPRAVĚ

(§ 333—346)

Hlava první: Úvodní ustanovení . . . §	333
Hlava druhá: Závazky z přepravního plánu a smlouva o přípravě přeprav §	334—335
Hlava třetí: Závazky z přepravní smlouvy §	336—343
Hlava čtvrtá: Uplatňování a zánik práv §	344—346

ČÁST DESÁTÁ

**HOSPODÁŘSKÉ ZÁVAZKY
PŘI JINÝCH ZPŮSOBECH SPOLUPRÁCE
MEZI SOCIALISTICKÝMI ORGANIZACEMI**

(§ 347—360a)

Hlava první: Hospodářské smlouvy o převodech správy, o dočasném užívání a o převodech vlastnictví . . . §	347—351
Hlava druhá: Závazky při zajišťování hospodářské spolupráce se zahraničím §	351a—351c
Hlava třetí: Ostatní hospodářské smlouvy mezi socialistickými organizacemi §	352—360a

ČÁST JEDENÁCTÁ

PLATEBNÍ A ÚVĚROVÉ VZTAHY

(§ 361—384)

Hlava první: Úvodní ustanovení . . . §	361—362
Hlava druhá: Platební styk socialistických organizací §	366—374
Hlava třetí: Fakturování a jiné podklady pro placení §	375—380
Hlava čtvrtá: Bankovní úvěr . . . §	381—384

ČÁST JEDENÁCTÁ A

HOSPODÁŘSKÉ POKUTY

(§ 384a—384b)

Hospodářské pokuty §	384a—384b
--------------------------------	-----------

ČÁST DVANÁCTÁ

**USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ
A ZÁVĚREČNÁ**

(§ 385—400)

Počítání času §	385—388
Zvláštní ustanovení o právním postavení některých socialistických organizací §	389—390a
Orgány hospodářského řízení . . . §	390
Zmocnění §	391—395
Přechodná ustanovení §	396—398
Závěrečná ustanovení §	399—400

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Ústřední rada odborů

vydala podle § 20 nařízení vlády ČSSR č. 127/1982 Sb., o závodním stravování **směrnice o postavení a úkolech orgánů Revolučního odborového hnutí při společenské kontrole závodního stravování a při zabezpečování jeho racionálního rozvoje** (schválený předsednictvem Ústřední rady odborů dne 8. prosince 1982). Směrnice nabyly účinnosti dnem 1. ledna 1983 a jsou zveřejněny ve Zpravodaji ROH č. 2/1983 — mimořádné číslo.

Současně se zrušují směrnice Ústřední rady odborů č. 60/174 Sb., o postavení a úkolech ROH při společenské kontrole závodního stravování a při zabezpečování jeho rozvoje.

Ministerstvo obchodu České socialistické republiky

vydalo dne 1. února 1983 podle § 140 odst. 1 zákoníku práce v dohodě s Českou odborovou radou **výnos, kterým se upravují některé podmínky závodního stravování.**

Podle výnosu postupují ústřední orgány při řízení závodního stravování socialistických organizací, které je zabezpečováno podle nařízení vlády ČSSR č. 127/1982 Sb., o závodním stravování.

Výnos upravuje zejména zřizování zařízení závodního stravování, rozsah služeb v závodním stravování, receptury jídel a jídelní lístek, finanční limit spotřeby surovin, stravování s využitím zařízení restauračního stravování a prodej zboží v závodní kantýně.

Výnosem se ruší

- a) Metodický pokyn č. 4/1974 Věstníku MO ČSR k činnosti zařízení závodního stravování,
- b) Zásady pro využití kapacit restauračního stravování uveřejněné ve Věstníku MO ČSR č. 2/1980.

Výnos nabyl účinnosti dnem 1. března 1983 a je uveřejněn ve Věstníku MO ČSR č. 10/1982 pod poř. č. 20.

POZNÁMKY

Vydavatel: Federální statistický úřad — Redakce: 118 16 Praha 1 - Malá Strana, Tržiště 9, telefon 53 36 41 až 49 — Administrace: Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, n. p., 118 18 Praha 1 - Malá Strana, Tržiště 9 — telefon 53 38 41 až 49 — Vychází podle potřeby — Roční předplatné je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku podle výměru CCÚ č. 1648/22/71 a SCÚ č. 700 C/71 MC ze dne 22. 10. 1971 — Roční předplatné činí 68.— Kčs a vybírá se v I. čtvrtletí — Zrušení odběru se uznává jen ke konci každého kalendářního čtvrtletí, nejpozději do 10 dnů před stanoveným datem — Účet pro předplatné: SBČS Praha 1 — účet č. 10 0328-1 — Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313 348 Be 55 — Tisknou: Tiskařské závody, n. p., závod 2, Praha 1 - Malá Strana, Karmelitská 6.
Dohledací pošta — Praha 07